

KPS.430.5.2024

Nr ewid. 47/2024/P/24/001/KPS

Informacja o wynikach kontroli

Wykonanie budżetu państwa w 2023 r.
w częściach 31 – Praca,
44 – Zabezpieczenie społeczne,
63 – Rodzina
oraz wykonanie planów finansowych
Funduszu Pracy i Funduszu
Solidarnościowego

MISJA

Najwyższej Izby Kontroli jest niezależna, profesjonalna kontrola zadań publicznych w interesie obywateli i państwa

p.o. Dyrektor Departamentu Pracy,
Spraw Społecznych i Rodziny

Dariusz Rogowski
/podpisano elektronicznie/

Prezes Najwyższej Izby Kontroli

Marian Banaś
/podpisano elektronicznie/

Warszawa, czerwiec 2024 r.

Najwyższa Izba Kontroli
ul. Filtrowa 57
02-056 Warszawa
T/F +48 22 444 50 00

www.nik.gov.pl

SPIS TREŚCI

1.	WPROWADZENIE	4
2.	OCENA OGÓLNA	7
3.	UWAGI I WNIOSKI	10
4.	WYNIKI KONTROLI WYKONANIA BUDŻETU PAŃSTWA I BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH CZĘŚCI 31 – PRACA	11
	4.1. DOCHODY BUDŻETOWE.....	11
	4.2. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA I BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH	11
	4.3. SPRAWOZDAWCZOŚĆ.....	19
5.	WYNIKI KONTROLI WYKONANIA PLANU FINANSOWEGO FUNDUSZU PRACY	21
	5.1. WYKONANIE PLANU FINANSOWEGO	21
	5.2. SPRAWOZDANIA	26
6.	WYNIKI KONTROLI WYKONANIA BUDŻETU PAŃSTWA I BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH CZĘŚCI 44 – ZABEZPIECZENIE SPOŁECZNE	27
	6.1. DOCHODY BUDŻETOWE.....	27
	6.2. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA I BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH	27
	6.3. SPRAWOZDAWCZOŚĆ.....	33
7.	WYNIKI KONTROLI WYKONANIA PLANU FINANSOWEGO FUNDUSZU SOLIDARNOŚCIOWEGO	34
	7.1. WYKONANIE PLANU FINANSOWEGO	34
	7.2. SPRAWOZDANIA	40
8.	WYNIKI KONTROLI WYKONANIA BUDŻETU PAŃSTWA I BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH CZĘŚCI 63 – RODZINA	41
	8.1. DOCHODY BUDŻETOWE.....	41
	8.2. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA I BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH	41
	8.3. SPRAWOZDAWCZOŚĆ.....	46
9.	WYNIKI KONTROLI REALIZACJI WYPŁAT Z KRAJOWEGO PLANU ODBUDOWY I ZWIĘKSZENIA ODPORNOŚCI	47
10.	USTALENIA INNYCH KONTROLI	49
11.	INFORMACJE DODATKOWE	50
12.	ZAŁĄCZNIKI	51
	12.1. DOCHODY I WYDATKI JEDNOSTEK FUNKCJONUJĄCYCH W RAMACH CZĘŚCI 31 – PRACA	51
	12.2. KALKULACJA OCENY OGÓLNEJ W CZĘŚCI 31 – PRACA	52
	12.3. KALKULACJA OCENY OGÓLNEJ FUNDUSZU PRACY.....	53
	12.4. KALKULACJA OCENY OGÓLNEJ W CZĘŚCI 44 – ZABEZPIECZENIE SPOŁECZNE	54
	12.5. KALKULACJA OCENY OGÓLNEJ FUNDUSZU SOLIDARNOŚCIOWEGO	55
	12.6. KALKULACJA OCENY OGÓLNEJ W CZĘŚCI 63 – RODZINA	56
	12.7. DOCHODY BUDŻETU PAŃSTWA W CZĘŚCI 31 – PRACA	57
	12.8. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA W CZĘŚCI 31 – PRACA	59
	12.9. ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W CZĘŚCI 31 – PRACA	63
	12.10. WYDATKI BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH W CZĘŚCI 31 – PRACA	64
	12.11. WYKONANIE PLANU FINANSOWEGO FUNDUSZU PRACY.....	65
	12.12. DOCHODY BUDŻETU PAŃSTWA W CZĘŚCI 44 – ZABEZPIECZENIE SPOŁECZNE	71
	12.13. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA W CZĘŚCI 44 – ZABEZPIECZENIE SPOŁECZNE	73
	12.14. ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W CZĘŚCI 44 – ZABEZPIECZENIE SPOŁECZNE	77
	12.15. WYDATKI BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH W CZĘŚCI 44 – ZABEZPIECZENIE SPOŁECZNE	78
	12.16. WYKONANIE PLANU FINANSOWEGO FUNDUSZU SOLIDARNOŚCIOWEGO	79
	12.17. DOCHODY BUDŻETU PAŃSTWA W CZĘŚCI 63 – RODZINA.....	82
	12.18. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA W CZĘŚCI 63 – RODZINA.....	83
	12.19. ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W CZĘŚCI 63 – PRACA	86
	12.20. WYDATKI BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH W CZĘŚCI 63 – RODZINA.....	87
	12.21. WYKAZ PODMIOTÓW, KTÓRYM PRZEKAZANO INFORMACJĘ O WYNIKACH KONTROLI	88

1. WPROWADZENIE

Cel kontroli

Ocena wykonania budżetu państwa w 2023 r. w częściach 31 – Praca, 44 – Zabezpieczenie społeczne i 63 – Rodzina oraz wykonania planów finansowych Funduszu Pracy i Funduszu Solidarnościowego, pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności działań podejmowanych przez dysponenta

Zakres kontroli

- realizacja wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich,
- sporządzanie rocznych sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań za IV kwartał 2023 r. w zakresie operacji finansowych,
- system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości sporządzania sprawozdań,
- nadzór i kontrola sprawowane przez dysponenta części budżetu państwa w trybie art. 175 ust. 1 i 2 ufp, w tym nadzór nad wykorzystaniem i rozliczeniem dotacji wypłaconych z budżetu państwa w części 31, 44 i 63,
- nadzór nad wykonaniem planów finansowych FP i FS
- planowanie i realizacja przychodów i kosztów oraz efekty realizowanych zadań FP i FS,
- określenie stanu przygotowań do absorpcji środków w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększenia Odporności.

Jednostka kontrolowana

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Dysponentem części budżetowych 31 – Praca, 44 – Zabezpieczenie społeczne, 63 – Rodzina oraz Funduszu Pracy¹ i Funduszu Solidarnościowego² był Minister Rodziny i Polityki Społecznej³.

Minister ustanowił Dyrektora Generalnego Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej⁴ dysponentem III stopnia we wszystkich częściach budżetowych oraz dysponentów środków budżetu państwa bezpośrednio podległych dysponentowi części 31:

- II stopnia: Komendanta Głównego Ochotniczych Hufców Pracy⁵,
- III stopnia: Dyrektora Głównej Biblioteki Pracy i Zabezpieczenia Społecznego⁶, i Dyrektora Centrum Partnerstwa Społecznego „Dialog” im. Andrzeja Bączkowskiego⁷.

Minister ustanowił także dysponentami III stopnia kierowników jednostek podległych Komendantowi Głównemu OHP⁸.

Organizację Ministerstwa zapewniającego obsługę Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, określał statut nadany przez Prezesa Rady Ministrów⁹.

Gospodarka finansowa części 31, 44 i 63 oraz FP i FS podlega rygorom ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych¹⁰, ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych¹¹, ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości¹² oraz przepisów określających gospodarkę środkami budżetowymi i funduszami celowymi¹³.

Część 31 – Praca

W ramach części 31 budżetu państwa finansowano zadania z zakresu zatrudnienia i przeciwdziałania bezrobociu. Zrealizowane w 2023 r. dochody wyniosły 35 553,4 tys. zł, w tym 6515,2 tys. zł uzyskała jednostka kontrolowana. Wydatkowano 519 388,6 tys. zł, w tym 101 364,7 tys. zł stanowiły wydatki dysponenta III stopnia. W przypadku budżetu środków europejskich¹⁴ wielkości te wynosiły 945 761,1 tys. zł i 1697,1 tys. zł. Wydatki dysponenta części 31 stanowiły 0,08% wydatków budżetu państwa i 1,26% wydatków BŚE.

Tabele zawierające informacje dotyczące dochodów i wydatków oraz zatrudnienia w jednostkach podległych i funkcjonujących w ramach części 31 – Praca stanowią załączniki nr 12.1, 12.7, 12.8, 12.9 i 12.10.

¹ Dalej: FP.

² Dalej: FS.

³ W okresie do 12 grudnia 2023 r. Od 13 grudnia 2023 r. – Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Dalej: Minister.

⁴ Dalej: Ministerstwo, MRiPS, MRPiPS.

⁵ Dalej: OHP.

⁶ Dalej: GBPiZS.

⁷ Dalej: CPS Dialog.

⁸ W tym Komendanta Głównego OHP jako dysponenta III stopnia.

⁹ Załącznik do zarządzenia nr 150 Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 sierpnia 2021 r. w sprawie nadania statutu MRiPS (M.P. poz. 766, ze zm.). Od 4 stycznia 2024 r. obowiązuje statut w brzmieniu określonym w załączniku do zarządzenia nr 655 Prezesa Rady Ministrów z dnia 29 grudnia 2023 r. (M.P. z 2024 r. poz. 6).

¹⁰ Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, ze zm., dalej: ufp.

¹¹ Dz. U. z 2023 r. poz. 1605, ze zm., dalej: ustawa Pzp.

¹² Dz. U. z 2023 r. poz. 120, ze zm., dalej: uor.

¹³ Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 października 2011 r. w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej Funduszu Pracy (Dz. U. z 2024 r. poz. 624) oraz Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 28 marca 2019 r. w sprawie gospodarki finansowej Funduszu Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych (Dz. U. poz. 646).

¹⁴ Dalej: BŚE.

Fundusz Pracy

Fundusz Pracy jest państwowym funduszem celowym finansującym zadania z zakresu promocji zatrudnienia, łagodzeniu skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej. W ramach FP realizowano zadania wynikające z ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy¹⁵.

W 2023 r. przychody FP wyniosły 10 354 997,8 tys. zł, a koszty 9 032 958,6 tys. zł. Stan Funduszu na 31 grudnia 2023 r. wyniósł 24 742 122,2 tys. zł. Tabela zawierająca informacje dotyczące wykonania planu finansowego Funduszu Pracy stanowi załącznik nr 12.11.

Część 44 – Zabezpieczenie społeczne

W ramach części 44 – Zabezpieczenie społeczne finansowano zadania z zakresu: rządowych programów pomocy społecznej i wspierania osób starszych; świadczeń socjalnych, rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych; zapewnienia pomocy społecznej w realizacji zadań; rozwoju działalności pożytku publicznego i zwiększania aktywności społecznej w funkcjonowaniu państwa; zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenia skali tego zjawiska.

W 2023 r. dochody w części 44 wyniosły 2994,3 tys. zł, a wydatki 10 812 078,8 tys. zł, w tym 109 909,4 tys. zł stanowiły wydatki dysponenta III stopnia. Z BŚE wydatkowano 133 849,8 tys. zł. Wydatki dysponenta części 44 stanowiły 1,64% wydatków budżetu państwa i 0,18% wydatków BŚE. Tabele zawierające informacje dotyczące dochodów i wydatków oraz zatrudnienia w części 44 stanowią załączniki nr 12.12, 12.13, 12.14 i 12.15.

Fundusz Solidarnościowy

W ramach FS realizowano zadania wynikające z ustawy z dnia 23 października 2018 r. o Funduszu Solidarnościowym¹⁶. Celem Funduszu jest wsparcie społeczne, zawodowe, zdrowotne oraz finansowe osób niepełnosprawnych, a także finansowe emerytów i rencistów, o którym mowa w odrębnych przepisach. Zrealizowane w 2023 r. przychody FS wyniosły 24 768 980,4 tys. zł, a koszty 45 178 322,1 tys. zł. Fundusz otrzymał dotację z budżetu państwa w wysokości 2 636 963,0 tys. zł. Stan FS na 31 grudnia 2023 r. wyniósł 29 583 693,5 tys. zł. Tabela zawierająca informacje dotyczące wykonania planu finansowego Funduszu Solidarnościowego stanowi załącznik nr 12.16.

Część 63 – Rodzina

W ramach części 63 – Rodzina finansowano głównie zadania wynikające z ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych¹⁷, ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi do lat 3¹⁸, ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej¹⁹, ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny²⁰.

W 2023 r. dochody w cz. 63 wyniosły 206,6 tys. zł. Wydatkowano 73 672,5 tys. zł, w tym 52 649,2 tys. zł stanowiły wydatki dysponenta III stopnia. Z BŚE wydatkowano 658,1 tys. zł. Wydatki dysponenta części 63 stanowiły 0,01% wydatków budżetu państwa.

Tabele zawierające informacje dotyczące dochodów i wydatków oraz zatrudnienia w części 63 stanowią załączniki nr 12.17, 12.18, 12.19 i 12.20.

¹⁵ Dz. U. z 2024 r. poz. 475, dalej: ustawa o promocji zatrudnienia.

¹⁶ Dz. U. z 2024 r. poz. 296, dalej: ustawa o Funduszu Solidarnościowym.

¹⁷ Dz. U. z 2024 r. poz. 323.

¹⁸ Dz. U. z 2024 r. poz. 338, dalej: ustawa o opiece nad dziećmi do lat 3.

¹⁹ Dz. U. z 2024 r. poz. 177, ze zm., dalej: ustawa o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej.

²⁰ Dz. U. z 2023 r. poz. 2424.

Kontrola została przeprowadzona na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli²¹.

²¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 623.

2. OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia:

- w formie opisowej wykonanie budżetu państwa w 2023 r. w częściach 31 – Praca i 44 – Zabezpieczenie społeczne;
- negatywnie wykonanie budżetu państwa w 2023 r. w części 63 – Rodzina;
- pozytywnie wykonanie w 2023 r. planu finansowego Funduszu Pracy i planu finansowego Funduszu Solidarnościowego.

Część 31 – Praca

W wyniku kontroli 40,2% wydatków budżetu państwa oraz 64,0% wydatków BŚE zrealizowanych przez dysponenta III stopnia w 2023 r. w części 31 – Praca, stwierdzono nieprawidłowości dotyczyły nieprzestrzegania zasad ewidencji księgowej²², m.in. dokonano ewidencji umorzenia pozostałych wartości niematerialnych i prawnych w wysokości 67,1 tys. zł na koncie księgowym 072 – umorzenie pozostałych środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych oraz zbiorów bibliotecznych w korespondencji z kontem księgowym 402 – usługi obce, zamiast z kontem księgowym 401 – zużycia materiałów i energii. Ponadto stwierdzono nieprawidłowość dotyczącą udzielenia zamówienia publicznego o wartości nieprzekraczającej 130,0 tys. zł netto, na kwotę 130,2 tys. brutto, w obszarze informacji i promocji, w sposób niegwarantujący przejrzystości postępowania, uczciwej konkurencji oraz równego traktowania wykonawców.

Powyższe nieprawidłowości, w ocenie NIK, świadczą o niewystarczającym sprawowaniu przez Ministra nadzoru i kontroli nad całością gospodarki finansowej w ramach części 31, co stanowiło naruszenie art. 175 ust. 1 i 2 ufp. Świadczy to również o słabości kontroli zarządczej, o której mowa w art. 68 ust. 1 i 2 ww. ustawy.

Prawidłowo wydatkowano środki z rezerw celowych, dokonywano blokad w planie finansowym oraz przestrzegano ustalonych dla części 31 limitów wydatków, w tym limitów środków na wynagrodzenia. W wyniku wydatkowania środków uzyskano założone efekty.

MRPiPS realizowało wszystkie inwestycje i reformy w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększenia Odporności, a w przypadku zagrożenia terminu osiągnięcia kamieni milowych lub wskaźników aktualizowano harmonogramy realizacji zadań. Dane ujęte w przekazywanych wnioskach o płatność były zgodne z danymi wynikającymi z systemu Centrum PFR oraz ewidencją księgową Ministerstwa.

Kalkulacja oceny ogólnej wykonania budżetu państwa w części 31 przedstawiona została w załączniku 12.2.

Fundusz Pracy

NIK ocenia pozytywnie wykonanie planu finansowego FP na rok 2023.

W wyniku kontroli stwierdzono, że koszty FP zostały poniesione na realizację zadań ustawowych. W rezultacie wydatkowania środków osiągnięto cele prowadzonej działalności FP. Nie stwierdzono niecelowego oraz niegospodarnego wydatkowania środków. Prawidłowo zarządzano wolnymi środkami. W wyniku badania próby kosztów, związanych z obsługą FP, w wysokości 10 285,4 tys. zł, nie stwierdzono nieprawidłowości.

Stwierdzona nieprawidłowość w zakresie sprawozdawczości pomocy de minimis nie miała wpływu na ocenę wykonania planu finansowego FP.

Kalkulacja oceny ogólnej wykonania planu finansowego FP przedstawiona została w załączniku 12.3.

Część 44 – Zabezpieczenie społeczne

²² Określone w rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r. poz. 342), dalej: rozporządzenie w sprawie rachunkowości.

W wyniku kontroli 17,8% wydatków zrealizowanych przez dysponenta III stopnia zrealizowanych w części 44 oraz 59,8% BŚE stwierdzono, nieprawidłowości polegające na:

- poniesieniu niecelowego wydatku w wysokości 156,5 tys. zł w ramach kampanii informacyjno-edukacyjnej, co stanowiło naruszenie art. 44 ust. 3 pkt 1 ufp;
- wystąpieniu 16 przypadków uznaniowości i nierównego traktowania podmiotów składających oferty w przyznawaniu przez MRiPS dotacji, co skutkowało niewłaściwym rozdysponowaniem kwoty 1584,6 tys. zł;
- niedochowaniu terminu rozliczenia 13 dotacji dofinansowanych w ramach programów realizowanych przez Ministerstwo na łączną kwotę 1394,1 tys. zł, co było sprzeczne z art. 152 ust. 2 ufp;
- nierzetelnym i niezgodnym z ustawą Pzp oraz wewnętrzną procedurą zamówień publicznych dokumentowaniu czynności dotyczących postępowania i wykonania umowy;
- niezamieszczeniu w ogłoszeniach dwóch otwartych konkursów ofert niektórych elementów wskazanych w art. 13 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie²³.

Powyższe nieprawidłowości, w ocenie NIK, świadczą o niewystarczającym sprawowaniu przez Ministra nadzoru i kontroli nad całością gospodarki finansowej w ramach części 44, co stanowiło naruszenie art. 175 ust. 1 i 2 ufp. Świadczy to również o słabości kontroli zarządczej, o której mowa w art. 68 ust. 1 i 2 ww. ustawy.

Kontrola wykazała, że prawidłowo wykorzystano rezerwy celowe, dokonywano blokad oraz przestrzegano ustalonych dla części 44 limitów wydatków, w tym limitów środków na wynagrodzenia.

Kalkulacja oceny ogólnej wykonania budżetu państwa w części 44 przedstawiona została w załączniku 12.4.

Fundusz Solidarnościowy

NIK ocenia pozytywnie wykonanie planu finansowego FS na rok 2023.

W wyniku kontroli kosztów w wysokości 151 957,9 tys. zł, które stanowiły 17,6% kosztów poniesionych ogółem na programy realizowane ze środków FS stwierdzono, że zostały one poniesione na realizację zadań ustawowych. Nie stwierdzono niecelowego oraz niegospodarnego wydatkowania środków FS ani naruszenia zasad gospodarowania środkami publicznymi określonymi w ufp. Ustalono jednak, że karty oceny sprawozdań z realizacji wsparcia reintegracji w ramach programu Przedsiębiorstwo Społeczne+ (25%) były sporządzane w sposób nierzetelny. Stwierdzona nieprawidłowość nie miała wpływu na ocenę wykonania planu finansowego FS.

Najwyższa Izba Kontroli zauważa także, że w 2023 r., podobnie jak w latach poprzednich, dodatkowe roczne świadczenia dla emerytów i rencistów finansowano w sposób nieprzejrzysty. W ostatnich latach wypłata tzw. 13. i 14. emerytury przez ZUS i KRUS była finansowana z Funduszu Solidarnościowego, pomimo że fundusz ten nie posiadał stałych źródeł przychodów pozwalających na realizację tak dużych wydatków i w tym celu wspomagany był wpłatami z budżetu państwa oraz pożyczkami z innych państwowych funduszy celowych. W 2023 r. również wypłata tych świadczeń pochodziła z kolejnych pożyczek z Funduszu Pracy (8 mld zł), Funduszu Rezerwy Demograficznej (5 mld zł) i budżetu państwa (pożyczka płynnościowa na kwotę 8,1 mld zł) oraz z wpłaty z budżetu państwa w wysokości 6880 mln zł (po zmianie przeznaczenia rezerwy celowej poz. 72).

²³ Dz. U. z 2023 r. poz. 571, dalej ustawa opp.

Kalkulacja oceny ogólnej wykonania planu finansowego Funduszu Solidarnościowego przedstawiona została w załączniku 12.5.

Część 63 – Rodzina

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie wykonanie budżetu państwa w 2023 r. w części 63 – Rodzina.

W wyniku kontroli 30,4% wydatków dysponenta III stopnia, stwierdzono że w sposób niecelowy i niegospodarny wydatkowano 12 486,6 tys. zł na działania informacyjne dedykowane podwyższeniu od stycznia 2024 r. świadczenia wychowawczego, bowiem uzyskanie ww. świadczenia w wyższej wysokości nie wymagało ze strony świadczeniobiorców żadnych działań, a miało następować z urzędu. Minister nie przygotował żadnego planu działań promocyjno-informacyjnych, jak również nie oszacował wysokości środków niezbędnych do ich zrealizowania. Pozostałe nieprawidłowości dotyczyły m.in. braku aktualizacji planu postępowań o udzielenie zamówień publicznych, niezapewnienia przejrzystości postępowania w sprawie udzielenia zamówienia publicznego poniżej kwoty 130,0 tys. zł netto, braku zatwierdzenia rozliczenia dotacji w terminie wskazanym w art. 152 ust. 2 ufp oraz nieudokumentowania realizacji umowy przez zleceniobiorcę.

Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie wydatkowania środków z rezerw celowych oraz dokonywania blokad.

Kalkulacja oceny ogólnej wykonania budżetu państwa w części 63 przedstawiona została w załączniku 12.6.

Sprawozdania

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie prawidłowość sporządzania łącznych sprawozdań za 2023 r. przez dysponenta części 31, 44 oraz 63 i sprawozdań jednostkowych urzędu obsługującego Ministra.

Sprawozdania łączne zostały sporządzone przez dysponenta części 31, 44 i 63 na podstawie sprawozdań jednostkowych (własnych i podległych jednostek). Kwoty wykazane w sprawozdaniach jednostkowych kontrolowanej jednostki (dysponent III stopnia) były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Skontrolowane sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie prawidłowość sporządzania sprawozdań za 2023 r. z wykonania planu finansowego FP i planu finansowego FS oraz sprawozdania za IV kwartał 2023 r. w zakresie operacji finansowych²⁴.

Sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo, na podstawie danych wynikających z ewidencji księgowej. Stosowany system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość sporządzania sprawozdań.

²⁴ Kontroli podlegały sprawozdania RB-33, Rb-20, RB-Z i Rb-BZ2.

3. UWAGI I WNIOSKI

UWAGI

Podobnie jak w latach poprzednich, dodatkowe oraz kolejne dodatkowe roczne świadczenie pieniężne dla emerytów i rencistów (tzw. 13. i 14. emerytury), finansowano w sposób ograniczający przejrzystość finansów publicznych. W poprzednich latach, wypłaty przez ZUS oraz KRUS 13. i 14. emerytury, finansowano z FS, pomimo że Fundusz nie miał stałych źródeł przychodów pozwalających na realizację takich wydatków. Doprowadziło to do konieczności wspomagania jego płynności wpłatami z budżetu państwa oraz pożyczkami z innych państwowych funduszy celowych. W 2023 r. koszt wspomnianych świadczeń wyniósł łącznie 35 138 456,7 tys. zł (77,8% kosztów FS ogółem) przy zrealizowanych przychodach FS w 2023 r. w wysokości 24 768 980,4 tys. zł. Finansowanie tzw. 13. oraz 14. emerytury pochodziło z kolejnych pożyczek z FP (8 000 000,0 tys. zł), Funduszu Rezerwy Demograficznej (5 000 000,0 tys. zł), budżetu państwa (8 100 000,0 tys. zł – pożyczka płynnościowa) oraz z wpłaty z budżetu państwa w wysokości 6 880 000,0 tys. zł (po zmianie przeznaczenia rezerwy celowej poz. 72).

Poziom zobowiązań FS na koniec 2023 r. wyniósł 32 204 303,3 tys. zł, na które złożyło się łącznie sześć pożyczek zaciągniętych w latach 2019-2020 oraz w 2023 r., tj. cztery pożyczki w łącznej wysokości 16 000 000,0 tys. zł z FP oraz dwie pożyczki w łącznej wysokości 16 504 267,7 tys. zł z Funduszu Rezerwy Demograficznej. Obciążenie FS spłatą rat może mieć wpływ na płynność finansową Funduszu, a także zagrozić realizacji bieżących zadań – co może wiązać się z potrzebą zaciągania kolejnych pożyczek. Zwłaszcza, że koszty FS w latach 2019-2023 miały tendencję wzrostową (wzrost z 9 436 417,7 tys. zł do 45 178 322,1 tys. zł). Natomiast przychody (bez wpłat z budżetu oraz dotacji celowych) wyniosły 15 252 017,4 tys. zł, co pokrywało 33,8% kosztów poniesionych na zadania realizowane przez FS. W ocenie NIK, pomimo że działania te miały umocowanie w regulacjach ustawowych, finansowanie tzw. 13. oraz 14. emerytury za pośrednictwem Funduszu ma miejsce poza budżetem państwa, co wpływa na ograniczenie przejrzystości finansów publicznych.

WNIOSKI

**Minister Rodziny, Pracy
i Polityki Społecznej**

Stwierdzone w toku kontroli nieprawidłowości dotyczące m.in.: ponoszenia wydatków na kampanie informacyjno-promocyjne, udzielania i rozliczania dotacji, a także przeprowadzania postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, w ocenie NIK świadczą o niewystarczającym sprawowaniu przez Ministra nadzoru i kontroli nad gospodarką finansową (w tym w zakresie części 31, 44 oraz 63), co stanowiło naruszenie art. 175 ust. 1 i 2 ufp.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli wnioskuje o wzmocnienie mechanizmów kontroli zarządczej zgodnie z wymogami art. 68 ufp, w celu zapewnienia:

- ponoszenia wydatków na kampanie informacyjno-promocyjne w sposób uzasadniony potrzebami i wynikający z realizowanych zadań;
- dokonywania rzetelnych ocen złożonych ofert oraz udzielania dotacji w ramach przeprowadzanych programów w sposób gwarantujący wszystkim oferentom uczciwą konkurencję i jawność postępowania;
- terminowego zatwierdzania rozliczeń udzielonych dotacji;
- przeprowadzania postępowań o udzielenie zamówień publicznych z zachowaniem zasad przejrzystości postępowania, uczciwej konkurencji oraz równego traktowania wykonawców.

4. WYNIKI KONTROLI WYKONANIA BUDŻETU PAŃSTWA I BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH CZĘŚCI 31 – PRACA

4.1. DOCHODY BUDŻETOWE

Zgodnie z założeniami przyjętymi do kontroli wykonania budżetu państwa w 2023 r., kontrola dochodów budżetowych w części 31 – Praca została ograniczona do przeprowadzenia analizy porównawczej danych ujętych w rocznym sprawozdaniu budżetowym Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku ubiegłego.

W ustawie budżetowej na rok 2023 z dnia 15 grudnia 2022 r.²⁵, w części 31 – Praca zaplanowano dochody w wysokości 25 706,0 tys. zł. Zrealizowane dochody wyniosły 35 553,4 tys. zł (138,3% kwoty ujętej w ustawie budżetowej oraz planie po zmianach) i były wyższe o 12,1% w porównaniu do 2022 r. Na kwotę uzyskanych dochodów złożyły się głównie:

- dochody OHP w wysokości 26 943,2 tys. zł (75,8% dochodów ogółem), pochodzące m.in. z refundacji wynagrodzeń pracowników młodocianych oraz z tytułu dofinansowania kosztów kształcenia i nauki zawodu pracowników młodocianych pozyskane z gmin (17 238,5 tys. zł) oraz usług świadczonych w ramach prowadzonej przez jednostki OHP praktycznej nauki zawodu i organizacji szkoleń (7371,5 tys. zł). Dochody OHP zwiększyły się w porównaniu do 2022 r. o 15,2%;
- dochody dysponenta III stopnia w wysokości 6515,2 tys. zł (18,3% dochodów ogółem) pochodzące głównie z wpłat dokonywanych przez dysponentów funduszy celowych do budżetu państwa. Dochody te zmniejszyły się w porównaniu do 2022 r. o 10,8%;
- dochody z odsetek od środków wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur w ramach projektów realizowanych z Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020²⁶ w wysokości 1840,3 tys. zł (5,2% dochodów ogółem). Dochody te zwiększyły się w porównaniu do 2022 r. o 129,7%.

Na koniec 2023 r. wystąpiły należności w kwocie 2508,6 tys. zł, o 87,4% wyższe w porównaniu do 2022 r. Na tę kwotę składały się należności z nieopłaconych usług OHP (1806,0 tys. zł) oraz ze zwrotów dotacji i płatności wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub z naruszeniem procedur, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości oraz z odsetek od tych dotacji i płatności (702,6 tys. zł).

Zaległości netto według stanu na 31 grudnia 2023 r. wyniosły 1272,7 tys. zł i były wyższe o 9,7% od zaległości na koniec 2022 r. Dotyczyły one nieopłacenia usług na rzecz OHP (571,0 tys. zł) oraz wpływów ze zwrotów dotacji i płatności wraz z odsetkami wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem (łącznie 701,7 tys. zł).

Tabela zawierająca informacje dotyczące dochodów w części 31 – Praca stanowi załącznik nr 12.7.

4.2. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA I BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH

4.2.1. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA

W ustawie budżetowej wydatki w części 31 zostały zaplanowane w wysokości 520 124,0 tys. zł. W wyniku dokonanych w ciągu roku zmian w planie wydatków, ich kwota uległa zwiększeniu do 527 293,3 tys. zł. Wydatki wyniosły 519 388,6 tys. zł, tj. 99,9% planu według ustawy budżetowej i 98,5% planu po zmianach. W porównaniu do 2022 r. wydatki były wyższe o 16,1%. Wydatki przeznaczono na:

- wydatki bieżące jednostek budżetowych – 473 704,2 tys. zł, tj. 99,3% planu po zmianach i były one o 17,0% wyższe od wydatków w 2022 r.;
- wydatki na współfinansowanie projektów z udziałem środków UE – 32 187,8 tys. zł, tj. 88,0% planu po zmianach i były one o 4,3% wyższe od wydatków w 2022 r.;
- wydatki majątkowe – 8235,5 tys. zł, tj. 99,7% planu po zmianach i były one wyższe o 19,6% od wydatków w 2022 r.;
- świadczenia na rzecz osób fizycznych – 3538,2 tys. zł, tj. 98,1% planu po zmianach i były one o 10,6% wyższe od wydatków w 2022 r.;
- dotacje celowe – 1722,9 tys. zł, tj. 99,3% planu po zmianach i były one o 1,0% wyższe od wydatków w 2022 r.

²⁵ Dz. U. z 2023 r. poz. 256, ze zm., dalej: ustawa budżetowa.

²⁶ Dalej: PO WER.

W 2023 r. nie wystąpiły w części 31 wydatki, które nie wygasły z końcem roku budżetowego.

Prezes Rady Ministrów nie wydawał w 2023 r. dysponentowi części 31 wiążących poleceń wpłaty na Fundusz²⁷ Przeciwdziałania COVID²⁸ ani na Fundusz Pomocy²⁹.

Efektom wydatkowania środków było między innymi osiągnięcie wskaźnika uczestników OHP uzyskujących świadectwo ukończenia szkoły na poziomie 92,6%, uczestników OHP zaangażowanych w działalność samorządową na poziomie 67,0% oraz objęcie 230 tys. osób aktywnymi programami rynku pracy.

Wydatki dysponenta III stopnia zostały zrealizowane w wysokości 101 364,7 tys. zł, co stanowiło 96,8% planu po zmianach. W porównaniu do 2022 r. wydatki dysponenta III stopnia były wyższe o 13,0%.

Wydatki dysponenta III stopnia kształtowały się następująco:

- wydatki bieżące – 87 998,5 tys. zł (97,7% planu po zmianach);
- wydatki na realizację programów finansowanych z udziałem środków, pochodzących z budżetu Unii Europejskiej oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu – 11 737,5 tys. zł (90,4% planu po zmianach),
- wydatki majątkowe – 1542,7 tys. zł (99% planu po zmianach);
- świadczenia na rzecz osób fizycznych – 85,9 tys. zł (62,2% planu po zmianach³⁰).

Według stanu na koniec 2023 r. zobowiązania w części 31 wyniosły ogółem 22 725,9 tys. zł i były o 19,1% wyższe od kwoty zobowiązań na koniec 2022 r. W 2023 r. nie wystąpiły zobowiązania wymagalne oraz odsetki z tytułu nieterminowych płatności.

Badaniem objęto 49 dowodów księgowych o łącznej wartości 41 599,9 tys. zł³¹ (kwota finansowana z części 31), co stanowiło 40,4%³² wydatków dysponenta III stopnia, w tym wydatki majątkowe – 1044,4 tys. zł³³. Doboru próby wydatków do badania dokonano na podstawie wygenerowanych z systemu księgowego zapisów i dowodów księgowych odpowiadających pozapłatowemu wydatkom budżetowym. 28 dowodów księgowych na łączną kwotę 24 680,7 tys. zł zostało wylosowanych metodą monetarną (MUS³⁴). Pozostałe dowody księgowe na łączną kwotę 16 919,2 tys. zł, dobrano w sposób celowy.

W wyniku badania próby stwierdzono, że:

- nie ustalono wartości pozostałych środków trwałych niewydanych do użytkowania w kwocie 284,1 tys. zł w celu prawidłowej ewidencji umorzenia, co było niezgodne z § 6 ust. 18 załącznika nr 1 do polityki rachunkowości określającym termin ewidencji 100% umorzenia pozostałych środków trwałych w momencie oddania go do użytkowania. Skutkowało to zaewidencjonowaniem kosztów w § 4210 pomimo faktycznego braku ich poniesienia. W trakcie kontroli ustalono, że nie wydano do użytkowania 140 szt. monitorów oraz 19 szt. laptopów, a mimo to wystawiono dokumenty ON (dowód przyjęcia pozostałego środka trwałego) i zaksięgowano umorzenie (konta 401 i 072³⁵);
- prowadzono ewidencję umorzenia pozostałych wartości niematerialnych i prawnych na kwotę 67,1 tys. zł na koncie 402 – zakup usług, co stanowiło naruszenie zapisu załącznika nr 3 rozporządzenia w sprawie rachunkowości, zgodnie z którym umorzenie powinno być księgowane w korespondencji z kontem 401 – zużycie materiałów i energii. Ww. rozporządzenie nie pozostawia wyboru konta księgowego dla ewidencji jednorazowego umorzenia pozostałych wartości niematerialnych i prawnych, tj. wprost wskazuje korespondencję z kontem 401 – zużycie materiałów i energii, do którego nie ma obowiązku stosowania paragrafów klasyfikacji budżetowej;

²⁷ Dalej: FPC.

²⁸ Na podstawie art. 69 ust. 2 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 568, ze zm.).

²⁹ Na podstawie art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2024 r. poz. 167, ze zm.), dalej: ustawa o pomocy obywatelom Ukrainy.

³⁰ Wynikało to z mniejszych potrzeb finansowania wydatków na ryczałt z tytułu świadczenia pracy zdalnej przez pracowników, zakup odzieży ochronnej i środków czystości wynikających z przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy oraz na refundację zakupionych przez pracowników okularów korygujących wzrok.

³¹ Wydatki w kwocie 1003,6 tys. zł zostały poniesione z BŚE.

³² Wykonanie na podstawie Rb-28 i Rb-28UE.

³³ Kwota została poniesiona z budżetu środków krajowych.

³⁴ Z prawdopodobieństwem proporcjonalnym do wartości.

³⁵ Zgodnie z załącznikiem nr 3 do rozporządzenia w sprawie rachunkowości.

- nie ustalono dwóch ujemnych różnic kursowych dla operacji gospodarczych wyrażonych w walutach obcych na kwotę 334,8 tys. zł, związanych z uiszczaniem składek członkowskich wnoszonych do organizacji międzynarodowych.

Wydatki na działalność promocyjną i reklamową

W 2023 r. dysponent III stopnia poniósł wydatki na działalność promocyjną i reklamową³⁶ w kwocie 1046,8 tys. zł (1,0% całkowitych wydatków dysponenta III stopnia). W 2022 r. wydatki na ten cel wyniosły 459,0 tys. zł (0,5% całkowitych wydatków).

Realizacja polityki promocyjnej i informacyjnej znajdowała się w kompetencjach Departamentu Komunikacji i Promocji³⁷. Do zadań DKP należało m.in.:

- koordynowanie działań związanych z prezentacją polityki Ministra oraz kierownictwa Ministerstwa;
- inicjowanie i prowadzenie działań związanych z promocją polityki Ministra oraz kierownictwa Ministerstwa, a także informowanie środków masowego przekazu o działaniach związanych z realizowanymi programami;
- opracowywanie akcji informacyjnych oraz projektowanie budżetu niezbędnego do ich zrealizowania³⁸.

Działania promocyjne i reklamowe były prowadzone przy udziale komórek merytorycznych: Departamentu Ekonomii Społecznej, Departamentu Pomocy i Integracji Społecznej³⁹, Departamentu Rynku Pracy, Departamentu Wdrażania EFS⁴⁰ i Departamentu Współpracy Międzynarodowej. Decyzje dotyczące realizacji poszczególnych zadań informacyjno-promocyjnych podejmowało ówczesne kierownictwo resortu. Narzędzia, formy i możliwości przekazu były konsultowane i uzgadniane pomiędzy komórkami merytorycznymi i DKP. Znajduje to swoje odzwierciedlenie w procedurze obiegu dokumentów związanych z udzieleniem zamówienia publicznego, które muszą uzyskać akceptację DKP w elektronicznym systemie obiegu dokumentów.

Nie opracowywano planu dla działań promocyjno-reklamowych, odrębnego od planu zamówień publicznych, do którego DKP oraz inne komórki zgłaszały planowane do udzielenia w kolejnym roku zamówienia publiczne, w tym z zakresu działalności promocyjnej i reklamowej. W regulacjach wewnętrznych nie określono także sposobu monitorowania i oceny wyników prowadzonych działań promocyjno-reklamowych.

Rezerwy

W 2023 r. plan wydatków w części 31 zwiększono środkami pochodzącymi z rezerwy ogólnej – jedna decyzja Ministra Finansów (MF) w wysokości 1070,0 tys. zł (wydatkowano 100%). Plan wydatków zwiększono również środkami pochodzącymi z rezerw celowych – 14 decyzji MF na kwotę 358 792,8 tys. zł⁴¹ (wydatkowano 99,8%). U dysponenta III stopnia plan wydatków został zwiększony o kwotę 3596,4 tys. zł pochodzącą z rezerw celowych. Wydatkowano 2944,2 tys. zł (81,9%).

Badaniem objęto środki z rezerwy ogólnej w wysokości 1070,0 tys. zł, co stanowiło 100% przyznanej kwoty w części 31 oraz dziewięć rezerw celowych na kwotę 23 622,2 tys. zł, tj. 6,6%, z czego:

- kwota 4998,4 tys. zł dotyczyła budżetu państwa, co stanowiło 95,6% wartości uruchomionych rezerw celowych w tej grupie;
- kwota 18 623,8 tys. zł dotyczyła BŚE i stanowiła 5,3% wartości uruchomionych rezerw ze środków europejskich.

Stwierdzono, że środki z rezerwy ogólnej w kwocie 1070,0 tys. zł przeznaczono na realizację przez OHP zadania inwestycyjnego pn. „Budowa zaplecza gastronomicznego, administracyjnego i sal dydaktycznych

³⁶ W grupie wydatków na działania promocyjne i reklamowe uwzględniono wydatki na działalność marketingową, public relations i informacyjną, w tym na propagowanie prowadzonych działań i programów społecznych (np. kampanie społeczne, konferencje prasowe, ogłoszenia i komunikaty w telewizji, radio, prasie, Internecie, social mediach; eventy; darmowe próbki oraz upominki; szyldy i spoty reklamowe; umowy sponsoringu).

³⁷ Dalej: DKP.

³⁸ Zgodnie z § 24 ust. 2 Regulaminu organizacyjnego Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej nadanego zarządzeniem nr 40 Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2022 r. w sprawie ustalenia regulaminu organizacyjnego Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej (Dz. Urz. MRiPS, poz. 41).

³⁹ Do 23 stycznia 2024 r. Departament Pomocy i Integracji Społecznej. Od 24 stycznia 2024 r. Departament Pomocy Społecznej, dalej: DPS.

⁴⁰ Dalej: DWF.

⁴¹ Kwota 5228,2 tys. zł dotyczyła budżetu państwa a 353 564,6 tys. zł BŚE.

przy budynku internatu Ośrodka Szkolenia i Wychowania w Niechanowie na bazie obiektu powstałego w latach 2019–2021”.

Badanie dziewięciu rezerw celowych na kwotę 23 622,2 tys. zł wykazało, że wykorzystano 22 898,1 tys. zł. Środki z rezerw celowych wykorzystano zgodnie z przeznaczeniem m.in. na sfinansowanie dodatków zadaniowych oraz dodatków motywacyjnych dla pracowników zaangażowanych w realizację projektu „Pomoc techniczna PO WER dla Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej na 2023 r.”, sfinansowanie skutków zmiany od 1 lipca 2023 r. podstawy naliczenia odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych, zabezpieczenie wypłaty wynagrodzeń pracowników młodocianych zatrudnionych w OHP w celu przygotowania zawodowego i przyuczenia do zawodu, opłacenie składki z tytułu udziału Polski w Międzynarodowej Organizacji Pracy⁴² oraz na zwrot wydatków poniesionych z FP w ramach Regionalnych Programów Operacyjnych na lata 2014-2020⁴³.

Niewykorzystane środki w kwocie 651,1 tys. zł zostały zablokowane. Oszczędności wynikały z różnicy kursowej franka szwajcarskiego pomiędzy dniem wyliczenia wartości na opłacenie składki członkowskiej do MOP a dniem zapłaty. Pozostałych oszczędności w kwocie 73,0 tys. zł nie blokowano. W zakresie wykorzystania środków z rezerw celowych nie stwierdzono nieprawidłowości.

Blokady

W 2023 r. Minister podjął 10 decyzji o blokowaniu wydatków budżetu państwa na łączną kwotę 4236,4 tys. zł, co stanowiło 0,8% wydatków zrealizowanych w 2023 r.⁴⁴. Jedna decyzja została podjęta w październiku, dwie w listopadzie, a siedem w grudniu. Dysponent części dokonał blokad w związku z oszczędnościami, które powstały głównie w wyniku niewykorzystania części środków w ramach PO WER i Programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027⁴⁵ oraz niższych niż planowano wydatków na opłacenie składki członkowskiej do MOP. Badaniem objęto dwie blokady na łączną kwotę 2113,0 tys. zł, co stanowiło 49,9% wartości wszystkich blokad dokonanych w budżecie państwa w części 31:

- blokada na kwotę 1461,8 tys. zł dotyczyła niewykorzystanych środków współfinansowania krajowego na realizację projektów w ramach FERS i wynikała z trwającego procesu podpisywania umów dotyczących projektów niekonkurencyjnych Regionalnych Ośrodków Polityki Społecznej⁴⁶, który nie zakończył się przed upływem terminu na składanie zleceń wypłaty środków w formie zaliczek;
- blokada na kwotę 651,1 tys. zł wynikała z niższych niż planowano wydatków na opłacenie składki członkowskiej do MOP., co było spowodowane niższym kursem franka szwajcarskiego w dniu zapłaty składki, niż w dniu wnioskowania o środki z rezerwy celowej. Środki objęte blokadą pochodziły z rezerwy celowej.

Blokady dokonywane były w ciągu maksymalnie trzech dni roboczych po oszacowaniu nadmiaru środków budżetowych. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie dokonywania blokad.

Zamówienia publiczne

W 2023 r. w wyniku przeprowadzonych postępowań o udzielenie zamówienia publicznego w oparciu o przepisy ustawy Pzp⁴⁷ zawarto 43 umowy na kwotę ogółem 109 435,4 tys. zł (dla części 31 – Praca, 44 – Zabezpieczenie społeczne lub 63 – Rodzina). Z części 31 finansowano/współfinansowano 36 umów na 100 088,1 tys. zł.

Z wyłączeniem przepisów ustawy Pzp (na podstawie art. 11 ust. 1 pkt 5) udzielono 29 zamówień publicznych na zakup czasu antenowego lub audycji od dostawców audiowizualnych lub radiowych usług medialnych na łączną kwotę 10 329,8 tys. zł, w tym 744,5 tys. zł z części 31.

Z wyłączeniem przepisów ustawy Pzp (na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 1) udzielono 581 zamówień publicznych poniżej progu 130,0 tys. zł netto⁴⁸, na łączną kwotę 29 362,5 tys. zł.

Badaniem objęto cztery zamówienia publiczne o łącznej wartości 432,8 tys. zł, w tym jedno przeprowadzone w trybie ustawy Pzp oraz trzy poniżej progu 130,0 tys. zł netto, udzielone przez

⁴² Dalej: MOP.

⁴³ Dalej: RPO.

⁴⁴ Na podstawie art. 177 ust. 1 pkt 3 ufp.

⁴⁵ Dalej: FERS.

⁴⁶ Dalej: ROPS.

⁴⁷ Bez uwzględnienia zamówień przeprowadzonych przez Centrum Obsługi Administracji Rządowej.

⁴⁸ W tym 326 finansowanych / współfinansowanych z części 31.

dysponenta III stopnia z wyłączeniem przepisów ustawy Pzp. W ramach realizacji zbadanych zamówień w 2023 r. z części 31 poniesiono wydatki w wysokości 267,5 tys. zł, w tym 128,6 tys. zł ze środków BŚE:

- zamówienie w ramach trybu podstawowego bez negocjacji na przeprowadzenie kampanii informacyjno-promocyjnych dotyczących działań MRiPS współfinansowanych ze środków europejskich. Z części 31 sfinansowano wydatki związane z częścią I zamówienia⁴⁹. Wartość zawartej umowy wyniosła 98,0 tys. zł⁵⁰ i została zrealizowana w całości z części 31;
- zamówienie publiczne na koprodukcję sześciu odcinków programu telewizyjnego. Wartość zawartej umowy wynosiła 150,0 tys. zł. W 2023 r. z części 31 wydatkowano 61,5 tys. zł (całość zaplanowanej kwoty);
- zamówienie publiczne na obsługę organizacyjną i transmisję w Internecie konferencji poświęconej Funduszm Europejskim w MRiPS. Wartość zawartej umowy wynosiła 54,6 tys. zł (w tym 46,0 tys. zł z BŚE). W 2023 r. z części 31 wydatkowano 100% zaplanowanej kwoty;
- zamówienie publiczne na organizację i obsługę wraz z zapewnieniem niezbędnych akcesoriów, stanowiska informacyjnego MRiPS podczas dwóch pikników rodzinnych w lokalizacjach wskazanych przez zamawiającego (MRiPS). Wartość zawartej umowy wynosiła 130,2 tys. zł brutto (w tym 53,4 tys. zł z części 31). W 2023 r. z części 31 wydatkowano 100% zaplanowanej kwoty.

Stwierdzono, że zamówienia na przeprowadzenie kampanii informacyjno-promocyjnych dotyczących działań MRiPS współfinansowanych ze środków europejskich, koprodukcję sześciu odcinków programu telewizyjnego oraz na obsługę organizacyjną i transmisję w Internecie konferencji poświęconej Funduszm Europejskim w MRiPS zostały przeprowadzone zgodnie z ustawą Pzp i regulacjami wewnętrznymi obowiązującymi w Ministerstwie⁵¹.

W przypadku zamówienia o wartości 130,2 tys. zł brutto, w tym 53,4 tys. zł w ramach części 31, na organizację i obsługę wraz z zapewnieniem niezbędnych akcesoriów, stanowiska informacyjnego MRiPS podczas dwóch pikników rodzinnych w lokalizacjach wskazanych przez zamawiającego, stwierdzono nieprawidłowość w zakresie udzielenia zamówienia publicznego o wartości nieprzekraczającej 130,0 tys. zł netto w sposób niegwarantujący zapewnienia przejrzystości postępowania, uczciwej konkurencji oraz równego traktowania, co było niezgodne z § 1 ust. 2 pkt 2 i 3 *Procedury udzielania zamówień o wartości mniejszej niż 130 000,0 zł bez VAT, do których nie stosuje się ustawy z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych*, stanowiącej załącznik nr 2 do zarządzenia w sprawie zamówień publicznych.

Wyboru wykonawcy dokonano w ramach procedury o udzielenie zamówienia publicznego o wartości nieprzekraczającej 130,0 tys. zł netto. Zaproszenia do składania ofert wysłano do trzech potencjalnych wykonawców, wyznaczając im 22,5 godzinny termin na przygotowanie i przesłanie oferty. Tylko jeden z potencjalnych wykonawców złożył swoją ofertę. W ocenie NIK wskazywanie tak krótkich terminów na złożenie ofert stanowi ryzyko, że potencjalni wykonawcy nie zdążą wykonać kalkulacji i trzeba będzie powtórzyć zapytanie ofertowe. Istnieje również zagrożenie, że krótki czas na oszacowanie kosztów i termin realizacji usługi, spowodują podwyższenie ceny.

W zaproszeniach do składania ofert zawarto wymóg wskazania ceny netto i brutto usług objętych zapytaniem, nie sprecyzowano jednak czy jest to jedyne kryterium oceny ofert. Zaproszenia nie określały precyzyjnie zakresu usług będących przedmiotem zamówienia⁵². Tym samym brakowało wystarczających

⁴⁹ Przedmiotem zamówienia w części I było przeprowadzenie w Internecie kampanii informacyjno-promocyjnej dotyczącej działań MRiPS współfinansowanych ze środków europejskich obejmującej następujące zadania: 1) produkcję dwóch animowanych spotów z wykorzystaniem techniki „whiteboard” oraz ich promocję na portalu Facebook za pośrednictwem strony zamawiającego, 2) promocję trzech postów z grafikami przygotowanymi przez zamawiającego na portalu Facebook za pośrednictwem strony zamawiającego, 3) opracowanie i publikację dwóch artykułów sponsorowanych na portalu internetowym o zasięgu powyżej czterech milionów realnych użytkowników wg danych z grudnia 2022 r.

⁵⁰ 82,6 tys. zł z BŚE i 15,4 tys. zł z budżetu państwa.

⁵¹ Zarządzenie nr 16 Dyrektora Generalnego MRiPS z dnia 20 maja 2021 r. w sprawie zamówień publicznych, dalej: zarządzenie w sprawie zamówień publicznych.

⁵² W zaproszeniach do składania ofert (sprawa DKP-XX.2700.5.2023.MCz) wskazano, że w skład usługi wchodzi organizacja i obsługa stoiska informacyjnego MRiPS, w tym: Event A, godz. 12-16 (gotowość godz. 11.00): przygotowanie i obsługa stanowiska informacyjnego o programach MRiPS; przygotowanie i obsługa strefy sportowej: gry zręcznościowe (wraz z niezbędnymi akcesoriami), organizacja konkursów i zabaw okołoscenicznnych dla dzieci (nagrody w konkursach po stronie wykonawcy); zapewnienie prowadzącego konkursy oraz przeprowadzenie konkursów z nagrodami dla dzieci w ramach stanowiska MRiPS; stworzenie strefy aktywnego wypoczynku min. 10 szt. w tym dmuchane zjeżdżalnie, zamki, symulatory itp. sprzęt przeznaczony dla dzieci do zabawy na eventach plenerowych wraz z obsługą i zapewnieniem jego działania; organizacja i przeprowadzenie warsztatów kulinarnych dla najmłodszych „kuchnia malucha”; oprawa wizualna stanowiska zamawiającego.

informacji dla potencjalnych wykonawców niezbędnych do dokonania wyceny wartości oferowanych usług. Nie mieli bowiem informacji np. w zakresie tego co ma obejmować przygotowanie i obsługa stanowiska informacyjnego o programach MRiPS, czy na czym ma polegać oprawa wizualna stanowiska zamawiającego. Skutkowało to niezapewnieniem optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów, co było niezgodne z art. 44 ust. 3 pkt 1 lit. b ufp.

Zdaniem NIK, wyznaczenie krótkiego terminu na złożenie oferty uniemożliwiło części zaproszonych oferentów sporządzenie i złożenie oferty w ramach realizowanego zamówienia, co naruszało zasadę przejrzystości postępowania, uczciwej konkurencji oraz równego traktowania.

Opisana wyżej nieprawidłowość wskazuje, że Minister nie zrealizował wniosku sformułowanego w wystąpieniu pokontrolnym z 24 kwietnia 2023 r. sporządzonym w ramach kontroli nr P/23/001 – Wykonanie budżetu państwa w 2022 r. w częściach: 31 – Praca, 44 – Zabezpieczenie społeczne i 63 – Rodzina oraz wykonanie w 2022 r. planów finansowych FP i FS dotyczącego wybierania wykonawców w ramach postępowań o udzielenie zamówienia publicznego o wartości nieprzekraczającej 130,0 tys. zł netto w sposób gwarantujący zapewnienie przejrzystości postępowania, uczciwej konkurencji oraz równego traktowania, mimo odpowiedzi na wystąpienie pokontrolne, wskazującej na realizację ww. wniosku pokontrolnego.

Minister prawidłowo wywiązywał się z obowiązku publikacji i zapewnienia aktualności planu postępowań o udzielenie zamówień w 2023 r. w ramach części 31. Zarówno plan jak i jego aktualizacje były zamieszczane na stronie internetowej zamawiającego oraz w Biuletynie Zamówień Publicznych (BZP). Plan postępowań został opublikowany 3 marca 2023 r. i był aktualizowany sześciokrotnie. Ostatnia aktualizacja miała miejsce 29 grudnia 2023 r.

Minister przekazał Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych roczne sprawozdanie o udzielonych zamówieniach za 2023 r. 28 lutego 2024 r., tj. w terminie określonym w art. 82 ust. 2 ustawy Pzp.

Wydatki majątkowe

Wydatki majątkowe dotyczące inwestycji w 2023 r. wyniosły 6079,8 tys. zł, tj. 99,8% planu po zmianach i były one wyższe od wydatków w 2022 r. o 10,6%. W planie rzeczowo-finansowym wydatków inwestycyjnych budżetu państwa na 2023 r. ujęto również zakupy inwestycyjne na łączną kwotę 2354,0 tys. zł. Po zmianach w planie planowana kwota wydatków wynosiła 2257,4 tys. zł. Wykonanie wyniosło 2161,1 tys. zł co stanowiło 95,7% planu po zmianach.

W planie rzeczowo-finansowym wydatków inwestycyjnych budżetu państwa na 2023 r. w zakresie budownictwa inwestycyjnego, zaplanowano pierwotnie jedno zadanie dotyczące Lubelskiej Wojewódzkiej Komendy OHP⁵³ na kwotę 4540,0 tys. zł⁵⁴. W trakcie roku w planie ujęto dodatkowo zadanie dotyczące wykonania dokumentacji projektowej, zakupu i montażu agregatu prądowłórczego w budynku MRPiPS przy ul. Brackiej 4 w Warszawie, na kwotę 20,5 tys. zł oraz trzy zadania⁵⁵ planowane do realizacji przez inne podmioty na łączną kwotę 1588,1 tys. zł. Wszystkie zadania ujęte w planie po zmianach zostały zrealizowane. Wykonanie wyniosło 6079,8 tys. zł z planowanych 6091,6 tys. zł.

Dotacje celowe

W ustawie budżetowej w części 31 zaplanowano dotacje celowe w wysokości 1745,0 tys. zł. W ciągu roku plan zmniejszono do 1735,6 tys. zł. Wydatkowano 1722,9 tys. zł, tj. 99,3% planu po zmianach. Dotacje w całości zostały przeznaczone na realizację zadania polegającego na opłaceniu do 95,0% składek członkowskich w międzynarodowych organizacjach związkowych oraz organizacjach pracodawców reprezentujących interesy osób wykonujących pracę zarobkową wobec instytucji UE.

Event B, godz. 12-16 (gotowość godz. 13.30): przygotowanie i obsługa stanowiska informacyjnego o programach MRiPS; organizacja i przeprowadzenie animacji dla ok. 200 dzieci; przygotowanie i obsługa strefy sportowej; gry zręcznościowe (wraz z niezbędnymi akcesoriami), organizacja konkursów i zabaw okołosцениcznych dla dzieci (nagrody w konkursach po stronie wykonawcy); zapewnienie prowadzącego oraz przeprowadzenie konkursów z nagrodami dla dzieci w ramach stanowiska MRiPS (nagrody w konkursach po stronie wykonawcy); oprawa wizualna stanowiska zamawiającego.

⁵³ Budowa Ośrodka Szkolenia i Wychowania OHP w Strzelcach Krajeńskich.

⁵⁴ W trakcie roku, kwota zadania została zmniejszona do 4483,0 tys. zł.

⁵⁵ Budowa zaplecza gastronomicznego, administracyjnego i sal dydaktycznych przy budynku internatu Ośrodka Szkolenia i Wychowania w Niechanowie na bazie obiektu powstałego w latach 2019-2021; przyłączenie do miejskiej sieci ciepłowniczej i budowa węzła cieplnego obiektu Centrum Kształcenia i Wychowania Ochotniczych Hufców Pracy w Oleśnicy oraz montaż elementów instalacji przeciwołdzeniowej rynien w siedzibie Komendy Głównej Ochotniczych Hufców Pracy w Warszawie.

Kontrolą objęto dwie umowy dotacji celowej na łączną kwotę 454,9 tys. zł, co stanowiło 26,1% kwoty udzielonych dotacji. W jednej z nich nie stwierdzono nieprawidłowości. W przypadku drugiej umowy, stwierdzono, że Dyrektor Departamentu Dialogu i Partnerstwa Społecznego rozliczył dotację celową przyznaną w kwocie 300 tys. zł, w wysokości zawyżonej o 0,2 tys. zł. Tym samym kwota dotacji celowej na dofinansowanie składek członkowskich organizacji pracodawców została udzielona w kwocie przekraczającej limit określony w art. 11¹ ust. 4 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych⁵⁶, zgodnie z którym kwota dotacji celowej na dofinansowanie składek z budżetu państwa w danym roku, dla każdej organizacji związkowej nie może stanowić więcej niż 95% wysokości tych składek.

Zgodnie z § 6 ust. 3 umowy dotacji celowej, w przypadku wystawienia dokumentów księgowych na kwotę w walucie innej niż złoty polski, kwota dotacji zostanie rozliczona po średnim kursie danej waluty, ogłoszonym przez NBP w dniu dokonania płatności składki członkowskiej, z dokładnością do czterech miejsc po przecinku.

Zgodnie z § 6 ust. 4 tej umowy, beneficjent przedstawia w sprawozdaniu końcowym rozliczenie dotacji z uwzględnieniem kursu waluty, o którym mowa w ust. 3, przy czym beneficjent ponosi ewentualne ryzyko kursowe związane z opłaceniem składki w kwocie wyższej od wnioskowanej.

Beneficjent dokonał 31 marca 2023 r. płatności składek członkowskich w SME CONNECT (20 000 Euro) i EUROPEAN ENTERPRISE ALLIANCE (47 500 Euro), ponosząc z tego tytułu wydatki w kwocie odpowiednio 93,7 tys. zł i 222,5 tys. zł. Średni kurs Euro, ogłoszony przez NBP w dniu dokonania płatności składki członkowskiej wynosił 4,6755 zł, tym samym wysokość składki członkowskiej po przeliczeniu kursu średniego wynosiła odpowiednio 93,5 tys. zł i 222,1 tys. zł. Kwoty wskazane powyżej zostały prawidłowo ujęte w sprawozdaniu końcowym, jednak jako łączną kwotę składek, która została opłacona przez beneficjenta wykazano kwotę 316,2 tys. zł, podczas gdy kwota ta z uwzględnieniem średniego kursu Euro w dniu 31 marca 2023 r. wynosiła 315,6 tys. zł. Tym samym maksymalna kwota dotacji wynosiła 299,8 tys. zł (tj. 95% kwoty 315,6 tys. zł). Tymczasem rozliczono kwotę 300,0 tys. zł. Błędna kwota została wprowadzona omyłkowo przez beneficjenta, a na etapie weryfikacji sprawozdania błąd nie został wykryty. W toku kontroli NIK, beneficjent przesłał do Departamentu Dialogu i Partnerstwa Społecznego korektę sprawozdania z otrzymanej dotacji oraz dokonał zwrotu nienależnie pobranej dotacji.

Wykaz jednostek, którym w 2022 r. przyznano dotacje celowe⁵⁷ opublikowano w Monitorze Polskim 3 sierpnia 2023 r. (poz. 790). Lista wniosków spełniających warunki do zawarcia umowy wraz z podaniem planowanej kwoty dotacji w 2023 r. została upubliczniona na stronie internetowej Ministerstwa⁵⁸ dnia 2 lutego 2023 r.

W 2023 r. Ministerstwo nie prowadziło kontroli prawidłowości wykorzystania dotacji celowych, ze względu na charakter udzielanego wsparcia (dofinansowaniem objęte były wyłącznie składki członkowskie w międzynarodowych organizacjach, co było dokumentowane wyciągami bankowymi potwierdzającymi dokonanie płatności).

Tabela zawierająca informacje dotyczące wydatków w części 31 – Praca stanowi załącznik 12.8

Zatrudnienie i wynagrodzenia

W 2023 r. koszty wynagrodzeń w części 31 wyniosły 284 279,7 tys. zł⁵⁹. W stosunku do 2022 r. wydatki na wynagrodzenia były wyższe o 12%. Limit wydatków nie został przekroczony.

Przeciętne zatrudnienie w części 31, w przeliczeniu na pełnozatrudnionych, wynosiło 5885 etatów i było wyższe w porównaniu z 2022 r. o 85 etatów. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na jednego pełnozatrudnionego wynosiło 4,0 tys. zł i w porównaniu z 2022 r. było wyższe o 0,4 tys. zł.

Przeciętne zatrudnienie u dysponenta III stopnia wynosiło 322 etaty i w porównaniu do 2022 r. było wyższe o 23 etaty. Koszty wynagrodzeń dysponenta III stopnia⁶⁰ wyniosły 39 891,5 tys. zł⁶¹ i nie przekroczyły określonego limitu (39 901,2 tys. zł). Były one wyższe niż w 2022 r. o 8,6%. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na jednego pełnozatrudnionego wynosiło 10,3 tys. zł i w porównaniu do 2022 r. było wyższe o 0,8%.

⁵⁶ Dz. U. z 2022 r. poz. 854.

⁵⁷ Obwieszczenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 6 lipca 2023 r.

⁵⁸ <https://www.gov.pl/web/rodzina/dotacja-celowa-2023-rok2>.

⁵⁹ Dane na podstawie Rb-70 – sprawozdanie o zatrudnieniu i wynagrodzeniach.

⁶⁰ Łącznie z wynagrodzeniami w ramach PO WER.

⁶¹ Dane na podstawie Rb-70 – sprawozdanie o zatrudnieniu i wynagrodzeniach.

Wynagrodzenia bezosobowe

Limit wynagrodzeń bezosobowych⁶² zaplanowany w planie dysponenta III stopnia w części 31 wynosił 396,0 tys. zł. W ciągu roku zwiększono go do 554,1 tys. zł. Wydatki wyniosły 247,6 tys. zł, co stanowiło 44,7% planu po zmianach. Niepełne wykorzystanie limitu wydatków związane było m.in. z mniejszą liczbą wniosków skierowanych do oceny w ramach PO WER i FERS, co wiązało się z ograniczeniem liczby zatrudnionych ekspertów.

Kontrolą objęto trzy umowy cywilnoprawne na łączną kwotę 78,0 tys. zł, na które w ramach części 31 wydatkowano 32,0 tys. zł. Dwie umowy na kwotę 22,0 tys. zł (z części 31 wydatkowano 9,0 tys. zł) obejmowały świadczenie usług z zakresu Bezpieczeństwa i Higieny Pracy⁶³. Umowy zostały zawarte w związku z rozwiązaniem stosunku pracy z pracownikiem zatrudnionym w wymiarze ½ etatu oraz w związku z zaplanowaną nieobecnością drugiego etatowego pracownika zapewniającego obsługę w zakresie BHP. Trzecia umowa na kwotę 56,0 tys. zł (z części 31 wydatkowano 23,0 tys. zł) obejmowała wykonywanie usług konsultacyjno-ekspertkich o charakterze opiniodawczo-doradczym. Kontrola wykazała, że wydatki w ramach zawartych umów zrealizowano prawidłowo.

NIK zwraca uwagę, że zawieranie umów cywilnoprawnych zamiast umów o pracę, których przedmiotem są zadania podobne lub tożsame z zadaniami pracowników powinno być uzasadnione wyjątkowymi okolicznościami i mieć charakter tymczasowy. Przyczynami zawierania umów cywilnoprawnych nie powinny być braki kadrowe lub wymagania przewidziane procedurą naboru.

Tabele zawierające informacje dotyczące zatrudnienia w części 31 – Praca oraz w jednostkach podległych i funkcjonujących w ramach części 31 stanowią załączniki nr 12.1 i 12.9.

4.2.2. WYDATKI BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH

W ustawie budżetowej wydatki BŚE zaplanowano w wysokości 595 679,0 tys. zł. W ciągu roku plan wydatków został zwiększony do 959 647,8 tys. zł, a jego wykonanie wyniosło 945 761,1 tys. zł, co stanowiło 158,8% planu według ustawy budżetowej i 98,6% planu po zmianach. W porównaniu do 2022 r. wydatki były niższe o 36,7%. Wydatki z BŚE poniesiono na realizację: PO WER – 545 075,2 tys. zł, RPO – 399 668,3 tys. zł, FERS – 503,4 tys. zł oraz Fundusze Europejskie dla Regionów 2021-2027 – 514,2 tys. zł.

Celem wydatkowania ww. środków było zapewnienie skuteczności działań urzędów pracy finansowanych ze środków FP oraz dostarczenie informacji na temat rynku pracy i aktywności zawodowej z wykorzystaniem nowych technologii.

Wydatki dysponenta III stopnia zostały zrealizowane w wysokości 1697,1 tys. zł, co stanowiło 61,3% planu po zmianach. Były one o 16,2% mniejsze niż w 2022 r. Wydatki poniesiono w ramach PO WER na realizację projektu pn. „Wsparcie realizacji badań panelowych osób w wieku 50 lat i więcej w międzynarodowym projekcie Survey of Health, Ageing and Retirement in Europe (SHARE)”. Niepełne wydatkowanie środków wynikało m.in. z częściowo niezrealizowanych wniosków o płatność, niższych niż zakładano wydatków na składki na ubezpieczenia społeczne i FP oraz mniejszych wydatków na PPK (tylko jedna osoba zgłosiła uczestnictwo w PPK), a niższe wydatki na delegacje krajowe i zagraniczne były spowodowane zmianą formy spotkań na online. Niewykorzystane środki w kwocie 306,0 tys. zł zostały zablokowane.

W 2023 r. w części 31 plan wydatków BŚE został zwiększony o 363 968,8 tys. zł. Wynikało to z przeniesienia środków z rezerw celowych (353 564,6 tys. zł) oraz zwiększenia kwoty wydatków (10 404,2 tys. zł), w związku z przeniesieniem środków z części 44 - Zabezpieczenie społeczne i 63 - Rodzina.

W części 31 w ramach BŚE dokonano pięciu blokad na łączną kwotę 8915,6 tys. zł (0,9% wydatków BŚE). Blokady wydatków dotyczyły oszczędności z tytułu niewykorzystanych środków przeznaczonych na realizację projektów w ramach PO WER oraz z tytułu przedłużającej się procedury podpisywania umów na realizację projektów w ramach FERS. Zbadano jedną decyzję na kwotę 6309,6 tys. zł, co stanowiło 70,8% łącznej kwoty dokonanych blokad. Blokada dotyczyła niewykorzystanych środków na realizację projektów w ramach FERS w związku z trwającym podpisywaniem umów dotyczących projektów

⁶² Bez uwzględnienia paragrafu 409 – honoraria.

⁶³ Dalej: BHP.

niekonkurencyjnych ROPS, które nie zakończyło się przed upływem terminu na składanie zleceń wypłaty środków w formie zaliczek. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie dokonywania blokady.

W dyspozycji DWF jako Instytucji Pośredniczącej⁶⁴ PO WER znajdowała się kwota alokacji PO WER w wysokości 489 059 521,0 euro (2 120 317,6 tys. zł wg kursu euro 4,3355 zł).

W 2023 r. DWF jako IP nie ogłosił nowych naborów konkursowych w ramach PO WER. Ogłosił natomiast jeden nowy nabór pozakonkursowy o alokacji 449,0 tys. zł, w ramach którego zawarł jedną umowę na kwotę 449,0 tys. zł wydatków kwalifikowalnych, w tym 378,4 tys. zł ze środków UE.

Do końca 2023 r. (w ramach perspektywy finansowej 2014-2020) dysponent części wydatkował z BŚE 1 662 868,4 tys. zł⁶⁵, a z budżetu państwa – 301 056,3 tys. zł, na dofinansowanie 709 projektów w ramach działań PO WER (licząc zawarte do końca 2023 r. umowy / decyzje o dofinansowaniu / porozumienia w zakresie projektów konkursowych, pozakonkursowych i nadzwyczajnych⁶⁶), wdrażanych przez IP. Wydatki te stanowiły ok. 92,6% alokacji PO WER.

Instytucja Zarządzająca PO WER⁶⁷ nie ustaliła celu kontraktacji na 2023 r. ze względu na koniec okresu realizacji PO WER.

Wyznaczony przez IZ na 2023 r. cel certyfikacji wynosił 241 352,0 tys. zł, a jego wykonanie wyniosło 294 230,1 tys. zł, co stanowiło 121,9% celu. Od początku perspektywy wykonanie wyniosło 2 024 827,5 tys. zł, co stanowiło 102,7% celu certyfikacji.

Wydatki kwalifikowalne rozliczone w zatwierdzonych w 2023 r. wnioskach o płatność w trybie konkursowym wyniosły 171 660,5 tys. zł, co stanowiło ok. 15,8% wartości umów konkursowych zawartych w latach 2015-2023⁶⁸. W trybie pozakonkursowym wielkości te wynosiły odpowiednio 85 786,7 tys. zł, tj. ok. 9,8%.

W dyspozycji DWF, jako IP FERS znajdowała się kwota alokacji w wysokości 1 625 602 621 euro (7 233 931,7 tys. zł wg kursu euro 4,45 zł). W ramach FERS w 2023 r. DWF ogłosił trzy nabory konkurencyjne o łącznej alokacji 105 000,0 tys. zł oraz 10 naborów niekonkurencyjnych o alokacji 4 554 021,7 tys. zł. W ramach naborów konkurencyjnych nie zawarto w 2023 r. żadnych umów o dofinansowanie. W ramach naborów niekonkurencyjnych podpisano sześć umów o dofinansowanie o łącznej wartości 3 910 983,0 tys. zł, w tym w ramach części 31 podpisano cztery umowy o dofinansowanie o łącznej wartości 89 350,0 tys. zł.

Badaniem objęto trzy umowy o dofinansowanie projektów w ramach PO WER finansowanych z części 31 o łącznej wartości 62 574,4 tys. zł. Na ich realizację wydatkowano w 2023 r. 21 241,8 tys. zł⁶⁹ (18 050,4 tys. zł z BŚE i 3191,5 tys. zł współfinansowania krajowego), tj. 20,1% kwoty wydatkowanej w ramach wszystkich umów w 2023 r. Wszystkie badane umowy zostały zawarte w związku z realizacją projektów konkursowych.

Badanie w oparciu o zweryfikowane wnioski beneficjentów o płatność oraz kontrole prowadzone w związku z realizacją projektów wykazało, że skontrolowane wydatki w ramach badanych projektów zrealizowano prawidłowo, przekazując kolejne środki beneficjentom, którzy wykorzystywali je na cele lub zadania określone w umowach o dofinansowanie.

Badaniem objęto również umowę na realizację projektu pt. Efekt synergii - koordynacja lubuskiego włączenia społecznego w ramach Działania 04.13 FERS „Wysokiej jakości system włączenia społecznego”. Na podstawie zaliczkowego wniosku o płatność w 2023 r. MRPiPS wypłaciło beneficjentowi zaliczkę w kwocie 610,0 tys. zł, w tym 503,4 tys. zł z BŚE i 106,6 tys. zł współfinansowania krajowego. Nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.

Tabela zawierająca informacje dotycząca wydatków BŚE w części 31 – Praca stanowi załącznik nr 12.10.

4.3. SPRAWOZDAWCZOŚĆ

⁶⁴ Dalej: IP.

⁶⁵ Łącznie dla części budżetowych: 31 – Praca, 44 – Zabezpieczenie społeczne i 63 – Rodzina. Dla części 31 – 1 341 605,0 tys. zł.

⁶⁶ Bez 48 umów rozwiązanych i dwóch projektów dofinansowanych poza częścią 31, 44 i 63.

⁶⁷ Dalej: IZ

⁶⁸ Wartość umów obejmuje wszystkie umowy wprowadzone do bazy SL do końca 2022 r. wg wartości aneksów i z uwzględnieniem umów rozwiązanych tj. 1 083 409,2 tys. zł.

⁶⁹ Kwota uwzględnia zwroty dokonane przez beneficjentów.

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania łącznych sprawozdań za 2023 r. przez dysponenta części 31 – Praca i sprawozdań jednostkowych MRPiPS:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23);
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27);
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28);
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy);
- z wykonania planu wydatków BŚE, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 UE);
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz BŚE w układzie zadaniowym (Rb-BZ1).

Kontrolą poprawności sporządzenia sprawozdań objęto również sprawozdanie w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2023 r. o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Stwierdzono, że sprawozdania łączne zostały sporządzone przez dysponenta części 31 na podstawie sprawozdań jednostkowych (własnych i podległych jednostek). Kwoty wykazane w sprawozdaniach jednostkowych kontrolowanej jednostki (dysponent trzeciego stopnia) były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Wymienione powyżej sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem formalno-rachunkowym.

5. WYNIKI KONTROLI WYKONANIA PLANU FINANSOWEGO FUNDUSZU PRACY

5.1. WYKONANIE PLANU FINANSOWEGO

5.1.1. WYKONANIE PLANU PRZYCHODÓW

W ustawie budżetowej ujęto przychody FP w kwocie 9 542 047,0 tys. zł i w trakcie roku nie uległy one zmianie. Wykonanie wyniosło 10 354 997,8 tys. zł (108,5%). W porównaniu do 2022 r. przychody były wyższe o 15,8%.

Przychody FP w 2023 r. pochodziły:

- z wpływów z obowiązkowej składki od pracodawców na FP – 8 391 812,3 tys. zł (102,3% planu po zmianach);
- ze środków budżetu Unii Europejskiej w związku z dokonywanymi przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej rozliczeń certyfikacji wydatków FP w ramach programów współfinansowanych z EFS – 843 313,6 tys. zł (171,7% planu po zmianach);
- z pozostałych przychodów zrealizowanych – 1 137 277,6 tys. zł (133,6% planu po zmianach), z czego 837 195,9 tys. zł pochodziło z odsetek⁷⁰;
- z innych zwiększeń – (-)17 405,7 tys. zł.

W latach 2020-2023 przychody FP wyniosły odpowiednio: 35 845 331,1 tys. zł, 13 088 420,2 tys. zł, 8 939 799,8 tys. zł i 10 354 997,8 tys. zł. W przywołanym okresie przychody FP miały tendencję malejącą – w 2023 r. zmniejszyły się w porównaniu do 2020 r. o 71,1%. Wynikało to ze zmniejszenia środków otrzymanych z FPC z 23 000 000,0 tys. zł w 2020 r. i 4 964 000,0 tys. zł w 2021 r. do zera zł w latach 2022-2023⁷¹. Wyższa kwota przychodów w 2023 r., w porównaniu do 2022 r. wynikała głównie z wyższego oprocentowania depozytów przekazywanych w zarządzanie overnight oraz w zarządzanie terminowe.

Według stanu na 31 grudnia 2023 r., zgodnie ze sprawozdaniem Rb-40 z wykonania określonego w ustawie budżetowej na rok 2023 planu finansowego funduszu celowego, wystąpiły należności na rzecz FP w wysokości 15 884 134,9 tys. zł (202,8% planu po zmianach), w tym 15 713 996,2 tys. zł z tytułu udzielonych pożyczek oraz odsetek od tych pożyczek. Należności na koniec 2023 r. były wyższe o 93,1% w porównaniu do 2022 r.

FP w latach 2019-2020 i 2023 r., na podstawie art. 109l oraz art. 103 ust. 2 ustawy o promocji zatrudnienia udzielił czterech pożyczek do FS w łącznej wysokości 16 000 000,0 tys. zł:

- pierwsza pożyczka w wysokości 4 000 000,0 tys. zł, podlegająca spłacie począwszy od 2023 r. z ratą nie niższą niż 300 000,0 tys. zł w danym roku budżetowym;
- druga pożyczka w wysokości 4 000 000,0 tys. zł, podlegająca spłacie począwszy od 2030 r., z ratą nie niższą niż 300 000,0 tys. zł w danym roku budżetowym;
- trzecia pożyczka w wysokości 7 000 000,0 tys. zł, podlegająca spłacie od 2024 r., z ratą nie niższą niż 1 000 000,0 tys. zł w danym roku budżetowym;
- czwarta pożyczka w wysokości 1 000 000,0 tys. zł, podlegająca spłacie od 2024 r., z ratą nie niższą niż 200 000,0 tys. zł w danym roku budżetowym.

Dysponent FS spłacił terminowo pierwszą ratę pożyczki (300 000,0 tys. zł – 27 grudnia 2023 r.).

Należności wymagalne wyniosły 130,7 tys. zł i dotyczyły głównie należności z tytułu odstąpienia od umowy wsparcia w ramach programu „Przedsiębiorstwo Społeczne+”⁷² w kwocie 85,0 tys. zł.

W 2023 r. FP nie zaciągał kredytów bankowych ani pożyczek, nie zostały mu także umorzone żadne kredyty ani pożyczki.

⁷⁰ Na tę pozycję w największym stopniu składają się odsetki od środków na rachunku bankowym.

⁷¹ Przychody bez uwzględnienia środków pochodzących z FPC wyniosły odpowiednio: 12 845 331,1 tys. zł, 8 124 420,2 tys. zł, 8 939 700,8 tys. zł, oraz 10 354 997,8 tys. zł, pozostawały zatem na zbliżonym poziomie, z tendencją malejącą – w 2023 r. były one niższe o 19% w porównaniu do 2020 r.

⁷² Dalej: PS+.

5.1.2. WYKONANIE PLANU KOSZTÓW

W ustawie budżetowej koszty FP zaplanowano na 9 655 800,0 tys. zł. Plan finansowy w trakcie roku zmieniono siedem razy. Wszystkie wprowadzone zmiany polegały na przesunięciach środków i nie skutkowały zwiększeniem planowanych kosztów. Wykonanie wyniosło 9 032 958,6 tys. zł, co stanowiło 93,5% planu po zmianach i było niższe o 39,5% niż w 2022 r.

Koszty FP według podstawowych grup zadań zostały poniesione m.in. na (w nawiasach podano wykonanie planu i udział w kosztach ogółem):

- aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu – 4 696 546,8 tys. zł (92,5% i 51,9%);
- zasiłki dla bezrobotnych ze składką na ubezpieczenie społeczne – 2 214 381,9 tys. zł (99,0% i 24,5%);
- zasiłki i świadczenia przedemerytalne – 728 640,0 tys. zł (94,5% i 8,0%);
- pracownicze plany kapitałowe – 590 303,6 tys. zł (79,7% i 6,5%);
- wynagrodzenia, składki, dodatki do wynagrodzeń oraz odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych – 208 847,6 tys. zł (97,9% i 2,3%).

Koszty FP ponoszone w latach 2020-2023 kształtowały się odpowiednio na poziomie: 30 012 974,0 tys. zł, 13 637 890,7 tys. zł, 14 933 152,3 tys. zł i 9 032 958,6 tys. zł. W przywołanym okresie tendencja kosztów była malejąca – w 2023 r. zmniejszyły się one w porównaniu do 2020 r. o 69,9%. Wynikało to głównie z ponoszonych w latach 2020-2021, kosztów realizacji zadań dotyczących przeciwdziałania COVID-19 (5 964 464,0 tys. zł w 2020 r. oraz 5 114 714,0 tys. zł w 2021 r.) finansowanych z FPC oraz wpłat na fundusz pomocy w 2022 r. (6 200 000,0 tys. zł).

Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu

Na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu w ustawie budżetowej zaplanowano 5 036 692,0 tys. zł, a w planie po zmianach 5 078 332,0 tys. zł. Zrealizowane koszty wyniosły 4 696 546,8 tys. zł, tj. 92,5% planu po zmianach i były niższe o 3,1% niż w 2022 r. Obejmowały one m.in.:

- programy na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej – 3 255 921,9 tys. zł (94,3% wykonania planu);
- refundację wynagrodzeń młodocianych pracowników – 538 947,4 tys. zł (98,0%),
- Krajowy Fundusz Szkoleniowy – 271 707,6 tys. zł (97,9%);
- dofinansowanie pracodawcom kosztów kształcenia młodocianych pracowników – 258 709,8 tys. zł (69,5%);
- koszty związane z realizacją zadań określonych w art. 62 ust. 1 i art. 64c ust. 1 ustawy o opiece nad dziećmi do lat 3 – 250 000,0 tys. zł (100%).

W 2023 r. Minister przekazywał środki FP na dofinansowanie kosztów szkolenia z języka polskiego dla obywateli Ukrainy, o których mowa w art. 22i ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy. Na ten cel zaplanowano 30 000,0 tys. zł, a wykorzystano 645,4 tys. zł, tj. 2,2% zaplanowanej kwoty. Zakładano, że okręgowe izby lekarskie i okręgowe izby pielęgniarów i położnych zwiększą swoje zaangażowanie w realizację szkoleń z języka polskiego w stosunku do obserwowanego w 2022 r. W 2023 r. instytucje te mogły wnioskować i korzystać ze środków przez cały rok.

Program Przedsiębiorstwo Społeczne+

W 2023 r. na podstawie art. 31 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej⁷³, opracowano program PS+ na lata 2023-2025. Jego głównym celem było rozwijanie przedsiębiorczości społecznej przez zapewnienie przedsiębiorstwom społecznym dostępu do wsparcia finansowego ułatwiającego tworzenie miejsc pracy oraz reintegrację społeczną i zawodową osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, a także wzmocnienie zdolności do świadczenia usług społecznych. Podmioty uprawnione mogły skorzystać z trzech instrumentów wsparcia:

- wsparcie zatrudnienia – w ramach którego możliwe było uzyskanie dofinansowania do wynagrodzenia pracownika zatrudnionego w przedsiębiorstwie społecznym;
- wsparcie bieżące – w ramach którego możliwe było uzyskanie środków na pokrycie niezbędnych kosztów stałych, np.: zarządzania, promocji, obsługi prawnej czy księgowej;
- wsparcie reintegracji – w ramach którego możliwe było uzyskanie dofinansowania na pokrycie kosztów reintegracji społecznej i zawodowej pracowników zagrożonych wykluczeniem społecznym.

⁷³ Dz. U. z 2024 r. poz. 113, dalej: ustawa o ekonomii społecznej.

Ze środków FP w 2023 r. sfinansowano pierwsze dwa instrumenty, na które przeznaczono łącznie kwotę 20 000,0 tys. zł. Trzeci instrument wsparcia został sfinansowany ze środków FS. Badaniem objęto dokumentację 25 wniosków na łączną kwotę 1626,5 tys. zł (8,1% kosztów ogółem programu) oraz zawartych na ich podstawie umów – wybranych w sposób celowy, tj.:

- 20 wniosków o dofinansowanie w ramach instrumentu pierwszego oraz drugiego;
- trzech wniosków o dofinansowanie w ramach instrumentu pierwszego;
- dwóch wniosków o dofinansowanie w ramach instrumentu drugiego.

Badanie wykazało, że w przypadku dwóch podmiotów, którym przyznano środki w wysokości 180,0 tys. zł do bazy SUDOP, w terminie siedmiu dni od dnia udzielenia pomocy de minimis, nie wprowadzono informacji o tej pomocy. Stanowiło to naruszenie § 6 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 sierpnia 2008 r. w sprawie sprawozdań o udzielonej pomocy publicznej, informacji o nieudzieleniu takiej pomocy oraz sprawozdań o zaległościach przedsiębiorców we wpłatach świadczeń należnych na rzecz sektora finansów publicznych⁷⁴. W przypadku sześciu innych podmiotów, którym przyznano środki w wysokości 435,1 tys. zł, nie wprowadzono zmiany wartości pomocy brutto wykazanej w sprawozdaniu – w terminie siedmiu dni od dnia uzyskania informacji o zmianie, co było niezgodne z § 8a ust. 1 rozporządzenia w sprawie pomocy publicznej. Dane o przyznaniu pomocy de minimis oraz o jej korekcie nie zostały wprowadzone do zakończenia kontroli, tj. do 27 marca 2024 r. Opóźnienia w sprawozdawczości na ww. dzień, od dnia zawarcia umowy w przypadku dwóch podmiotów, oraz od dnia otrzymania sprawozdania w przypadku sześciu podmiotów, wynosiły od 48 do 133 dni.

Programy rządowe

W 2023 r. realizowano rządowy program wsparcia powiatu w organizacji i tworzeniu rodzinnych form pieczy zastępczej w 2023 r.⁷⁵, opracowany w oparciu o art. 187 ust. 1 pkt 5, w związku z art. 197 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Celem programu było wsparcie powiatów w realizacji zadań własnych z zakresu wspierania rodziny oraz systemu pieczy zastępczej. Na finansowanie programu przeznaczono kwotę 40 000,0 tys. zł. W ramach programu przyznano dofinansowanie powiatom w wysokości 38 111,8 tys. zł, w formie wynagrodzeń wraz z pochodnymi od wynagrodzeń dla zawodowej rodziny zastępczej, prowadzącego rodzinny dom dziecka, rodziny zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego.

Programy resortowe

W 2023 r. zakończyła się realizacja 108 projektów, w ramach konkursu pn. „Razem Możemy Więcej – Pierwsza Edycja Programu Aktywizacyjnego dla Cudzoziemców na lata 2022–2023” – w ramach Resortowego Programu Aktywizacyjnego dla Cudzoziemców na lata 2022-2025. Na ich dofinansowanie przeznaczono kwotę dotacji w wysokości 101 801,2 tys. zł. Analizą NIK objęła dokumentację 10 projektów – wybranych w sposób celowy, na łączną kwotę 10 118,7 tys. zł, tj. 10% całkowitej kwoty dotacji na projekty realizowane w 2023 r. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie wyboru projektów do dofinansowania.

Projekty pilotażowe

W 2023 r. Minister, działając na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 7 lit. f ustawy o promocji zatrudnienia, ogłosił nabór na projekty pilotażowe pod nazwą „Czas na Młodych – punkty doradztwa dla młodzieży”, oraz „Stabilna praca – silna rodzina”.

W ramach pierwszego programu, do dofinansowania zatwierdzono 76 projektów na łączną kwotę 77 651,6 tys. zł. Po zakończeniu pilotażu w grudniu 2024 r., zaplanowano przeprowadzenie jego ewaluacji⁷⁶, w wyniku której mają zostać podjęte decyzje odnośnie przygotowania nowych metod integrujących wybrane usługi publiczne, dotyczących wsparcia osób bezrobotnych i osób poszukujących pracy do 30 roku życia. Na podstawie weryfikacji dokumentacji siedmiu, wybranych w sposób celowy projektów o łącznej wartości 7634,9 tys. zł, nie stwierdzono nieprawidłowości.

W ramach drugiego programu, do dofinansowania zatwierdzono 71 projektów na łączną kwotę 54 555,3 tys. zł. W zakończonych 70 projektach pilotażowych, przetestowano zaproponowane przez urzędy pracy narzędzia i rozwiązania w zakresie aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych i poszukujących pracy.

⁷⁴ Dz. U z 2024 r. poz. 161, dalej: rozporządzenie w sprawie pomocy publicznej.

⁷⁵ Uchwała nr 221 Rady Ministrów z dnia 13 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia rządowego programu wsparcia powiatu w organizacji i tworzeniu rodzinnych form pieczy zastępczej w 2023 r.

⁷⁶ Efekty pilotażu posłużą jako podstawa do dalszych prac nad systemowym rozwiązaniem w Polsce w zakresie punktów wsparcia dla młodzieży, które ma zostać opracowane w ramach programu Funduszy Europejskich dla Rozwoju Społecznego 2021-2027.

W trakcie kontroli NIK trwała ocena merytoryczna i finansowa zastosowanych rozwiązań dokonywana przez MRPiPS. Na podstawie weryfikacji dokumentacji ośmiu, wybranych w sposób celowy projektów o łącznej wartości 6 536,6 tys. zł nie stwierdzono nieprawidłowości.

W obu opisanych wyżej programach, w 2023 r. dysponent FP nie planował i nie przeprowadził kontroli projektów w miejscach ich realizacji.

Koszty administracyjne i majątkowe

Koszty administracyjne FP wyniosły 208 847,6 tys. zł, tj. 97,9% kwoty planu po zmianach i 2,3% kosztów ogółem. Były one wyższe o 9,4% niż w 2022 r. Oznacza to, że koszty administracyjne FP w 2023 r. zwiększyły się w porównaniu do 2022 r., przy jednoczesnym obniżeniu kosztów realizacji zadań. W 2023 r. wyniosły one 9 032 958,6 tys. zł, tj. 93,5% kwoty planu po zmianach. Były niższe o 39,5% niż w 2022 r.

Badaniem objęto 18 zapisów księgowych na łączną kwotę 10 285,4 tys. zł, co stanowiło 30,3% podlegających badaniu kosztów rodzajowych. Próba została dobrana w sposób celowy, spośród 224 zapisów księgowych o łącznej wartości 33 886,9 tys. zł. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie ponoszonych przez FP kosztów.

Ze środków FP poniesiono koszty w wysokości 127 347,8 tys. zł, tj. 85,3% planu po zmianach, na inwestycje, rozwijanie i eksploatację systemu informatycznego w Publicznych Służbach Zatrudnienia⁷⁷, służących realizacji zadań wynikających z ustawy o promocji zatrudnienia⁷⁸. Wykonanie było wyższe o 9,2% niż w 2022 r.

Zobowiązania ogółem na koniec 2023 r. wynosiły 55 282,3 tys. zł i stanowiły 79% planu. Były one wyższe o 22,7% od kwoty zobowiązań na koniec 2022 r. Na stan zobowiązań na koniec roku wpłynął głównie wzrost świadczeń wypłacanych przez Powiatowe Urzędy Pracy⁷⁹.

Zamówienie publiczne

W 2023 r. w oparciu o ustawę Pzp przeprowadzono 19 postępowań o udzielenie zamówienia publicznego o łącznej wartości 87 596,0 tys. zł finansowanych w całości lub w części z FP. W wyniku ich realizacji zawarto umowy o wartości netto w wysokości 71 236,0 tys. zł.

Badaniem objęto cztery zamówienia publiczne o łącznej wartości 592,6 tys. zł, w tym jedno przeprowadzone w trybie ustawy Pzp oraz trzy udzielone z wyłączeniem przepisów ustawy Pzp. W ramach realizacji zbadanych zamówień w 2023 r. z FP poniesiono wydatki w wysokości 297,7 tys. zł:

- zamówienie udzielone w trybie podstawowym bez negocjacji na świadczenie usług poligraficznych na potrzeby Ministerstwa. Zamówienie zostało podzielone na dwie części: świadczenie usług poligraficznych w zakresie składu, łamania, przygotowania do druku, druku i dostawy materiałów poligraficznych do siedziby Ministerstwa, oraz świadczenie usług poligraficznych w zakresie przygotowania do druku, dostawy materiałów poligraficznych do siedziby Ministerstwa oraz wysyłki materiałów pod adresy wskazane przez Ministerstwo. Wartość zawartych umów wyniosła 313,8 tys. zł, z czego w 2023 r. ze środków FP wydatkowano 29,8 tys. zł;
- zamówienie na druk i oprawę dwóch pozycji: „Publiczne służby zatrudnienia wczoraj i dzisiaj” oraz „Rynek Pracy” nr 1. Wartość umowy wyniosła 32,9 tys. zł, którą w 2023 r. w całości sfinansowano ze środków FP;
- zamówienie wykonania ekspertyzy na temat wpływu transformacji energetycznej na rynek pracy w Polsce. Wartość zawartej umowy wyniosła 136,9 tys. zł, którą w 2023 r. w całości sfinansowano ze środków FP;
- zamówienie na realizację projektu badawczego, którego celem jest zbadanie aktualnego sposobu funkcjonowania różnych form nabywania doświadczenia zawodowego i umiejętności praktycznych przez absolwentów szkół i uczelni na tzw. wolnym rynku. Wartość umowy wyniosła 108,8 tys. zł, z czego w 2023 r. ze środków FP wydatkowano 97,9 tys. zł.

W badanej próbie nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie udzielania zamówień publicznych.

Minister przekazał Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych roczne sprawozdanie o udzielonych zamówieniach za 2023 r. 28 lutego 2024 r., tj. w terminie określonym w art. 82 ust. 2 ustawy Pzp.

⁷⁷ Dalej: PSZ.

⁷⁸ Art. 108 ust. 1 pkt 34.

⁷⁹ Dalej: PUP.

5.1.3. STAN FUNDUSZU I GOSPODAROWANIE WOLNYMI ŚRODKAMI

Stan FP na początek 2023 r. wynosił 23 420 082,9 tys. zł, tj. 96,6% planu, w tym:

- środki pieniężne – 15 242 710,6 tys. zł;
- należności – 8 222 416,6 tys. zł (w tym z tytułu udzielonych pożyczek – 8 017 622,3 tys. zł, w tym od jednostek sektora finansów publicznych – 8 000 000,0 tys. zł);
- zobowiązania – 45 044,3 tys. zł.

Stan FP na koniec 2023 r. wynosił 24 742 122,1 tys. zł, tj. 102,5% planu po zmianach, w tym:

- środki pieniężne – 8 913 269,5 tys. zł;
- należności ogółem – 15 884 134,9 tys. zł; (w tym z tytułu udzielonych pożyczek – 15 713 996,1 tys. zł, w tym od jednostek sektora finansów publicznych – 15 700 000,0 tys. zł);
- zobowiązania – 55 282,3 tys. zł.

Stan FP na koniec 2023 r. był o 1 322 039,2 tys. zł (5,6%) wyższy od stanu na początek roku. Wynikało to z osiągniętych wyższych od planowanych przychodów. Stan środków pieniężnych wyniósł 8 913 269,5 tys. zł i był niższy od stanu na początek roku o 6 329 441,1 tys. zł. Było to spowodowane udzieleniem dwóch pożyczek FS w łącznej kwocie 8 000 000,0 tys. zł.

Dysponent FP, zgodnie z art. 78d upf, wolne środki przekazywał w zarządzanie, na zasadach określonych w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 11 grudnia 2014 r. w sprawie wolnych środków niektórych jednostek sektora finansów publicznych przyjmowanych przez Ministra Finansów w depozyt lub zarządzanie⁸⁰. Stan wolnych środków przekazanych w zarządzanie Ministrowi Finansów według stanu na dzień 31 grudnia 2023 r. wyniósł 8 362 093,7 tys. zł, w tym w zarządzanie overnight 4 562 093,7 tys. zł, a w zarządzanie terminowe 3 800 000,0 tys. zł.

Średni miesięczny stan środków przekazywanych w zarządzanie overnight wyniósł 3 390 086,5 tys. zł, natomiast stan środków pieniężnych przekazanych w zarządzanie terminowe zmniejszał się średnio miesięcznie o 834 583,3 tys. zł. W 2023 r. założono łącznie 20 dyspozycji przekazania środków w zarządzanie terminowe, wszystkie zostały założone na okres 364 dni, tj. od 22 grudnia 2023 r. do 20 grudnia 2024 r.

Odsetki bankowe od wolnych środków przekazanych w zarządzanie Ministrowi Finansów wyniosły 795 405,1 tys. zł, z czego: odsetki od zarządzania terminowego – 606 511,1 tys. zł, a odsetki od zarządzania overnight – 188 894,1 tys. zł.

Przekazywanie wolnych środków FP w zarządzanie Ministrowi Finansów nie stanowiło zagrożenia dla terminowej realizacji wypłat środków finansowych FP na cele i zadania określone w ustawie o promocji zatrudnienia. W 2023 r. nie wystąpiły przypadki złożenia dyspozycji wcześniejszego zwrotu środków FP przekazanych w zarządzanie terminowe.

Procedura zarządzania płynnością finansową w sposób służący terminowemu finansowaniu zadań i maksymalizacji przychodów z zarządzania wolnymi środkami, na podstawie którego monitorowano i decydowano o terminach lokowania środków, ewentualnych zerwaniach lokat w przypadku zagrożenia realizacji zadań, czy wprowadzenia nowych ustawowych zadań FP została określona w zarządzeniu nr 49 Ministra z dnia 29 listopada 2021 r. w sprawie wprowadzenia instrukcji obiegu i kontroli dokumentów finansowych w Ministerstwie Rodziny i Polityki Społecznej⁸¹. Na początek każdego dnia roboczego sporządzano zestawienie dzienne o środkach finansowych FP na podstawie danych pochodzących z systemu bankowości elektronicznej BGK24. Zestawienie stanowiło podstawę do dokonywania bieżącej analizy płynności finansowej FP.

5.1.4. EFEKTY RZECZOWE PROWADZONEJ DZIAŁALNOŚCI

W 2023 r. z FP wypłacono średniorocznie 118,7 tys. zasiłków dla bezrobotnych, tj. więcej o 4,1% niż w 2022 r. Kwota wydatkowana na ten cel wyniosła 2 214 381,9 tys. zł i była wyższa o 14,1% od kwoty wydatkowanej na ten cel w 2022 r.

W 2023 r. udział w aktywnych formach wsparcia rozpoczęło 243,6 tys. bezrobotnych (o 20,9% mniej niż w roku 2022), z czego 120,1 tys. osób zostało skierowanych do podjęcia pracy subsydiowanej, 80,5 tys. osób rozpoczęło staż, 29,3 tys. osób szkolenia, a 13,5 tys. osób prace społecznie użyteczne.

⁸⁰ Dz. U. poz. 1864, dalej: rozporządzenie w sprawie wolnych środków.

⁸¹ Dalej: Zarządzenie w sprawie wprowadzenia instrukcji obiegu i kontroli dokumentów finansowych.

Na koniec 2023 r. w urzędach pracy zarejestrowanych było 788,2 tys. bezrobotnych, co oznacza spadek w stosunku do końca 2022 r. o 3,0%. Urzędy dokonały 1265,7 tys. rejestracji osób bezrobotnych (o 2,8% mniej niż w 2022 r.) oraz 1289,8 tys. wyrejestrowań (o 6,9% mniej niż w 2022 r.). Głównym powodem wyrejestrowań w 2023 r. było podjęcie pracy przez bezrobotnych (53,2% wszystkich wyrejestrowań). Pracę podjęło 686,8 tys. bezrobotnych (spadek o 3,9% w porównaniu do 2022 r.).

W układzie zadaniowym koszty FP były realizowane w ramach funkcji 14 *Rynek pracy* oraz zadania 14.1.W *Wspieranie zatrudnienia i przeciwdziałanie bezrobociu* oraz czterech podzadań.

Dla zadania 14.1.W określono dwa cele: *Przygotowanie młodzieży do aktywnego i skutecznego poruszania się po rynku pracy*, dla którego przypisano miernik – *liczba osób w wieku 15-25 lat objętych formami wsparcia w ramach rozwoju zawodowego oferowanymi przez OHP* oraz *Zapewnienie wsparcia osobom bezrobotnym w powrocie na rynek pracy*, dla którego przypisano miernik – *liczba osób objętych aktywnymi programami rynku pracy*. Wartość pierwszego miernika przyjęto w liczbie 55 tys. osób, a wykonano na poziomie 76,2 tys. osób (138,7%).

Wartość drugiego miernika przyjęto w liczbie 383,4 tys. osób. Wykonanie wyniosło 229,9 tys. osób (62,8%). Środki otrzymane przez PUP na aktywizację bezrobotnych, były niższe o 300 000,0 tys. zł od pierwotnie zakładanej kwoty, a średni koszt aktywizacji bezrobotnych okazał się wyższy niż zakładano w momencie planowania miernika.

Dla podzadania 14.1.4 oraz działania 14.1.4.3 określono cel *Aktywizacja zawodowa młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym, poprzez wspierania transferu edukacja-zatrudnienie*. Dla podzadania przyjęto miernik – *liczba osób, które otrzymały zatrudnienie za pośrednictwem OHP*. Wartość miernika przyjęto w liczbie 22,0 tys. osób, natomiast wykonanie wyniosło 16,6 tys. osób (75,6%). Nieosiągnięcie przyjętego miernika liczby osób, które otrzymały zatrudnienie za pośrednictwem OHP spowodowane było oczekiwaniami przez młodzież wyższego wynagrodzenia, od oferowanego przez pracodawców. Wpływ na niewykonanie miernika miał również fakt, że rok szkolny 2022/2023 ukończyła znaczna grupa młodych niepełnoletnich osób, które poszły do szkół podstawowych jako sześcioletkowie, co było efektem reformy edukacji.

Stopień wykonania planu finansowego FP monitorowany był m.in. w oparciu o dane zawarte w sprawozdaniach sporządzanych przez dysponenta FP: Rb-33 z wykonania planu finansowego państwowego funduszu celowego oraz Rb-40 z wykonania, określonego w ustawie budżetowej na 2023 r., planu finansowego państwowego funduszu celowego; Rb-N o stanie należności i Rb-Z o stanie zobowiązań; MRiPS-02 o przychodach i wydatkach FP⁸². Na podstawie ww. sprawozdań dokonywana była w okresach sprawozdawczych analiza wykonania zadań FP, podejmowano decyzje o dokonaniu niezbędnych przesunięć w planie lub o zwiększeniu kosztów FP do wysokości niezbędnych potrzeb zgłaszanych przez poszczególne departamenty. Nadzór nad prawidłowym realizowaniem zadań finansowanych ze środków FP realizowany był poprzez angażowanie środków zgodnie z planem finansowym FP. Procedury nadzoru, kontroli i realizacji planów FP zostały dodatkowo uregulowane zarządzeniem nr 46 Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 27 października 2021 r. w sprawie procedury nadzoru, kontroli i realizacji planów finansowych części budżetowych i państwowych funduszy celowych, których dysponentem jest Minister⁸³.

5.2. SPRAWOZDANIA

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania sprawozdań za 2023 r. przez dysponenta FP:

- z wykonania planu finansowego państwowego funduszu celowego (Rb-33);
- z wykonania określonego w ustawie budżetowej na rok 2023 planu finansowego państwowego funduszu celowego (Rb-40);
- o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z);
- rocznego sprawozdania z wykonania planu finansowego w układzie zadaniowym (Rb-BZ2).

Kwoty wykazane w wymienionych sprawozdaniach były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Stosowany system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość sporządzania sprawozdań. Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

⁸² Na podstawie przepisów ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 773).

⁸³ Dz. Urz. MRiPS poz. 48, ze zm.

6. WYNIKI KONTROLI WYKONANIA BUDŻETU PAŃSTWA I BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH CZĘŚCI 44 – ZABEZPIECZENIE SPOŁECZNE

6.1. DOCHODY BUDŻETOWE

Zgodnie z założeniami przyjętymi do kontroli wykonania budżetu państwa w 2023 r., kontrola dochodów budżetowych w części 44 – Zabezpieczenie społeczne została ograniczona do przeprowadzenia analizy porównawczej danych ujętych w rocznym sprawozdaniu budżetowym Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku ubiegłego.

W ustawie budżetowej w części 44 zaplanowano dochody w wysokości 219,0 tys. zł. Zrealizowane dochody wyniosły 2994,3 tys. zł, tj. 1367,2% dochodów przewidzianych w ustawie budżetowej. W porównaniu do wykonania w 2022 r. dochody były wyższe o 27,6%. Na kwotę uzyskanych dochodów składały się głównie:

- wpływy wynikające z realizacji Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 (PO PŻ 2014-2020) z tytułu kar pieniężnych za niedotrzymanie warunków umów oraz zwrotów niewykorzystanych części dotacji i płatności na dostawy żywności – 1867,8 tys. zł;
- wpływy ze zwrotu niewykorzystanej części dotacji udzielonych na realizację zadań w obszarze pomocy społecznej wraz z odsetkami – 399,8 tys. zł;
- wpływy z tytułu zwrotów niewykorzystanej części dotacji przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych⁸⁴ oraz rozliczeń z lat ubiegłych – 390,2 tys. zł.

Należności pozostałe do zapłaty na koniec 2023 r. wyniosły 547,7 tys. zł (zaległości netto 547,1 tys. zł) i w porównaniu z 2022 r. były wyższe o 22,3%. Należności dotyczyły głównie zwrotów dotacji oraz płatności wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem, z naruszeniem procedur, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości (456,9 tys. zł) oraz kosztów postępowania sądowego, naliczonych kar umownych w związku z niezrealizowaniem umowy, naliczonych odsetek (90,8 tys. zł).

Tabela zawierająca informacje dotyczące dochodów w części 44 – Zabezpieczenie społeczne stanowi załącznik nr 12.12.

6.2. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA I BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH

6.2.1. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA

W ustawie budżetowej wydatki budżetu państwa w części 44 zaplanowano w wysokości 3 660 725,0 tys. zł (w tym – dysponent III stopnia w wysokości 99 560,0 tys. zł). W wyniku dokonanych w ciągu roku 44 zmian na podstawie decyzji MF kwota wydatków uległa zwiększeniu per saldo o 7 313 055,3 tys. zł.

Wydatkowano 10 812 078,8 tys. zł, co stanowiło 295,4% kwoty ujętej w ustawie budżetowej i 98,5% planu po zmianach. W porównaniu do 2022 r. wydatki były wyższe o 165,8%, co wynikało głównie z wyższych wpłat z budżetu państwa do FS. W 2022 i 2023 r. nie wystąpiły w części 44 wydatki, które nie wygasły z końcem roku budżetowego.

Wydatki w części 44 (łącznie z wydatkami dysponenta III stopnia) obejmowały (w nawiasach podano odpowiednio udział w planie po zmianach i udział w wydatkach ogółem z części 44):

- dotacje i subwencje – 10 675 639,9 tys. zł (98,6% i 98,7%);
- wydatki bieżące – 94 299,3 tys. zł (95,7% i 0,9%);
- wydatki na realizację programów finansowanych z udziałem środków, pochodzących z budżetu UE – 39 156,5 tys. zł – (81,9% i 0,4%);
- wydatki majątkowe – 2619,9 tys. zł (99% i 0,02%);
- świadczenia na rzecz osób fizycznych – 363,2 tys. zł (72,3% i 0,003%).

Wydatki dysponenta III stopnia zostały zrealizowane w wysokości 109 909,4 tys. zł, co stanowiło 93,8% planu po zmianach. W porównaniu do 2022 r. wydatki dysponenta III stopnia były wyższe o 12,2%.

⁸⁴ Dalej: PFRON.

Według stanu na koniec 2023 r. zobowiązania wyniosły ogółem 7087,7 tys. zł i były o 131,2% wyższe od kwoty zobowiązań na koniec 2022 r.⁸⁵ Nie wystąpiły zobowiązania wymagalne oraz odsetki z tytułu nieterminowych płatności.

Badaniem objęto 65 dowodów księgowych o łącznej wartości 17 635,3 tys. zł (kwota finansowana z części 44), co stanowiło 13,6% wydatków dysponenta III stopnia, w tym wydatki majątkowe – 1271,0 tys. zł (48,5% ogółu tych wydatków). Doboru dokonano na podstawie wygenerowanych z systemu księgowego zapisów i dowodów księgowych odpowiadających pozapłacowym wydatkom budżetowym. 40 dowodów księgowych na łączną kwotę 17 495,3 tys. zł zostało wylosowanych metodą monetarną MUS. Pozostałe 25 dowodów księgowych na kwotę 140,0 tys. zł, dobrano w sposób celowy. W badanej próbie stwierdzono, że nie ustalono ujemnej różnicy dla operacji gospodarczych wyrażonych w walutach obcych na kwotę 2,8 tys. zł, związanej z uiszczaniem składek członkowskich wnoszonych do organizacji międzynarodowych.

Zamówienia publiczne

W części 44 w ramach postępowań o udzielenie zamówień publicznych w oparciu o ustawę Pzp finansowano / współfinansowano 33 umowy na 35 014,5 tys. zł.

Z wyłączeniem przepisów ustawy Pzp finansowanych/ współfinansowanych z części 44 udzielono 358 zamówień publicznych, na łączną kwotę 38 227,8 tys. zł. Przedmiotem 14 zamówień na kwotę 2837,1 tys. zł był zakup czasu antenowego lub audycji udzielonych zgodnie z art. 11 ust. 1 pkt 5 ustawy Pzp. Sześć spośród tych zamówień sfinansowano wyłącznie z części 44 na kwotę 2033,5 tys. zł.

Badaniem objęto trzy zamówienia publiczne o łącznej wartości 930,9 tys. zł, w tym jedno przeprowadzone w trybie ustawy Pzp oraz dwa poniżej progu 130,0 tys. zł, udzielone z wyłączeniem przepisów ustawy Pzp. W ramach realizacji zbadanych zamówień w 2023 r. poniesiono wydatki w wysokości 867,3 tys. zł (łącznie dla części 31,44 i 63), z czego 494,5 tys. zł sfinansowano z części 44:

- zamówienie publiczne na przeprowadzenie kampanii informacyjnej w telewizji TV4 i Radiu Zet o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Wartość zawartych umów wyniosła odpowiednio 50,0 tys. zł i 199,2 tys. zł. Wydatkowano 249,2 tys. zł, tj. 100% wartości zawartych umów. W wyniku badania stwierdzono, że zamówienie to zostało udzielone zgodnie z ustawą Pzp i regulacjami wewnętrznymi obowiązującymi w MRPiPS;
- zamówienie w ramach trybu podstawowego bez negocjacji na wykonanie usługi dotyczącej zakupu przestrzeni reklamowej w prasie drukowanej ogólnopolskiej i regionalnej na potrzeby działań informacyjno-edukacyjnych realizowanych przez Ministerstwo. Wartość zawartej umowy wyniosła 525,2 tys. zł, a wydatki z tytułu jej realizacji 461,5 tys. zł, w tym 88,7 tys. zł z cz. 44;
- zamówienie publiczne na zakup powierzchni reklamowych typu billboard, które zostało udzielone dla wzmocnienia kampanii informacyjno-edukacyjnej „Rząd blisko seniorów” realizowanej w radiu, telewizji i prasie. Poniesiono wydatek w wysokości 156,6 tys. zł, co stanowiło 100,0% wartości zawartej umowy.

W zakresie zamówienia w trybie podstawowym stwierdzono nieprawidłowość polegającą na nierzetelnym dokumentowaniu czynności w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego oraz realizacji umowy zawartej na podstawie tego zamówienia. Naruszało to regulacje przyjęte w: rozporządzeniu Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 18 grudnia 2020 r. w sprawie protokołów postępowania oraz dokumentacji postępowania o udzielenie zamówienia publicznego⁸⁶, rozporządzeniu Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 23 grudnia 2020 r. w sprawie ogłoszeń zamieszczanych w biuletynie zamówień publicznych⁸⁷, *Regulaminie komisji przetargowej*⁸⁸ oraz umowie.

W ramach zamówienia publicznego o wartości 156,6 tys. zł, udzielonego dla wzmocnienia kampanii informacyjno-edukacyjnej „Rząd blisko seniorów”, dokonano niecelowego zakupu powierzchni reklamowej typu billboard. Naruszało to regulacje określone w art. 44 ust. 3 pkt 1 ufp, zgodnie z którymi wydatki publiczne powinny być dokonywane, m.in. w sposób celowy. Kampania realizowana w radiu, telewizji i prasie miała na celu poinformowanie osób starszych, emerytów i rencistów o działaniach i wsparciu rządu. Nie zaprojektowano efektów kampanii informacyjno-edukacyjnej, z których wynikałaby potrzeba wzmocnienia podejmowanych działań oraz nie opracowano harmonogramu kampanii. Zakup przestrzeni reklamowej w ramach kampanii nie został ujęty w planie zamówień publicznych, był

⁸⁵ W 2023 r. dokonano korekty zobowiązań w sprawozdaniu Rb-28.

⁸⁶ Dz. U. poz. 2434, dalej: rpp.

⁸⁷ Dz. U. poz. 2439, dalej: robzp.

⁸⁸ Regulamin komisji przetargowej stanowiący załącznik nr 5 do Zarządzenia nr 16 Dyrektora Generalnego Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 maja 2021 r. w sprawie zamówień publicznych.

działaniem dodatkowym, które określono jako niezbędne i pilne (realizacja od 4 kwietnia do 3 maja 2023 r.). Działanie to dotyczyło tylko wybranych powiatów w trzech województwach, w których planowana była aktywność kierownictwa MRiPS w ich okręgach wyborczych – województwo wielkopolskie: 77 adresów w ośmiu powiatach, województwo śląskie: 40 adresów w czterech powiatach i województwo podkarpackie: 21 adresów w trzech powiatach.

Minister prawidłowo wywiązywał się z obowiązku publikacji i zapewnienia aktualności planu postępowań o udzielenie zamówień publicznych w 2023 r. w części 44. Zarówno plan, jak i jego aktualizacje zostały zamieszczane na stronie internetowej zamawiającego oraz w BZP. Minister przekazał Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych roczne sprawozdanie o udzielonych zamówieniach za 2023 r. 28 lutego 2024 r., tj. w terminie określonym w art. 82 ust. 2 ustawy Pzp.

Zatrudnienie i wynagrodzenia

Koszty wynagrodzeń w części 44 wyniosły 48 501,6 tys. zł, w tym 45 845,1 tys. zł na wydatki osobowe i 2656,6 tys. zł na dodatkowe wynagrodzenie roczne. Limit wydatków na wynagrodzenia nie został przekroczony – kwota wydatków stanowiła 99,3% kwoty ujętej w planie. W stosunku do 2022 r. kwota wydatków na wynagrodzenia była wyższa o 7,7%.

Przeciętne zatrudnienie⁸⁹ w części 44 w 2023 r., w przeliczeniu na pełnozatrudnionych, wynosiło 381 etatów i było wyższe w porównaniu z 2022 r. o 22 etaty. Stan zatrudnienia na koniec 2023 r. wyniósł 404 etaty i był wyższy od stanu na koniec 2022 r. o 58 etatów. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na jednego pełnozatrudnionego wynosiło 10,6 tys. zł i w porównaniu do 2022 r. było wyższe o 1,5%.

Wynagrodzenia bezosobowe

Limit wynagrodzeń bezosobowych w planie po zmianach, z uwzględnieniem budżetu środków unijnych, wyniósł 1453,1 tys. zł. Wydatki wyniosły 1054,1 tys. zł, co stanowiło 72,5% wykonania planu po zmianach. Niepełne wykorzystanie limitu wynagrodzeń związane było m.in. z krótkim okresem na wdrażanie rozwiązań systemowych wprowadzonych ustawą z dnia 7 lipca 2023 r. o świadczeniu wspierającym⁹⁰.

Badaniem objęto trzy umowy zawarte z dwiema osobami (umowy zlecenia) na łączną kwotę 144,0 tys. zł, z tytułu których w 2023 r. poniesiono wydatki z części 44 w wysokości 95,5 tys. zł:

- Umowa na „Prowadzenie spraw z zakresu planowania budżetu i obsługi finansowej w ramach PO PŻ 2014-2020” – dotyczyła całościowej obsługi finansowej PO PŻ. Od 2020 r. zadanie to wykonuje ta sama osoba. Wynagrodzenie ustalono na 4,0 tys. zł miesięcznie (aneks nr 4). W 2023 r. z tytułu umowy wydatkowano 42,0 tys. zł. Przedłużanie umowy kolejnymi aneksami uzasadniano trudnościami w znalezieniu pracownika, który zostałby zatrudniony na etat i realizowałby ww. zadanie.
- Umowy na „Analizowanie i konsultowanie dokumentów będących przedmiotem posiedzeń Komisji Nadzoru Finansowego”. Wykonawca został wybrany przez Ministra na przedstawiciela MRiPS w Komisji Nadzoru Finansowego. Na podstawie umowy podpisanej przez Dyrektora Departamentu Ubezpieczeń Społecznych zleceniobiorca otrzymywał zryczałtowane wynagrodzenie w wysokości odpowiednio 4,0 tys. zł i 4,5 tys. zł miesięcznie (wydatek w 2023 r. – 53,5 tys. zł).

Kontrola wykazała, że wydatki w ramach zawartych umów zrealizowano prawidłowo. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie zawierania umów cywilnoprawnych.

Tabela zawierająca informacje dotyczące zatrudnienia w części 44 – Zabezpieczenie społeczne stanowi załącznik nr 12.14.

Wydatki majątkowe

Wydatki majątkowe w części 44 wyniosły 3368,4 tys. zł w 2023 r., co stanowiło 91,4% planu po zmianach. W planie rzeczowo-finansowym wydatków inwestycyjnych na 2023 r. zaplanowano wydatki majątkowe obejmujące realizację ośmiu zadań, w tym dwa zadania inwestycyjne w kwocie 700,0 tys. zł: przebudowę budynku B i C przy ul. Nowogrodzkiej 1/3/5 w Warszawie (500,0 tys. zł) oraz wizualne i dotykowe oznakowanie przestrzeni wewnątrz i na zewnątrz budynków w Warszawie przy ul. Nowogrodzkiej 1/3/5 i Brackiej 4 w celu dostosowania ich do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami (200,0 tys. zł). Zaplanowano także sześć zakupów inwestycyjnych niezwiązanych z budownictwem w łącznej kwocie 2352,0 tys. zł. W trakcie roku zrezygnowano z dwóch zakupów inwestycyjnych o łącznej wartości

⁸⁹ Dane na podstawie Rb-70 – sprawozdanie o zatrudnieniu i wynagrodzeniach.

⁹⁰ Dz. U. poz. 1429 ze zm., dalej: ustawa o świadczeniu wspierającym.

500,0 tys. zł. Jednocześnie wprowadzono dwa nowe zadania inwestycyjne oraz sześć nowych zakupów inwestycyjnych o łącznej wartości 501,2 tys. zł.

Największe z planowanych zadań dotyczyły modernizacji infrastruktury i oprogramowania wykorzystywanych na potrzeby organizacji pracy i kontroli zarządczej MRiPS (1268,8 tys. zł), rozbudowy infrastruktury serwerowej (343,0 tys. zł) oraz dostosowania budynku przy ul. Żurawiej 4A w Warszawie do wymogów przeciwpożarowych wraz z adaptacją VII piętra (291,5 tys. zł).

Łącznie w planie po zmianach znalazło się 14 zadań i wszystkie zostały w całości zrealizowane.

Rezerwy

W wyniku dokonanych w ciągu roku 44 zmian na podstawie decyzji MF kwota wydatków uległa zwiększeniu per saldo o 7 313 055,3 tys. zł. Plan zwiększono m.in o środki z rezerw w łącznej wysokości 7 311 061,7 tys. zł (w tym o 2500,0 tys. zł z rezerwy ogólnej oraz o 7 308 561,7 tys. zł z rezerw celowych). Z rezerwy ogólnej wydatkowano 2449,2 tys. zł, tj. 98,0% na realizację działań informacyjnych związanych z przeciwdziałaniem przemocy. Rezerwy celowe przyznano na podstawie 29 decyzji Ministra Finansów z przeznaczeniem m.in. na:

- wypłatę z budżetu państwa przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego do FS, na realizację postanowień ustawy z dnia 26 maja 2023 r. o kolejnym dodatkowym rocznym świadczeniu pieniężnym dla emerytów i rencistów⁹¹ – 6 880 000,0 tys. zł⁹², które wydatkowano w 100,0%;
- uzupełnienie dotacji celowej z budżetu państwa dla PFRON⁹³ – 403 500 tys. zł, wydatkowano 100,0%;
- realizację PO PŻ 2014-2020⁹⁴ – 12 608,3 tys. zł, wydatkowano 100,0%;
- realizację projektu pn. „Budowanie struktur dla integracji cudzoziemców w Polsce – etap II pilotaż Centrów Integracji Cudzoziemców” w ramach FAMI⁹⁵ – 5755,1 tys. zł, wydatkowano 92,0%;
- koszty obsługi zadań wynikających z realizacji ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o świadczeniu wspierającym⁹⁶ – kwota przyznana wyniosła 7600,0 tys. zł, po zmniejszeniu do wysokości 5342,0 tys. zł wydatkowano 85,6%.

Łącznie z rezerw celowych wydatkowano 7 307 073,8 tys. zł, tj. 99,9%. Kwota niewydatkowanych środków z rezerw wyniosła 1488,0 tys. zł. Kontrolą objęto wykorzystanie rezerwy ogólnej w wysokości 2500,0 tys. zł oraz pięciu rezerw celowych⁹⁷ w łącznej wysokości 7 288 923,1 tys. zł, tj. 100,0% wydatków z rezerwy ogólnej oraz 99,7% wydatków z rezerw celowych. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie wydatkowania środków z rezerw.

Blokady

Minister, działając na podstawie art. 177 ust. 1 pkt 3 ufp, podjął 14 decyzji o blokadzie wydatków, dotyczących nadmiaru posiadanych środków zaplanowanych w części 44 na łączną kwotę 115 923,9 tys. zł, co stanowiło 1,1% planowanych wydatków w 2023 r. Osiem decyzji o blokadach na łączną kwotę 49 851,4 tys. zł podjęto w grudniu, a pozostałe decyzje odpowiednio: trzy w listopadzie oraz po jednej decyzji w marcu, maju i październiku 2023 r. Niewykorzystanie środków finansowych wynikało z poniesienia niższych niż planowano wydatków m.in. w efekcie:

- oszczędności powstałych w ramach środków przeznaczonych na dotację celową z budżetu państwa dla PFRON – 107 139,5 tys. zł;
- oszczędności wynikających z braku możliwości wydatkowania w 2023 r. środków zaplanowanych na realizację Operacji II i IIa w ramach programu Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027, w związku z aktualizacją harmonogramu wdrażania programu pierwsze płatności zostały przesunięte na rok 2024 – 4445,0 tys. zł.

⁹¹ Dz. U. poz. 1407.

⁹² Rezerwa pozycja 72 – Środki na zadania w obszarze zdrowia.

⁹³ Rezerwa pozycja 35 – Uzupełnienie środków na wypłatę i waloryzację świadczeń z zakresu rodziny i zabezpieczenia społecznego, realizację zadań z zakresu zabezpieczenia społecznego oraz na wypłatę świadczeń motywacyjnych, o których mowa w ustawie o Policji, ustawie o Państwowej Straży Pożarnej, ustawie o Straży Granicznej oraz ustawie o Służbie Ochrony Państwa.

⁹⁴ Rezerwa pozycja 8 – Rezerwa na realizację projektów współfinansowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu UE oraz ze środków pomocy bezzwrotnej, rozliczenia programów i projektów finansowanych z udziałem tych środków, a także rozliczenia z budżetem ogólnym Unii Europejskiej (PO PŻ 2014-2020).

⁹⁵ Rezerwa pozycja 8 – jw. (FAMI).

⁹⁶ Rezerwa pozycja 56 – Rezerwa na zmiany systemowe i niektóre zmiany organizacyjne, w tym nowe zadania

⁹⁷ Przyznanych decyzjami z 22 lutego, 31 sierpnia, 31 sierpnia, 14 września i 20 września 2023 r.

Badaniem objęto dwie decyzje w sprawie blokowania planowanych na rok 2023 wydatków w łącznej kwocie 107 139,5 tys. zł, tj. 92,4% zablokowanych środków. Wskazane blokady dokonywane były niezwłocznie po oszacowaniu nadmiaru środków budżetowych. Nie stwierdzono w tym zakresie nieprawidłowości.

Dotacje celowe

W planie po zmianach wydatki dotyczące dotacji celowych określono w wysokości 10 865 208,6 tys. zł. Wydatkowano 10 709 533,5 tys. zł, tj. 98,6% planu po zmianach. Największe pozycje stanowiły: dotacja z budżetu państwa do FS – 2 636 963,0 tys. zł, przeznaczona na dofinansowanie świadczenia uzupełniającego, kosztów obsługi tego świadczenia oraz dotacja dla PFRON – 1 105 964,0 tys. zł, przeznaczona na: wypłatę pracodawcom dofinansowania do wynagrodzeń pracowników z niepełnosprawnościami oraz na zrekompensowanie gminom dochodów utraconych na skutek zastosowania ustawowych zwolnień podatkowych.

W 2023 r. na realizację programów dotacyjnych dysponent części przeznaczył łącznie 53 639,4 tys. zł. Z tych środków realizowano m.in.:

- Program „Aktywni+” na lata 2021-2025 – edycja 2023, którego celem było zwiększenie uczestnictwa osób starszych we wszystkich dziedzinach życia społecznego. Na realizację programu zaplanowano 40 000,0 tys. zł. Podpisano umowy na realizację 518 zadań publicznych przez stowarzyszenia, fundacje i pozostałe jednostki niezaliczane do sektora finansów publicznych na 39 268,2 tys. zł. Kwota wypłaconych dotacji wyniosła 38 799,1 tys. zł, a zwrotów – 469,1 tys. zł (stan na 8 marca 2024 r.).
- Program na rzecz zatrudnienia socjalnego 2023-2025 – edycja 2023⁹⁸, którego celem głównym było wzmocnienie uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym osób zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez rozwijanie oferty podmiotów zatrudnienia socjalnego. Na realizację programu zaplanowano 3000,0 tys. zł. Wsparcie otrzymało 30 podmiotów, z którymi podpisano umowy na łączną kwotę 3000,0 tys. zł. Kwota wypłaconych dotacji wyniosła 2989,7 tys. zł, a zwrotów – 10,3 tys. zł (stan na 8 marca 2024 r.).
- „Pokonać bezdomność. Program pomocy osobom bezdomnym” – edycja 2023⁹⁹, którego celem było wspieranie działań nakierowanych na przeciwdziałanie i rozwiązywanie problemu bezdomności. Na realizację programu zaplanowano 5500,0 tys. zł. Wsparcie otrzymało 35 podmiotów, z którymi podpisano umowy na łączną kwotę 5500,0 tys. zł. Kwota wypłaconych dotacji wyniosła 5143,1 tys. zł, a zwrotów – 356,9 tys. zł (stan na 8 marca 2024 r.).

Badaniem objęto próbę 40 spraw związanych z udzieleniem dotacji w łącznej wysokości 4306,9 tys. zł¹⁰⁰. We wszystkich badanych przypadkach zrealizowano zaplanowane zadania oraz osiągnięto założone rezultaty. W ramach badanej próby stwierdzono, że w pięciu przypadkach dotacje zostały przyznane ofertom, które nie spełniały kryteriów formalnych lub części kryteriów merytorycznych. Mimo to Przewodnicząca Komisji konkursowej w sposób nieuprawniony skorzystała z możliwości rekomendowania do dofinansowania tych ofert, mimo tego, że z kart ich ocen nie wynikały rozbieżności pomiędzy członkami Komisji konkursowej w ocenie spełniania przez oferenta warunków formalnych udziału w konkursie lub przesłanki merytorycznej. Było to niezgodne z § 2 pkt 4 obowiązującego w Ministerstwie Regulaminu pracy Komisji konkursowej¹⁰¹. Ponadto, w trzech przypadkach Przewodnicząca Komisji konkursowej podjęła decyzję o rekomendowaniu do dofinansowania trzech ofert z obniżoną przez Komisję konkursową liczbą punktów oraz pięciu ofert z liczbą punktów poniżej maksymalnej, jednocześnie nie rekomendując do dofinansowania trzech innych ofert, które otrzymały maksymalną liczbę punktów. Stanowiło to naruszenie zasady konkurencyjności wynikającej z art. 5 ust. 3 ustawy opp.

W ramach badanej próby stwierdzono, że w 13 przypadkach dysponent środków nie dochował terminu zatwierdzenia rozliczenia dotacji wskazanego w art. 152 ust. 2 upf, tj. w terminie 30 dni od dnia przekazania rozliczenia przez beneficjenta dotacji. Stwierdzono również nieprawidłowość polegającą na nieuwzględnieniu w zamieszczonych na stronie internetowej ogłoszeniach o otwartych konkursach ofert¹⁰² informacji o zrealizowanych w roku ogłoszenia danego otwartego konkursu ofert i w roku

⁹⁸ Ogłoszenie o otwartym konkursie ofert z 6 grudnia 2022 r.

⁹⁹ Dalej: program Pokonać bezdomność.

¹⁰⁰ W zakresie 30 spraw w ramach programu „Aktywni+” badaniem objęto terminowość sporządzania sprawozdań z wykonania zadań publicznych oraz rozliczania dotacji na podstawie zawartych umów.

¹⁰¹ W zakresie programu Pokonać bezdomność.

¹⁰² Dotyczy to programów: „Pokonać bezdomność” oraz „Od zależności do samodzielności”.

poprzednim, zadaniach publicznych tego samego rodzaju i związanych z nimi kosztach ze szczególnym uwzględnieniem wysokości przekazanych dotacji, co było niezgodne z art. 13 ust. 2 pkt 7 ustawy opp.

Działania informacyjno-promocyjne

W 2023 r. Minister przeprowadził m. in. dwie kampanie informacyjne „Stop przemocy” oraz „Rząd blisko seniorów”. Łączne wydatki poniesione na promocję i reklamę w części 44 wyniosły 4933,6 tys. zł i były wyższe od wydatków poniesionych w 2022 r. o 104,4%.

Badaniem objęto cztery umowy zawarte z dwoma stacjami telewizyjnymi oraz dwoma stacjami radiowymi w ramach działań informacyjnych związanych z kampanią „Stop przemocy”. Dotyczyły one emisji 30 sekundowego spotu na temat zjawiska przemocy. W załącznikach do umów określono liczbę emisji spotów wraz z dokładnym określeniem godziny. Na realizację powyższych umów łącznie wydatkowano 1026,7 tys. zł. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie realizacji powyższych umów.

Tabela zawierająca informacje dotyczące wydatków w części 44 – Zabezpieczenie społeczne stanowi załącznik nr 12.13.

6.2.2. WYDATKI BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH

W ustawie budżetowej na 2023 r. wydatki BŚE w części 44 zostały zaplanowane w kwocie 124 103,0 tys. zł. W wyniku 11 zmian dokonanych przez MF, na wniosek Ministra plan wydatków uległ zwiększeniu per saldo o kwotę 64 072,7 tys. zł. Zwiększenia pochodziły ze środków rezerwy celowej – trzy decyzje uruchamiające rezerwę¹⁰³ w łącznej wysokości 71 454,3 tys. zł, głównie z przeznaczeniem na realizację PO PŻ 2014-2020. Zmniejszenie planu wynikało z kolei z przeniesienia środków do części 31 z przeznaczeniem na realizację projektów finansowanych ze środków UE w łącznej wysokości 7381,6 tys. zł. Plan po zmianach wyniósł 188 175,7 tys. zł i był o 30,5% niższy niż w 2022 r. Wydatki BŚE zostały zrealizowane w kwocie 133 849,8 tys. zł, tj. 107,9% ustawy budżetowej i 71,1% planu po zmianach. Wydatki BŚE w 2023 r. były o 49,3% niższe niż w 2022 r.

Z BŚE w części 44 finansowano głównie PO PŻ 2014-2020, w ramach którego zrealizowano wydatki w kwocie 80 077,6 tys. zł, tj. 100% planu po zmianach i PO WER 2014-2020, w ramach którego zrealizowano wydatki 53 582,9 tys. zł, tj. 83,5% planu po zmianach.

Badaniem objęto realizację programu PO PŻ 2014-2020, na który w 2023 r. wydatkowano 80 077,6 tys. zł w ramach części 44 (59,8% ogółu wydatków BŚE). Program finansowany z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym polega na wsparciu w formie dostarczania produktów spożywczych (paczki żywnościowe, posiłki) dla osób najuboższych, zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. MRiPS pełni w nim rolę Instytucji Zarządzającej. Wydatki PO PŻ 2014-2020 w 2023 r. wyniosły 80 077,6 tys. zł i były niższe od wykonania w 2022 r. o 49,1%. Wydatki na Operację I – Zakup żywności w Podprogramie 2021 Plus (realizacja podprogramu trwała od lutego do września 2023 r.) wyniosły 72 798,0 tys. zł, a na Operację II – Dystrybucja żywności wraz ze środkami towarzyszącymi – 7280,0 tys. zł. Środki z rezerwy celowej uruchomionej na ten program w wysokości 71 448,6 tys. zł wydatkowano w 100,0%. Realizatorem programu był Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa jako Instytucja Pośrednicząca. Dystrybucję żywności w ramach Podprogramu 2021 Plus prowadziło pięć organizacji partnerskich, które współpracowały z prowadzącymi magazyny organizacjami partnerskimi regionalnymi oraz organizacjami partnerskimi lokalnymi.

W Podprogramie 2021 Plus uczestniczyło 2274 gmin (91%), natomiast pomoc nie była dostępna w 220 gminach (9%). Łączną pomocą żywnościową objęto 985 478 osób, w tym 53 972 migrantów.

Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie działań Ministerstwa jako IZ. Na pomoc techniczną MRiPS wydatkowało 3616,0 tys. zł z przeznaczeniem na szkolenia, utrzymanie systemu informatycznego, informację i promocję, delegacje służbowe. Ze środków krajowych na realizację PO PŻ wydatkowano 19 485 tys. zł, co stanowiło 79,2% planu po zmianach, w tym 12 608,3 tys. zł z rezerwy celowej.

W części 44 w ramach BŚE dokonano czterech blokad na kwotę 46 458,4 tys. zł, które stanowiły 24,7% wydatków BŚE. Blokady wydatków dotyczyły m.in oszczędności wynikających z braku możliwości wydatkowania w 2023 r. środków zaplanowanych na realizację Operacji II i IIa w ramach Programu Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027 (w związku z aktualizacją harmonogramu wdrażania Programu pierwsze płatności zostały przesunięte na rok 2024) oraz oszczędności z tytułu niewykorzystanych środków przeznaczonych na realizację projektów w ramach PO WER 2014-2020.

¹⁰³ Rezerwa pozycja 98 – Finansowanie programów z budżetu środków europejskich; pozycja 99 – Finansowanie wynagrodzeń w ramach BŚE.

Kontrolą objęto dwie z tych decyzji na kwotę 42 965,7 tys. zł. Blokady dokonywane były niezwłocznie po oszacowaniu nadmiaru środków budżetowych. Nie stwierdzono w tym zakresie nieprawidłowości.

Tabela zawierająca informacje dotyczące wydatków BŚE w części 44 – Zabezpieczenie społeczne stanowi załącznik 12.15.

6.3. SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania łącznych sprawozdań za 2023 r. przez dysponenta części 44 i sprawozdań jednostkowych dysponenta III stopnia:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23);
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27);
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28);
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy);
- z wykonania planu wydatków BŚE, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 UE);
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz BŚE w układzie zadaniowym (Rb-BZ1).

Kontrolą poprawności sporządzania objęto również sprawozdanie w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2023 r. o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z). Kwoty wykazane w sprawozdaniach jednostkowych kontrolowanej jednostki (dysponent trzeciego stopnia – Ministerstwo oraz dysponenta części) były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej.

Sprawozdania jednostkowe zostały sporządzone rzetelnie, terminowo oraz prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym. Stwierdzone nieprawidłowości w sekcji wydatków nie mają istotnego wpływu na ocenę sprawozdań.

7. WYNIKI KONTROLI WYKONANIA PLANU FINANSOWEGO FUNDUSZU SOLIDARNOŚCIOWEGO

7.1. WYKONANIE PLANU FINANSOWEGO

7.1.1. WYKONANIE PLANU PRZYCHODÓW

W ustawie budżetowej, przychody FS zaplanowano w wysokości 17 397 417,0 tys. zł. W planie po zmianach uległy one zwiększeniu do 24 413 417,0 tys. zł. Zrealizowane przychody wyniosły 24 768 980,4 tys. zł, tj. 101,5% planu po zmianach. Przychody, w porównaniu do 2022 r., były wyższe o 42,0%. Wpływ na to miało przede wszystkim przekazanie przez Ministra Finansów wyższej o 6 220 000,0 tys. zł wpłaty z budżetu państwa. Przychody FS pochodziły (w nawiasach podano odniesienie do ogółu przychodów oraz wykonanie planu po zmianach):

- ze składek i opłat¹⁰⁴ – 12 166 277,6 tys. zł (49,1%, 102,2%);
- z pozostałych przychodów, które obejmowały: daninę solidarnościową, odsetki i inne przychody – 3 085 739,8 tys. zł (12,5%, 103,0%);
- z dotacji z budżetu państwa dla państwowego funduszu celowego – 2 636 963,0 tys. zł (10,6%, 100,0%);
- z wpłaty od jednostek na państwowy fundusz celowy – 6 880 000,0 tys. zł (27,8%, 100,0%).

Wyższe wykonanie w pozycji „innych przychodów” wynikało ze zwrotów niewykorzystanych środków za 2022 r. w ramach programów resortowych, wskutek zmniejszenia zakresu lub rezygnacji z realizowanych zadań programowych, a także ze zwrotów nienależnie pobranych świadczeń (13. oraz 14. emerytura) oraz niewykorzystanych środków dotyczących 14. emerytury w latach 2021-2022.

W latach 2020-2023 przychody FS wynosiły odpowiednio: 30 743 000,6 tys. zł, 33 749 708,1 tys. zł, 17 440 530,0 tys. zł oraz 24 768 980,4 tys. zł. Spadek przychodów w latach 2022-2023, względem lat 2020-2021, wynikał głównie z niższej wpłaty z budżetu państwa na realizację zadań FS. Utrzymywanie się w kolejnych latach spadku przychodów, przy jednoczesnym wzroście kosztów, stanowi realne zagrożenie realizacji ustawowych celów i wynikających z nich zadań w ramach FS. W 2020 r. FS nie otrzymał dotacji celowej. Natomiast w latach 2021-2023, FS otrzymał dotacje celowe w wysokości odpowiednio: 1 258 000,0 tys. zł, 2 575 159,0 tys. zł oraz 2 636 963,0 tys. zł. Dotację celową przekazaną w 2023 r., tak samo jak w latach poprzednich, przeznaczono na dofinansowanie świadczenia uzupełniającego wraz z kosztami obsługi wypłaty tego świadczenia, a także koszty świadczeń zdrowotnych związanych z wydawaniem orzeczeń dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji, określonych w art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 31 lipca 2019 r. o świadczeniu uzupełniającym dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji¹⁰⁵. Tendencja wzrostowa otrzymanych przez FS dotacji celowych wynikała z planowanych do uzyskania wyższych wpływów podatku od sprzedaży detalicznej¹⁰⁶.

W latach 2020-2023 FS otrzymał wpłaty z budżetu państwa w wysokości odpowiednio: 26 500 000,0 tys. zł, 12 235 000,0 tys. zł, 600 000,0 tys. zł oraz 6 880 000,0 tys. zł. Wpłatę z budżetu państwa w 2023 r. rozdysonowano w całości na finansowanie 14. emerytury wraz z kosztami obsługi wypłaty tego świadczenia. Na dzień 31 grudnia 2023 r., zgodnie ze sprawozdaniem Rb-N, należności nie wystąpiły.

7.1.2. WYKONANIE PLANU KOSZTÓW

W ustawie budżetowej zaplanowano koszty FS w wysokości 25 095 800,0 tys. zł. W planie po zmianach uległy one zwiększeniu do 46 121 800,0 tys. zł, tj. o 83,8%. Zmian dokonano¹⁰⁷ m.in.: w celu wypłaty 13. oraz 14. emerytury wraz z kosztami obsługi wypłaty tych świadczeń, zwrotu nadpłat z tytułu daniny

¹⁰⁴ Stopę procentową składki na FS określa coroczna ustawa budżetowa. W 2023 r. składkę utrzymano na poziomie 1,45% podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe.

¹⁰⁵ Dz. U. z 2024 r. poz. 256.

¹⁰⁶ Zgodnie z art. 3 ust. 3 ustawy o Funduszu Solidarnościowym, dotacja celowa nie może być wyższa niż planowana na dany rok budżetowy kwota wpływu do budżetu państwa podatku od sprzedaży detalicznej, o którym mowa w ustawie z dnia 6 lipca 2016 r. o podatku od sprzedaży detalicznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 148).

¹⁰⁷ Badaniem objęto wszystkie 10 zmian dokonanych w planie kosztów, tj. w łącznej wysokości 21 026 000,0 tys. zł.

solidarnościowej na podstawie wniosków składanych przez urzędy skarbowe, a także zaspokojenia potrzeb osób z niepełnosprawnościami w zakresie realizowanych programów resortowych.

Wykonanie kosztów FS w 2023 r. wyniosło 45 178 322,1 tys. zł, tj. 98,0% planu po zmianach. W porównaniu do 2022 r. koszty były wyższe o 40,1%. Koszty FS zostały poniesione na (w nawiasach podano odniesienie do ogółu kosztów oraz wykonania planu po zmianach):

- wsparcie społeczne, zawodowe, zdrowotne oraz finansowe osób niepełnosprawnych – 4 359 437,4 tys. zł (9,6%, 91,9%), na co składały się: świadczenie uzupełniające dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji – 3 362 760,5 tys. zł (77,1%, 94,4%), programy rządowe oraz resortowe – 956 676,9 tys. zł (22,0%, 83,7%), odpis na Fundusz Dostępności – 40 000,0 tys. zł (0,9%, 100%);
- renta socjalna, zasiłek pogrzebowy – 5 585 025,3 tys. zł (12,4%, 99,9%);
- dodatkowe roczne świadczenie pieniężne dla emerytów i rencistów – 35 138 456,7 tys. zł (77,8%, 98,5%);
- pozostałe zadania – 93 433,4 tys. zł (0,2%, 95,9%), w tym: pobór składki na FS przez ZUS – 60 831,4 tys. zł; koszty obsługi zadań – 17 044,1 tys. zł; zwrot nadpłat – 15 557,5 tys. zł, koszty postępowania sądowego, egzekucyjnego, obsługi wyodrębnionych rachunków bankowych, odsetki – 0,4 tys. zł;
- koszty programów, o których mowa w art. 31 ust. 1 ustawy o ekonomii społecznej – 1969,3 tys. zł (0,1%, 98,5%).

W latach 2020-2023 koszty FS wynosiły odpowiednio: 19 567 688,8 tys. zł, 30 626 961,8 tys. zł, 32 259 618,3 tys. zł oraz 45 178 322,1 tys. zł. W 2023 r. w porównaniu do 2020 r. nastąpił wzrost o 130,9%. Wynikało to głównie ze wzrostu kosztów dotyczących realizacji programów resortowych (odpowiednio: 135 387,2 tys. zł, 354 101,9 tys. zł, 870 929,4 tys. zł oraz 954 676,9 tys. zł), a także wypłaty w latach 2021-2023 oprócz 13. emerytury, również 14. emerytury (odpowiednio: 22 299 048,5 tys. zł, 23 143 868,0 tys. zł oraz 35 138 456,7 tys. zł).

W 2023 r. nie występowały koszty administracyjne FS, natomiast koszty inwestycyjne finansowane z FS wyniosły 78 453,5 tys. zł¹⁰⁸.

Zgodnie z art. 36 ustawy o Funduszu Solidarnościowym maksymalny limit wydatków będących skutkiem finansowym ww. ustawy na 2023 r. został określony w części 44 – zabezpieczenie społeczne w wysokości 1750,0 tys. zł, natomiast w części 85 – województwa w wysokości 1584,0 tys. zł. W 2023 r. limit określony w części 44 – zabezpieczenie społeczne został zachowany.

W 2023 r. nie realizowano zadań związanych z promowaniem i wspieraniem systemu wsparcia osób niepełnosprawnych, a także zadań z zakresu innowacyjnych rozwiązań w zakresie wsparcia osób niepełnosprawnych.

Koszty związane z wypłatą 14. emerytury (we wrześniu 2023 r.) nie zostały ujęte w planie finansowym FS na 2023 r., z uwagi na fakt, że nie było to zadanie ustawowe FS. Na etapie prac legislacyjnych nad rządowym projektem ustawy zmieniającej ustawę budżetową na rok 2023, Minister nie zgłaszał potrzeby uwzględnienia w budżecie państwa środków na wypłatę 14. emerytury¹⁰⁹. Dysponent FS, na etapie prac nad rządowym projektem ustawy budżetowej na rok 2023, sygnalizował Ministrowi Finansów (mając na uwadze doniesienia medialne) potrzebę zapewnienia dodatkowych środków m.in. na wypłatę 14. emerytury, w przypadku utrzymania jej finansowania ze środków FS w 2023 r., a także brak możliwości finansowania m.in. powyższego świadczenia w latach kolejnych. Na posiedzeniu Rady Ministrów (16 maja 2023 r.) projekt ustawy o kolejnym dodatkowym rocznym świadczeniu pieniężnym dla emerytów i rencistów, został przyjęty ze wskazaniem źródła finansowania 14. emerytury ze środków FS. Nie zgłaszano w ww. sprawie zmian w budżecie państwa, a dysponent FS posiadając wiedzę na temat szacowanego kosztu wypłaty 14. emerytury wraz z kosztami obsługi wypłaty tego świadczenia, wynikającego z Oceny Skutków Regulacji do projektowanej ustawy, tj. ok. 11 326 000,0 tys. zł, podjął 22 maja 2023 r. działania w zakresie pozyskania dodatkowych wpływów do FS w formie nieoprocentowanej pożyczki ze środków FP w celu zapewnienia prawidłowej oraz terminowej realizacji wypłaty 14. emerytury oraz pozostałych ustawowych zadań FS. Zgoda na udzielenie pożyczki została wydana przez Ministra Finansów 10 sierpnia 2023 r. Ustawa o kolejnym dodatkowym rocznym świadczeniu weszła w życie 8 sierpnia 2023 r., a art. 3 ust. 6 ww. ustawy stanowił, że Rada Ministrów mogła określić, w drodze rozporządzenia, kwotę wyższą niż kwota najniższej emerytury, stosowaną do

¹⁰⁸ Realizacja inwestycji dotyczących utworzenia Centrów Opiekuńczo-Mieszkalnych.

¹⁰⁹ Rządowy projekt ustawy o kolejnym dodatkowym rocznym świadczeniu pieniężnym dla emerytów i rencistów (druk 3240) wpłynął do Sejmu 17 maja 2023 r. Natomiast rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy budżetowej na rok 2023 (druk 3322) wpłynął do Sejmu 9 czerwca 2023 r.

ustalenia wysokości dodatkowego świadczenia, mając na względzie sytuację społeczno-gospodarczą oraz stan finansów publicznych. Rada Ministrów skorzystała z tego rozwiązania – wydając 22 sierpnia 2023 r. rozporządzenie w sprawie określenia kwoty wyższej niż kwota najniższej emerytury stosowanej do ustalenia wysokości dodatkowego świadczenia w 2023 r.¹¹⁰, tym samym podwyższając kwotę tego świadczenia do 2,7 tys. zł. Dysponent FS ponownie podjął działania w zakresie pozyskania dodatkowych wpływów do FS w formie nieoprocentowanej pożyczki ze środków FP w celu zapewnienia prawidłowej oraz terminowej realizacji wypłaty 14. emerytury oraz pozostałych ustawowych zadań FS. Zgoda na udzielenie pożyczki została wydana przez Ministra Finansów 31 sierpnia 2023 r. W wyniku tego podwyższenia, szacowany koszt wypłaty 14. emerytury w 2023 r. zwiększył się o 8 960 000,0 tys. zł, tj. do 20 286 000,0 tys. zł. Faktyczny koszt wypłaty 14. emerytury wraz z kosztami obsługi wypłaty tego świadczenia wyniósł 20 024 765,0 tys. zł. Rozporządzenie w sprawie określenia kwoty dodatkowego świadczenia w 2023 r. procedowano w trybie odrębnym, tj. bez uzgodnień, konsultacji publicznych i opiniowania, rozpatrzenia przez komisję prawniczą oraz potwierdzenia przez stały komitet Rady Ministrów. Decyzję o podwyższeniu 14. emerytury podjęła Rada Ministrów. Od 2024 r. zaplanowano finansowanie wypłaty 14. emerytury ze środków budżetu państwa¹¹¹.

W ocenie NIK, prowadzenie w zbliżonym czasie prac legislacyjnych nad rządowym projektem ustawy o kolejnym dodatkowym rocznym świadczeniu pieniężnym dla emerytów i rencistów (wpływ do Sejmu 17 maja 2023 r.), a także nad rządowym projektem ustawy o zmianie ustawy budżetowej na rok 2023 (wpływ do Sejmu 9 czerwca 2023 r.), dawało możliwość wystąpienia przez Ministra o dodatkowe zasilenie FS przede wszystkim w formie wpłaty z budżetu państwa, aby uniknąć konieczności zaciągania kolejnych pożyczek na finansowanie ustawowych zadań FS.

Zobowiązania FS na koniec 2023 r. wynosiły 32 204 303,3 tys. zł (100% planu po zmianach, 165,1% na koniec 2022 r.), w tym:

- cztery pożyczki zaciągnięte w latach 2019-2020 oraz 2023 r. z FP w łącznej wysokości 16 000 000,0 tys. zł. Pierwsza pożyczka podlegająca spłacie począwszy od 2023 r. z ratą nie niższą niż 300 000,0 tys. zł w danym roku budżetowym. Druga pożyczka – od 2030 r. również z ratą nie niższą 300 000,0 tys. zł w danym roku budżetowym. Trzecia oraz czwarta pożyczka – od 2024 r. z ratami nie niższymi niż, odpowiednio: 1 000 000,0 tys. zł oraz 200 000,0 tys. zł w danym roku budżetowym;
- dwie pożyczki zaciągnięte w 2020 r. oraz 2023 r. z Funduszu Rezerwy Demograficznej w łącznej wysokości 16 504 268,0 tys. zł. Pierwsza pożyczka podlega spłacie począwszy od 2026 r. z ratą w wysokości 750 000,0 tys. zł w danym roku budżetowym. Druga pożyczka – od 2028 r. z ratą w wysokości 500 000,0 tys. zł w danym roku budżetowym.

Dysponent FS spłacił terminowo pożyczkę płynnościową otrzymaną z budżetu państwa w wysokości 8 100 000,0 tys. zł, zgodnie z przyjętym harmonogramem spłaty ustalonym z Ministrem Finansów, a także pierwszą ratę pożyczki do FP (300 000,0 tys. zł – 27 grudnia 2023 r.).

W ocenie NIK, brak odpowiednich stałych źródeł przychodów FS, pozwalających na finansowanie przypisanych mu ustawowo zadań¹¹², powoduje konieczność zaciągania przez dysponenta FS nowych pożyczek, co może mieć negatywny wpływ na płynność finansową FS, a także zagrozić realizacji jego ustawowych zadań na przestrzeni kolejnych lat.

Zamówienia publiczne

W 2023 r. w ramach FS zrealizowano jedno zamówienie publiczne w kwocie 129,2 tys. zł brutto, którego przedmiotem była usługa polegająca na wprowadzeniu bieżących modyfikacji w zakresie obsługi i funkcjonowania generatora ofert / wniosków i sprawozdań w ramach FS. Zamówienie przeprowadzono z wyłączeniem przepisów ustawy Pzp, tj. poniżej progu 130,0 tys. zł. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

Programy resortowe

W 2023 r. zrealizowano pięć programów resortowych (wszystkie zaplanowane w rocznym planie działania na rzecz wsparcia osób niepełnosprawnych¹¹³):

¹¹⁰ Dz. U. poz. 1673; dalej: rozporządzenie w sprawie określenia kwoty dodatkowego świadczenia w 2023 r.

¹¹¹ Zgodnie z art. 13 ust 1. ustawy o kolejnym dodatkowym rocznym świadczeniu, 14. emerytura miała zostać sfinansowana z budżetu państwa, z uwzględnieniem, że w 2023 r. założono współfinansowanie tego świadczenia wraz z kosztami obsługi jego wypłaty z FS – art. 22 ustawy o kolejnym dodatkowym rocznym świadczeniu.

¹¹² Na koniec 2022 r. stan FS wyniósł (-) 9 174 351,8 tys. zł, zaś zobowiązania wobec sektora finansów publicznych wynosiły 19 254 267,7 tys. zł.

¹¹³ Dalej: roczny plan wsparcia.

1. Program resortowy „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2023: zaplanowano kwotę 505 000,0 tys. zł (bez kosztów obsługi); rekomendowano do dofinansowania 504 999,6 tys. zł dla 1401 gmin / powiatów; wydatkowano 514 019,4 tys. zł – wraz z kosztami obsługi (12 372,3 tys. zł).
2. Program resortowy „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnościami” – edycja 2023: zaplanowano 155 000,0 tys. zł (bez kosztów obsługi); rekomendowano do dofinansowania 140 224,1 tys. zł dla 147 organizacji pozarządowych; wydatkowano 140 224,1 tys. zł.
3. Program resortowy „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2023: zaplanowano 150 000,0 tys. zł (bez kosztów obsługi); rekomendowano do dofinansowania 149 999,5 tys. zł dla 1043 gmin / powiatów; wydatkowano 151 514,1 tys. zł – wraz z kosztami obsługi (3418,5 tys. zł).
4. Program resortowy „Opieka wytchnieniowa dla członków rodzin lub opiekunów osób z niepełnosprawnością” – edycja 2023: zaplanowano 55 000,0 tys. zł, rekomendowano do dofinansowania 54 949,9 tys. zł dla 77 organizacji pozarządowych; wydatkowano 54 253,7 tys. zł.
5. Program resortowy „Centra opiekuńczo-mieszkalne” – edycje 2019 oraz 2021; zaplanowano 130 000,0 tys. zł w ramach modułu I – utworzenie Centrum oraz 60 000,0 tys. zł w ramach modułu II – funkcjonowanie Centrum (bez kosztów obsługi); nie rekomendowano do dofinansowania kwot w ramach modułu I, natomiast rekomendowano do dofinansowania 32 917,8 tys. zł dla 39 gmin / powiatów w ramach modułu II; wydatkowano 78 453,5 tys. zł (moduł I) oraz 32 002,9 tys. zł (moduł II) – wraz z kosztami obsługi (321,5 tys. zł – moduł I oraz II)¹¹⁴.

Na podstawie umowy zawartej pomiędzy Ministrem a Ministrem Sportu i Turystyki realizowano program rządowy „Promocja sportu osób z niepełnosprawnością w 2023 r.”¹¹⁵. Celem programu była promocja sportu osób z niepełnosprawnościami¹¹⁶. W 2023 r. zaplanowano oraz wydatkowano na ww. program 2050,0 tys. zł (wraz z kosztami obsługi).

Badaniem NIK objęto dokumentację 20 zawartych umów – wybranych w sposób celowy, tj. o najwyższej kwocie dofinansowania, w tym:

- 12 o przyznanie środków FS w ramach czterech programów resortowych¹¹⁷, w tym czterech umów dotyczących jednostek samorządu terytorialnego¹¹⁸ oraz ośmiu umów dotyczących organizacji pozarządowych¹¹⁹, w łącznej wysokości 151 670,0 tys. zł (4,7% zawartych umów, stanowiących 17,6% kosztów poniesionych w ramach czterech programów resortowych objętych badaniem NIK);
- ośmiu o przyznanie środków FS w ramach programu PS+ w łącznej wysokości 287,9 tys. zł (10% zawartych w 2023 r. umów w ramach Instrumentu 3¹²⁰, stanowiących 14,6% kosztów poniesionych w ramach programu PS+).

W ramach badanej próby programów resortowych realizowanych przez jst¹²¹ oraz ngo¹²², stwierdzono, że ogłoszenia o naborze wniosków zawierały elementy określone w art. 13 ust. 4 oraz w art. 14 ust. 2 ustawy o Funduszu Solidarnościowym.

¹¹⁴ W ramach Programu „Centra opiekuńczo-mieszkalne” – edycja 2023; zaplanowano kwotę 60 396,0 tys. zł w ramach modułu I – utworzenie Centrum (zaplanowana kwota nie zawierała kosztów obsługi); rekomendowano do dofinansowania kwotę 70 743,0 tys. zł dla 23 gmin / powiatów wraz z kosztami obsługi; brak środków wydatkowanych w 2023 r.

¹¹⁵ Na podstawie art. 7 ust. 1 ustawy o Funduszu Solidarnościowym.

¹¹⁶ Poprzez realizację celów szczegółowych dotyczących m.in.: zwiększenia aktywności ruchowej osób z niepełnosprawnościami prowadzącej do poprawy sprawności fizycznej, stanu zdrowia i związanej z tym jakości życia, wyrabiania nawyku stałego podnoszenia poziomu sprawności fizycznej, kształtowania zdrowego stylu życia, rozbudzania zainteresowań sportowych w zależności od potrzeb.

¹¹⁷ Tj. objęto badaniem dokumentację: dwóch spośród 16 zawartych umów w ramach programu resortowego „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2023; czterech spośród 76 zawartych umów w ramach programu resortowego „Opieka wytchnieniowa dla członków rodzin lub opiekunów osób z niepełnosprawnością” – edycja 2023; dwóch spośród 16 zawartych umów w ramach programu resortowego „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2023; czterech spośród 146 zawartych umów w ramach programu resortowego „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnościami” – edycja 2023.

¹¹⁸ Dalej: jst.

¹¹⁹ Dalej: ngo.

¹²⁰ Instrument 3 – wsparcie reintegracji. W ramach tego instrumentu możliwe było uzyskanie dofinansowania na pokrycie kosztów reintegracji społecznej oraz zawodowej pracowników zagrożonych wykluczeniem społecznym. Maksymalna wartość dofinansowania na jednego pracownika wynosiła 12,0 tys. zł, a maksymalna wartość dofinansowania, którą mógł uzyskać podmiot wynosiła nie więcej niż 36,0 tys. zł.

¹²¹ „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2023 oraz „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2023.

¹²² „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnościami” – edycja 2023 oraz „Opieka wytchnieniowa dla członków rodzin lub opiekunów osób z niepełnosprawnościami” – edycja 2023.

Minister nie dotrzymał terminu zamieszczenia w BIP listy podmiotów, których wnioski / oferty zostały zatwierdzone wraz z kwotami przyznanych środków – odpowiednio: cztery dni oraz jeden dzień po wyznaczonym terminie.

Minister nie skorzystał z możliwości powołania zespołu do weryfikacji wniosków lub listy rekomendowanych wniosków przekazywanych przez wojewodów w ramach realizacji programów resortowych skierowanych do jst¹²³. Weryfikacji dokonali pracownicy Wydziału ds. obsługi Funduszu Solidarnościowego w ramach zawodowych obowiązków. Natomiast w ramach programów resortowych skierowanych do ngo¹²⁴, Minister wypełnił ustawowy obowiązek (art. 14 ust. 5 ustawy o Funduszu Solidarnościowym), powołując komisje konkursowe w celu przeprowadzenia otwartego konkursu ofert oraz dokonania wyboru najkorzystniejszej oferty, w składzie co najmniej trzech osób.

Wszystkie umowy objęte badaniem NIK zawierały elementy określone odpowiednio w: art. 13 ust. 13 (programy resortowe skierowane do jst) oraz art. 14 ust. 11 (programy resortowe skierowane do ngo) ustawy o Funduszu Solidarnościowym. Umowy zawierano po upływie: od 44 dni do 64 dni – od zatwierdzenia oraz opublikowania list rekomendowanych wniosków; od 66 dni do 122 dni – od zatwierdzenia list rekomendowanych ofert. Podmioty oraz wojewodowie dokonali zwrotu niewykorzystanej części środków przekazanych, w terminach przewidzianym w ww. umowach, tj. odpowiednio do: 15 stycznia 2024 r.; 30 stycznia 2024 r. Przewlekły okres (w skrajnych przypadkach dochodzącym nawet do czterech miesięcy), pomiędzy zatwierdzeniem list rekomendowanych do dofinansowania wniosków / ofert, a zawarciem przedmiotowej umowy – miał wpływ na skalę realizowanych zadań FS.

W ramach badanej próby w odniesieniu do programu PS+ stwierdzono, że ogłoszenie o naborze wniosków zawierało elementy oraz załączniki określone w art. 33 ust. 3-4 ustawy o ekonomii społecznej. Natomiast listy podmiotów, których wnioski o realizację działań w ramach programu PS+ zostały zatwierdzone do wsparcia, zostały terminowo zatwierdzone przez Ministra oraz publikowane w BIP. Minister powołał zespół do oceny wniosków o realizację działań w ramach programu PS+ (art. 34 ust. 1 ustawy o ekonomii społecznej). Wszystkie umowy zawierały elementy określone w art. 35 ust. 5 ustawy o ekonomii społecznej, a ich zawarcia następowały po upływie od 23 dni do 56 dni od zatwierdzenia ww. list podmiotów. Podmioty objęte badaniem NIK, przekazały sprawozdania z realizacji zadania w wersji elektronicznej za pośrednictwem generatora wniosków i sprawozdań, zgodnie z ogłoszeniem o naborze wniosków, w terminie 30 dni od daty zakończenia realizacji zadania, tj. do 30 stycznia 2024 r. Stwierdzono, że karty oceny sprawozdań z realizacji wsparcia reintegracji w ramach programu PS+ sporządzano w sposób nierzetelny, tj. ww. kartach oceny sporządzonych na podstawie dwóch umów wskazano, że podmioty zrealizowały obowiązek informacyjny stosowania zasad określonych w rozporządzeniu w sprawie określenia działań informacyjnych pomimo, że nie poinformowały one o spełnieniu tego obowiązku w złożonych przez siebie sprawozdaniach.

Wartości zawartych ww. umów wyniosły odpowiednio: 35,9 tys. zł oraz 36,0 tys. zł, a obowiązek informacyjny, zgodnie z ww. rozporządzeniem – § 3 ust. 1, powstawał w odniesieniu do podmiotów realizujących zadanie finansowane lub dofinansowane z budżetu państwa lub z państwowych funduszy celowych powyżej kwoty 50,0 tys. zł. Odpowiedzialnym za nieprawidłowość był pracownik oceniający sprawozdania.

7.1.3. STAN FUNDUSZU I GOSPODAROWANIE WOLNYMI ŚRODKAMI

Stan FS na początek 2023 r. wynosił (-) 9 174 351,8 tys. zł, tj. 88,9% planu po zmianach, w tym:

- zobowiązania – 19 504 267,7 tys. zł (100,0 % planu po zmianach);
- środki pieniężne – 10 195 376,2 tys. zł (111,0% planu po zmianach);
- należności – 134 539,6 tys. zł.

Stan FS na koniec 2023 r. wynosił (-) 29 583 693,5 tys. zł, tj. 92,4% planu po zmianach, w tym:

- zobowiązania – 32 204 303,3 tys. zł (100,0% planu po zmianach);
- środki pieniężne – 2 620 609,8 tys. zł (1514,5% planu po zmianach);
- należności – nie wystąpiły.

Wyższe wykonanie środków pieniężnych na koniec 2023 r. wynikało ze zwiększonych przychodów z tytułu obowiązkowej składki oraz odsetek, zrealizowaniu niższych kosztów w stosunków do kosztów

¹²³ Zgodnie z art. 13 ust. 5 ustawy o Funduszu Solidarnościowym.

¹²⁴ Odpowiednio: zarządzenie nr 37 Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 29 listopada 2022 r.; zarządzenie nr 39 Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2022 r.

ujętych w planie po zmianach, a także zrealizowaniu wyższego stanu środków pieniężnych na początku 2023 r.

W 2023 r. średni dzienny stan środków FS na lokatach overnight wynosił 3 399 079,4 tys. zł. Natomiast średnie miesięczne wydatki na realizację zadań wynikających z ustawy o Funduszu Solidarnościowym wynosiły 3 784 686,7 tys. zł. W 2023 r. FS nie przekazywał lokat środków w zarządzenie terminowe u Ministra Finansów. Nie wystąpiły przypadki złożenia dyspozycji wcześniejszego zwrotu środków FS.

Odsetki bankowe od wolnych środków przekazanych w zarządzenie Ministrowi Finansów wyniosły 410 315,1 tys. zł, z czego: odsetki od zarządzania overnight – 312 692,6 tys. zł, odsetki od zarządzania terminowego – 97 622,5 tys. zł.

W celu zarządzania płynnością finansową w sposób służący terminowemu finansowaniu zadań i maksymalizacji przychodów z zarządzania wolnymi środkami w Ministerstwie funkcjonowało zarządzenie w sprawie wprowadzenia instrukcji obiegu i kontroli dokumentów finansowych, w którym określono postępowanie w zakresie lokowania wolnych środków funduszy celowych¹²⁵. Przekazywanie wolnych środków FS w zarządzenie Ministrowi Finansów nie stanowiło zagrożenia dla terminowej realizacji wypłat środków na zadania określone w ustawie o Funduszu Solidarnościowym, jak również na zadania wynikające z innych ustaw.

7.1.4. EFEKTY RZECZOWE PROWADZONEJ DZIAŁALNOŚCI

Minister, 30 listopada 2022 r. zaakceptowała i opublikowała w BIP ogłoszenie o rocznym planie wsparcia, zgodnie z art. 11 ustawy o Funduszu Solidarnościowym. Zaplanowano realizację m.in. programów resortowych oraz rządowych. Programy resortowe dotyczyły:

- usług opieki wytchnieniowej – „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2023 (realizowany przez jst szczebla gminnego oraz powiatowego) oraz „Opieka wytchnieniowa dla członków rodzin lub opiekunów osób z niepełnosprawnościami” – edycja 2023 (realizowany przez ngo) – mających za zadanie odciążenie członków rodzin lub opiekunów osób z niepełnosprawnościami poprzez wsparcie ich w codziennych obowiązkach lub zapewnianie czasowego zastępstwa;
- usług asystenckich – „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2023 (realizowany przez jst szczebla gminnego oraz powiatowego) oraz „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnościami” – edycja 2023 (realizowany przez ngo) – mających za zadanie umożliwienie osobom z niepełnosprawnościami prowadzenia jak najbardziej niezależnego życia poprzez wprowadzenie usługi asystenta w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym;
- usług mieszkalnych – „Centra opiekuńczo-mieszkalne” (realizowany przez jst szczebla gminnego oraz powiatowego) – mających za zadanie utworzenie oraz finansowanie działalności Centrum, którego celem jest pomoc dorosłym osobom z niepełnosprawnościami ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności oraz zapewnienie pobytu, opieki oraz specjalistycznych usług dostosowanych do ich potrzeb.

Do czasu zakończenia kontroli NIK, nie było możliwości określenia poziomu wykonania zadań w ujęciu rzeczowym, z uwagi na dostępność danych dopiero w lipcu 2024 r. Jednocześnie Minister Sportu i Turystyki został, zgodnie z zawartą umową, zobowiązany do sporządzenia oraz przekazania Ministrowi zbiorczego sprawozdania rocznego z realizacji programu rządowego „Promocja sportu osób z niepełnosprawnościami w 2023 r.”.

W zasadach poszczególnych programów resortowych wskazywano, że w ramach ich realizacji do Ministra należy m.in. monitorowanie i kontrola realizacji zadań z nich wynikających, akceptowanie sprawozdań składanych przez realizatorów programów oraz sporządzanie, na ich podstawie, rocznego sprawozdania z realizacji zadań. Minister prowadził kontrole zgodnie z okresowym planem kontroli. W rocznym planie kontroli na 2023 r. zaplanowano cztery kontrole, które zostały zrealizowane. Dodatkowo dysponent FS na podstawie art. 51 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej¹²⁶, rozpoczął 31 października 2023 r. dwie kontrole w trybie uproszczonym¹²⁷ dotyczące realizacji zadań w ramach programu resortowego skierowanego do ngo¹²⁸. Dysponent FS sprawował również bieżący nadzór poprzez monitorowanie oraz kontrolę realizacji zadań wojewodów wynikających z programów resortowych realizowanych przez jst szczebla gminnego / powiatowego.

¹²⁵ Rozdział 11. Zarządzanie płynnością finansową FS, FP i FGŚP.

¹²⁶ Dz. U. z 2020 r. poz. 224.

¹²⁷ W trybie zdalnym, poza jednostką kontrolowaną, zgodnie z art. 21 ust. 1 ustawy o kontroli.

¹²⁸ „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnościami” – edycja 2023.

W 2023 r. nie planowano oraz nie przeprowadzono kontroli dotyczącej realizacji programu PS+.

Do Ministerstwa wpłynęło łącznie 348 sprawozdań z realizacji programów resortowych realizowanych przez jst oraz ngo. Cztery sprawozdania, dotyczące programów resortowych realizowanych przez ngo, zostały złożone po terminie, a przekroczenia wynosiły od 17 dni do 31 dni. Do zakończenia kontroli NIK, jedna ngo oraz dwie jst nie złożyły przedmiotowych sprawozdań.

W układzie zadaniowym koszty FS realizowano w ramach funkcji 13. Zabezpieczenie społeczne i wspieranie rodziny w kwocie 45 178 322,1 tys. zł (98,0% planu po zmianach) – z przeznaczeniem na dwa zadania, tj. zadanie 13.1.W Pomoc i integracja społeczna – 4 454 840,1 tys. zł (91,98% planu po zmianach) oraz zadanie 13.2. Świadczenia społeczne – 40 723 482,0 tys. zł (98,66% planu po zmianach).

Dla zadania 13.1.W określono dwa cele:

- 1) przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych, dla którego przypisano miernik: wskaźnik zagrożenia ubóstwem skrajnym w gospodarstwach domowych z co najmniej jedną osobą niepełnosprawną – wartość miernika (według planu po zmianach) przyjęto na poziomie 6,5%, a osiągnięto na poziomie 6,7%;
- 2) zapewnienie realizacji programów opracowanych w ramach FS oraz wsparcia finansowego ze środków tego Funduszu, dla którego przypisano miernik: liczba osób, która skorzystała ze wsparcia w ramach FS¹²⁹ – wartość miernika (według planu po zmianach) przyjęto na poziomie – ok. 653,5 tys. (do zakończenia kontroli NIK nie było możliwości określenia poziomu osiągnięcia ww. miernika, z uwagi na dostępność danych w lipcu 2024 r.).

Dla zadania 13.2. ustalono cel: zapewnienie środków dla osób uprawnionych do korzystania ze świadczeń z systemu ubezpieczeń społecznych oraz zaopatrzenia społecznego, dla którego przypisano miernik: liczba osób, która skorzystała ze wsparcia w ramach FS – wartość miernika (według planu po zmianach) przyjęto na poziomie ok. 17 782 tys., a osiągnięto na poziomie 18 369 tys. (13. oraz 14. emerytura, renta socjalna, zasiłek pogrzebowy).

Stopień wykonania planu finansowego FS monitorowany był m.in. w oparciu o dane zawarte w sprawozdaniach sporządzanych przez dysponenta tego Funduszu, tj.: Rb-33 z wykonania planu finansowego państwowego funduszu celowego; Rb-40 z wykonania, określonego w ustawie budżetowej na 2023 r., planu finansowego funduszu celowego; Rb-N o należnościach; Rb-Z o zobowiązaniach. Na podstawie ww. sprawozdań dysponent FS dokonywał w okresach sprawozdawczych analizy wykonania zadań FS, w tym m.in. podejmował decyzje o dokonaniu niezbędnych przesunięć w planie bądź o zwiększeniu kosztów FS do wysokości zapotrzebowania.

7.2. SPRAWOZDANIA

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania sprawozdań za 2023 r. przez dysponenta FS:

- z wykonania planu finansowego FS (Rb-33);
- z wykonania, określonego w ustawie budżetowej na 2023 r., planu finansowego FS (Rb-40);
- półroczne oraz roczne sprawozdania z wykonania planu finansowego w układzie zadaniowym – RB-BZ2;
- roczne sprawozdania uzupełniające o stanie zobowiązań – Rb-UZ.

Kontrolą poprawności sporządzenia objęto sprawozdanie za IV kwartał 2023 r. o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń gwarancji – Rb-Z;

Kwoty wykazane w sprawozdaniach były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej.

¹²⁹ Podzadanie – 13.1.3.W Wyrównywanie szans zawodowych i integracja społeczna osób niepełnosprawnych. Działanie – 13.1.3.2.W Wspieranie osób niepełnosprawnych w życiu społecznym i zawodowym.

8. WYNIKI KONTROLI WYKONANIA BUDŻETU PAŃSTWA I BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH CZĘŚCI 63 – RODZINA

8.1. DOCHODY BUDŻETOWE

Zgodnie z założeniami przyjętymi do kontroli wykonania budżetu państwa w 2023 r., kontrola dochodów budżetowych w części 63 – Rodzina została ograniczona do przeprowadzenia analizy porównawczej danych ujętych w rocznym sprawozdaniu budżetowym Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku ubiegłego.

W ustawie budżetowej w części 63 – Rodzina, dochody zaplanowano w wysokości 26,0 tys. zł. Zrealizowane dochody wyniosły 206,6 tys. zł (794,67% kwoty ujętej w ustawie budżetowej oraz planie po zmianach) i były wyższe o 135,3% w porównaniu do dochodów zrealizowanych w 2022 r. Wyższe dochody w 2023 r. wynikały przede wszystkim z wyższych niż planowano wpływów ze zwrotów dotacji oraz płatności wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem.

Dochody zostały osiągnięte m.in. z tytułu:

- zwrotów dotacji wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości udzielonych na realizację zadań z zakresu polityki demograficznej – 145,7 tys. zł;
- odsetek od dotacji wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości udzielonych na realizację zadań z zakresu polityki demograficznej i pozostałych odsetek – 34,6 tys. zł.

Na koniec 2023 r. wystąpiły należności w kwocie 795,7 tys. zł, o 63,8% wyższe w porównaniu do 2022 r., stanowiące jednocześnie zaległości (wzrost o 645,1 tys. zł). Na tę kwotę składały się m.in. należności:

- ze zwrotów dotacji i płatności wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub z naruszeniem procedur, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości (581,4 tys. zł),
- z tytułu odsetek od dotacji oraz płatności wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości (214,3 tys. zł).

Tabela zawierająca informacje dotyczące dochodów w części 63 – Rodzina stanowi załącznik nr 12.17.

8.2. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA I BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH

8.2.1. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA

W ustawie budżetowej wydatki w części 63 zostały zaplanowane w wysokości 67 244,0 tys. zł. W wyniku 14 zmian dokonanych w ciągu roku budżetowego, kwota wydatków uległa zwiększeniu do 79 844,5 tys. zł. Wydatki zostały zrealizowane w kwocie 73 672,5 tys. zł, co stanowiło 109,6% planu według ustawy budżetowej i 92,3% planu po zmianach. W porównaniu do 2022 r wydatki były wyższe o 98,3%. W części 63 wydatki przeznaczono na:

- wydatki bieżące jednostek budżetowych - 52 054,8 tys. zł, tj. 92,4% planu po zmianach i były one wyższe od wydatków w 2022 r. o 101,7%;
- wydatki na współfinansowanie projektów z udziałem środków UE – 142,5 tys. zł, tj. 8,1% planu po zmianach i były wyższe od wydatków w 2022 r. o 691,7%;
- dotacje – 21 022,6 tys. zł, tj. 98,8% planu po zmianach i były one wyższe od wydatków w 2022 r. o 87,4%;
- wydatki majątkowe – 434,9 tys. zł, tj. 99,1% planu po zmianach i były one wyższe od wydatków w 2022 r. o 274,9%;
- świadczenia na rzecz osób fizycznych – 17,7 tys. zł, tj. 61,5% planu po zmianach i były one wyższe od wydatków w 2022 r. o 60,9%.

Wydatki dysponenta III stopnia zostały zrealizowane w wysokości 52 649,8 tys. zł, co stanowiło 89,9% planu po zmianach. Wydatki dysponenta III stopnia kształtowały się następująco: wydatki bieżące – 52 054,8 tys. zł (92,4% planu po zmianach); wydatki majątkowe – 434,9 tys. zł (99,1% planu po zmianach); wydatki na realizację programów finansowanych z udziałem środków z UE – 142,5 tys. zł (8,0% planu po zmianach); świadczenia na rzecz osób fizycznych – 17,6 tys. zł (61,6% planu po zmianach).

Badaniem objęto 51 dowodów księgowych o łącznej wartości 14 145,4 tys. zł, tj. 26,9% wydatków dysponenta III stopnia części 63. Doboru próby wydatków do badania dokonano na podstawie wygenerowanych z systemu księgowego zapisów i dowodów księgowych odpowiadających pozapłacowym wydatkom budżetowym. 46 dowodów księgowych na łączną kwotę 14 061,7 tys. zł zostało wylosowanych metodą monetarną MUS. Pięć dowodów księgowych na łączną kwotę 83,6 tys. zł dobrano w sposób celowy. Stwierdzono dwa przypadki niewycenienia na dzień bilansowy stanu rzeczowych składników obrotowych na kwotę 43,7 tys. zł. Wprowadzono uregulowania wewnętrzne sprzeczne z uor i tak zgodnie z § 6 ust. 28-29 załącznika nr 1 do polityki rachunkowości ustalono, że jednostka nie prowadziła ewidencji bilansowej obrotu materiałowego, a zakupione materiały ujmowała bezpośrednio w kosztach z założeniem, że będą zużyte bezpośrednio w działalności. Polityka rachunkowości nie zawierała również odpowiednich kont księgowych niezbędnych do dokonania korekty kosztów zgodnie z rozporządzeniem w sprawie rachunkowości.

Uor daje kierownikowi jednostki w ramach przyjętych uproszczeń jedynie możliwość wyboru metody prowadzenia ksiąg pomocniczych (ewidencji rzeczowych składników obrotowych) a nie częściowe stosowanie przepisów ustawy, tj. odpisywanie zakupów bezpośrednio w koszty bez ustalania wartości stanu rzeczowych składników obrotowych na dzień bilansowy.

Zamówienia publiczne

W 2023 r. w ramach postępowań o zamówienie publiczne w oparciu o ustawę Pzp zawarto 35 umów na kwotę 38 763,6 tys. zł, w ramach których ponoszone były wydatki finansowane lub współfinansowane z części 63. Udzielono 581 zamówień publicznych poniżej progu 130,0 tys. zł netto, z wyłączeniem przepisów ustawy Pzp na kwotę 29 362,5 tys. zł, w tym 396 zamówień na kwotę 20 992,0 tys. zł finansowanych lub współfinansowanych z części 63.

Badaniem objęto 10 zamówień publicznych o łącznej wartości 4689,6 tys. zł, w tym jedno przeprowadzone w trybie ustawy Pzp oraz dziewięć zamówień udzielonych z wyłączeniem przepisów ustawy Pzp, w tym poniżej progu 130 tys. zł netto:

- zamówienie udzielone w trybie ustawy Pzp na wykonanie usługi zakupu przestrzeni reklamowej w prasie drukowanej ogólnopolskiej, regionalnej i lokalnej. W ramach udzielonego zamówienia maksymalne wynagrodzenie wykonawcy nie mogło przekroczyć kwoty 984,0 tys. zł. Ostateczna wartość udzielonego zamówienia wyniosła 615,3 tys. zł (62,5% wartości zawartej umowy),
- dwa zamówienia dotyczące zakupu czasu antenowego w związku z przeprowadzeniem kampanii informacyjnej promującej rodzicielstwo zastępcze oraz program rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 „Maluch+”. Łączna wartość umów wyniosła 3117 tys. zł, wydatkowano 100% wartości zawartych umów,
- siedem zamówień dotyczących przygotowania i organizacji plenerowego spotkania (pikniku) lub stoiska, związanych z upowszechnianiem informacji o podwyższeniu świadczenia wychowawczego – łączna wartość umów wyniosła 957,3 tys. zł, wydatkowano 100% wartości zawartych umów.

W wyniku badania zamówienia udzielonego w trybie podstawowym stwierdzono, że nie zapewniono aktualności planu postępowań o udzielenie zamówień publicznych, bowiem nie ujęto w planie postępowania zamówienia na wykonanie usługi zakupu przestrzeni reklamowej w prasie drukowanej ogólnopolskiej, regionalnej i lokalnej, co było niezgodne z art. 23 ust. 4 ustawy Pzp. Zamówienie zostało udzielone w wysokości 984,0 tys. zł, zaś wydatki poniesione w jego ramach wyniosły 615,3 tys. zł.

W zakresie zamówień dotyczących przygotowania i organizacji plenerowych spotkań rodzinnych (pikników), stwierdzono nieprawidłowość polegającą na udzieleniu ich w sposób niezapewniający przejrzystości postępowania, uczciwej konkurencji oraz równego traktowania, co było niezgodne z § 1 ust. 2 pkt 2 i 3 Procedury udzielania zamówień o wartości mniejszej niż 130 000 zł bez VAT, do których nie stosuje się ustawy z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych, stanowiącej załącznik nr 2 do zarządzenia w sprawie zamówień publicznych. W ramach ww. postępowań, zaproszenia do składania ofert wysłano każdorazowo do trzech potencjalnych wykonawców, wyznaczając im bardzo krótki termin na przygotowanie i przesłanie oferty, od pięciu dni (w jednym przypadku) do kilku lub kilkunastu godzin (w dwóch skrajnych przypadkach do ośmiu godzin). W wyniku wyznaczenia krótkiego terminu na złożenie ofert, spośród 22 potencjalnych wykonawców, aż siedmiu z nich (31,8%) zrezygnowało ze złożenia oferty. W przypadku dwóch zamówień, oferty zostały złożone tylko przez jednego wykonawcę.

Zatrudnienie i wynagrodzenia

Koszty wynagrodzeń wyniosły 10 977,0 tys. zł i nie przekroczyły limitu w planie po zmianach, wynoszącego 11 363,0 tys. zł. Przeciętne zatrudnienie w części 63 w 2023 r., w przeliczeniu na

pełnozatrudnionych, wynosiło 85 etatów i było wyższe w porównaniu z 2022 r. o 11 etatów. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na jednego pełnozatrudnionego wynosiło 10,8 tys. zł i w porównaniu z 2022 r. było wyższe o 0,4 tys. zł.

Wynagrodzenia bezosobowe

Limit wynagrodzeń bezosobowych¹³⁰ dysponenta III stopnia w części 63 w planie po zmianach wynosił 89,0 tys. zł. Wydatki wyniosły 56,7 tys. zł, co stanowiło 63,7% planu po zmianach.

W wyniku analizy trzech umów na kwotę 12,1 tys. zł stwierdzono, że w przypadku jednej umowy nie posiadano dokumentu potwierdzającego wykonanie części przedmiotu umowy, mimo obowiązku po stronie zleceniobiorcy opracowania i dostarczenia zleceniodawcy merytorycznego opisu wystąpienia najpóźniej do dwóch dni przed planowaną debatą.

Tabela zawierająca informacje dotyczące zatrudnienia w części 63 – Rodzina stanowi załącznik nr 12.19.

Wydatki majątkowe

Wydatki majątkowe w 2023 r. wyniosły 434,9 tys. zł, tj. 99,1% planu po zmianach i były one wyższe od wydatków w 2022 r. o 274,6%.

W planie rzeczowo-finansowym wydatków inwestycyjnych budżetu państwa na 2023 r. zaplanowano do realizacji trzy zadania, związane z rozbudową i modernizacją infrastruktury sieciowej oraz oprogramowania – w łącznej kwocie 368,0 tys. zł. W trakcie roku do planu wprowadzono osiem nowych zadań, dotyczących m.in. zakupu sprzętu eventowego, zakupu monitora LED, wykupu praw autorskich. Wartość wprowadzonych nowych zadań wyniosła 92,0 tys. zł. Wszystkie zakupy zostały zrealizowane w całości.

Rezerwy

W 2023 r. plan wydatków, na podstawie ośmiu decyzji MF, zwiększono środkami pochodzącymi z rezerw celowych w wysokości 5491,3 tys. zł oraz na podstawie jednej decyzji MF przyznającej środki z rezerwy ogólnej w wysokości 10 000,0 tys. zł. Z przyznaných rezerw celowych wydatkowano 5236,3 tys. zł (95,4% środków pochodzących z tych rezerw), a z rezerwy ogólnej wydatkowano 9557,6 tys. zł (95,6% środków przyznaných). Badaniem objęto rezerwy celowe¹³¹ w łącznej wysokości 5083,6 tys. zł (92,5% wszystkich przyznaných rezerw) oraz rezerwę ogólną w kwocie 10 000,0 tys. zł.

Z rezerwy celowej w wysokości 5065,0 tys. zł, przeznaczonej na realizację zadań wynikających z Karty Dużej Rodziny¹³², wydatkowano 4831,3 tys. zł (95,3% planu po zmianach). Niepełne wykorzystanie rezerwy związane było ze spadkowym trendem występowania przez członków rodzin wielodzietnych o KDR. Na wniosek Ministra środki w kwocie 233,7 tys. zł zostały zgłoszone do blokady. Z rezerwy celowej w kwocie 18,6 tys. zł przeznaczonej na sfinansowanie nagrody jubileuszowej dla osoby zajmującej kierownicze stanowisko państwowe w MRPiPS wydatkowano pełną kwotę środków (100,0%). W zakresie realizacji powyższych rezerw celowych nie stwierdzono nieprawidłowości.

Rezerwa ogólna w kwocie 10 000,0 tys. zł, uruchomiona została na wniosek Ministra. We wniosku wskazano, że środki zostaną przeznaczone na realizację działań informacyjnych dotyczących podwyższenia wysokości świadczenia wychowawczego od stycznia 2024 r., a przeprowadzenie działań było niezbędne dla zapoznania świadczeniobiorców z projektowanymi zmianami. Wniosek o rezerwę został sporządzony 28 maja 2023 r., zaś projekt ustawy o zmianie ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci¹³³ został sporządzony i wniesiony do KPRM 31 maja 2023 r.

W uzupełnieniu wniosku o uruchomienie rezerwy ogólnej¹³⁴ Minister wskazał szacunkową kalkulację i harmonogram rzeczowo-finansowy planowanych działań. Nie zaprojektowano efektów prowadzonych działań ani sposobu ich ewaluacji. Łącznie przewidziano wydatki w wysokości 10 000,0 tys. zł

¹³⁰ Bez uwzględnienia paragrafu 409 – honoraria.

¹³¹ Rezerwa celowa poz. 15 – Środki na realizację ustawy o Karcie Dużej Rodziny oraz poz. 21 - Rezerwa na zwiększenie wynagrodzeń przeznaczonych na wypłaty wynagrodzeń dla osób odwołanych z kierowniczych stanowisk państwowych, a także nagród jubileuszowych, odpraw emerytalnych i odpraw w związku z przejściem na rentę z tytułu niezdolności do pracy oraz ekwiwalentów za niewykorzystany urlop wypoczynkowy dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe, dla pracowników jednostek organizacyjnych stanowiących wyodrębnioną część budżetową, w których średnioroczne zatrudnienie w roku poprzednim nie przekracza 50 osób, wraz z pochodnymi od wynagrodzeń – 2000 tys. zł.

¹³² Dalej: KDR.

¹³³ Dalej: projekt ustawy.

¹³⁴ Skierowanym 7 czerwca 2023 r.

z przeznaczeniem na pikniki 800+ i pikniki rodzinne, wydarzenia letnie z TVP i Polskim Radiem, gadżety, informacje w prasie, internecie czy produkcje spotów. Harmonogram działań przewidziano na okres od czerwca do grudnia 2023 r. DKP nie posiadało dokumentów przedstawiających plan pikników, w tym planowaną liczbę, terminy, miejscowości, szacunkową liczbę uczestników. W związku z powyższymi ustaleniami, w ocenie NIK, kwota środków z rezerwy ogólnej, w łącznej wysokości 9557,6 tys. zł (95,6% łącznej wysokości środków przyznanych z rezerwy ogólnej) wydatkowana była niecelowo. Wykorzystanie środków z rezerwy ogólnej szerzej opisano przy działaniach informacyjno-promocyjnych.

Blokady

W 2023 r. Minister podjął pięć decyzji o blokowaniu wydatków budżetu państwa na łączną kwotę 4262,3 tys. zł, w tym dwie decyzje zostały podjęte w grudniu 2023 r.

Decyzje o blokadzie środków wynikały z oszczędności, które powstały m.in. w związku z niewykorzystaniem środków przeznaczonych na realizację projektu pn. „Dobry klimat dla miejsc pracy dobrej jakości” w zakresie Norweskiego Mechanizmu Finansowego czy niższych wydatków na utrzymanie sprawności systemów informatycznych.

Badaniem objęto blokady o wartości 2555,0 tys. zł. Dotyczyły one niepełnego wykorzystania środków na wydatki osobowe niezaliczane do wynagrodzeń oraz KDR. Decyzje o blokadzie środków zostały podjęte sześć dni od pozyskania informacji o konieczności jej dokonania. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie dokonywania blokad.

Prezes Rady Ministrów nie wydawał w 2023 r. dysponentowi części 63 wiążących poleceń wpłaty na FPC.

Zobowiązania

Według stanu na koniec 2023 r. zobowiązania w części 63 wyniosły ogółem 996,1 tys. zł i były o 56,3% wyższe od kwoty zobowiązań na koniec 2022 r. W 2023 r. nie wystąpiły zobowiązania wymagalne.

Dotacje celowe

W ustawie budżetowej zaplanowano dotacje celowe w wysokości 23 000,0 tys. zł. W ciągu roku plan zmniejszono do 21 275,0 tys. zł, a wydatkowano 21 022,6 tys. zł, tj. 98,8% planu po zmianach. Dotacje zostały przeznaczone na realizację programu „Po pierwsze rodzina!”, konkursu ofert na kampanię społeczną promującą rodzicielstwo zastępcze oraz dla organizacji pozyskującej partnerów KDR.

Badaniem objęto siedem spraw dotyczących przyznania i rozliczenia dotacji organizacjom pozarządowym w ramach programu „Po pierwsze rodzina!” oraz konkursu ofert na kampanię społeczną promującą rodzicielstwo zastępcze w łącznej kwocie 3590,0 tys. zł (17,1% wszystkich wydatków na dotacje). W badanych sprawach członkowie komisji każdorazowo dokonywali oceny ofert w kartach oceny. W dwóch przypadkach (28,6%) członkowie komisji dokonali nierzetelnej oceny ofert. W jej wyniku przyznano dotacje w wysokości 315,0 tys. zł ofertom, które nie spełniły części kryteriów merytorycznych.

We wszystkich siedmiu sprawach, dotacje przekazywane były zgodnie z zawartymi umowami, a zleceniobiorcy złożyli sprawozdania z realizacji zadania. W dwóch przypadkach sprawozdania zostały zatwierdzone w ciągu 30 dni od daty przekazania sprawozdania. W pozostałych pięciu nie zostały zatwierdzone w terminie wynikającym z art. 152 ust. 2 ufp.

Działania informacyjno-promocyjne

W 2023 r. MRiPS przeprowadziło 200 działań informacyjno-promocyjnych. Łączne wydatki na te działania wyniosły 20 177,1 tys. zł i były wyższe o 443,4% od wydatków poniesionych na ten cel w 2022 r. Główne środki przekazu w ramach działań informacyjno-promocyjnych w 2023 r. to: eventy – 10 403,1 tys. zł, telewizja, radio, internet – 7286,1 tys. zł, prasa – 1308,8 tys. zł. W 2023 r. działania te głównie dotyczyły kampanii związanej z podwyższeniem świadczenia wychowawczego (114 działań w kwocie 12 486,7 tys. zł), promocji „Maluch+” (14 działań w kwocie 2395 tys. zł), kampanii „Rząd blisko rodzin” (10 działań za 1666,0 tys. zł).

Na działania informacyjne dotyczące podwyższenia świadczenia wychowawczego od stycznia 2024 r., wydatkowano łącznie 12 486,6 tys. zł, w tym 2929,0 tys. zł z części 63 oraz 9557,6 tys. zł z rezerwy ogólnej. Działania podejmowane w ramach kampanii w głównej mierze dotyczyły organizacji pikników rodzinnych – na 114 działań, 95 eventów zrealizowanych było jako pikniki na które wydatkowano 8520,0 tys. zł. Dysponent środków nie posiadał dokumentów potwierdzających planowanie tych działań, w tym określenie liczby pikników, miejscowości czy terminów, w których miały się one odbyć. Nie zaprojektowano efektów prowadzonych działań ani sposobu ich weryfikacji. Powyższe wskazuje, że Minister, niezgodnie z art. 44 ust. 3 pkt 1 ufp, dokonał niecelowych i niegospodarnych wydatków na

działania informacyjno-promocyjne dotyczące podwyższenia od stycznia 2024 r. świadczenia wychowawczego. Łączna kwota ww. wydatków to 12 486,6 tys. zł, w tym 9557,6 tys. zł z rezerwy ogólnej oraz 2929,0 tys. zł z części 63.

Zgodnie z uzasadnieniem do projektu ustawy¹³⁵, „zmiana wysokości pobieranego świadczenia wychowawczego nastąpi z urzędu, bez konieczności składania dodatkowego wniosku przez osobę pobierającą świadczenie wychowawcze i nie będzie wymagała ze strony osób otrzymujących świadczenie wychowawcze żadnych dodatkowych działań czy aktywności”. W ocenie skutków regulacji¹³⁶ przedłożonego Radzie Ministrów projektu ustawy, w pkt 8 w zakresie zmiany obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu zaznaczono rubrykę „nie dotyczy”, co oznaczało, że projekt nie będzie nakładał na administrację dodatkowych obowiązków takich jak: zaprojektowanie materiałów informacyjnych, odbywanie spotkań, przekazanie informacji do adresata.

Wnioskując o przyznanie środków z rezerwy ogólnej w dniu 7 czerwca 2023 r., dysponent części określił działania, do których przypisał kwoty wydatków, nie posiadając jednocześnie dokumentów wskazujących na podstawę oszacowania tych kwot. Główne wydatki poniesione zostały na organizację 95 pikników 800+, przy czym dysponent nie przedstawił dokumentów potwierdzających planowanie tych działań, w tym określenie liczby pikników, miejscowości czy terminów, w których miały się one odbyć. Nie zaprojektowano efektów prowadzonych działań ani sposobu ich weryfikacji. Powyższe wskazuje, że wydatki zrealizowane w ramach przyznaných środków z rezerwy ogólnej były dokonane w sposób niecelowy i niegospodarny. Dodać należy, że wydatki na działania informujące o podwyższeniu świadczenia wychowawczego do kwoty 800 zł, częściowo ponoszone były jeszcze przed 2 sierpnia 2023 r., tj. przed datą podpisania przez Prezydenta RP ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, tj. ustawy wprowadzającej podwyższenie kwoty świadczenia z 500 do 800 zł¹³⁷.

NIK zwraca również uwagę, że Szef Kancelarii Premiera Rady Ministrów skierował 23 listopada 2022 r. pismo¹³⁸ m.in. do Dyrektora Generalnego MRPiPS, w którym zachęcał do podjęcia w 2023 r. oszczędności w zakresie organizacji wydarzeń medialnych i promocyjnych.

Szczegółowym badaniem objętych było łącznie 13 umów w kwocie 4689,6 tys. zł (23,1% ogółem zrealizowanych wydatków), zawartych w ramach prowadzonych przez Ministra działań informacyjno-promocyjnych.

W zakresie pięciu umów dotyczących zakupu czasu antenowego, nie posiadano dokumentów wskazujących na dokonanie analizy faktycznych potrzeb i celowości zamówień na emisję spotów, jak też wskazujących na zakładany efekt emisji spotów oraz jego weryfikację po zakończonej usłudze.

Osiem umów dotyczyło działań informujących o podwyższeniu świadczenia wychowawczego, w tym siedem – przygotowania i organizacji pikników rodzinnych w ramach kampanii 800+. Poza dokumentami w postaci wniosku o uruchomienie rezerwy ogólnej i jego uzupełnienia, nie dysponowano innymi dokumentami wskazującymi na cel podejmowanych działań. Ewaluacja kampanii informacyjno-edukacyjnej dotyczącej podniesienia wysokości świadczenia wychowawczego prowadzonej w poszczególnych mediach, dokonywana była poprzez raporty poemisyjne, raporty prasowe oraz materiały fotograficzne. W zakresie powyższych umów, dotyczących organizacji pikników rodzinnych, nie przedstawiono jednak żadnych materiałów fotograficznych. Ministerstwo nie posiadało żadnych scenariuszy z przebiegu pikników ani nie miało wiedzy czy takie scenariusze zostały opracowane.

Tabela zawierająca informacje dotyczące wydatków w części 63 – Rodzina stanowi załącznik nr 12.18.

8.2.2. WYDATKI BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH

W ustawie budżetowej wydatki BŚE zaplanowano w wysokości 3761,0 tys. zł. W ciągu roku plan wydatków został zmniejszony do kwoty 673,6 tys. zł, a jego wykonanie wyniosło 658,1 tys. zł (97,7% planu po zmianach). Wydatki z BŚE poniesiono na realizację FERS, w głównej mierze na wynagrodzenia osobowe wraz z pochodnymi.

Zmniejszenie planu wydatków BŚE wynikało z odstąpienia od realizacji projektu w ramach PO WER 2014-2020 oraz zmniejszonym zakresem działań w ramach FERS.

¹³⁵ Druk nr 3413.

¹³⁶ Sporządzonej 31 maja 2023 r.

¹³⁷ Dz. U. poz. 1565.

¹³⁸ Znak pisma: BDG.WKP.607.2.2022.

W trakcie roku plan wydatków został zwiększony środkami z rezerwy celowej BŚE¹³⁹ w łącznej kwocie 80,3 tys. zł. Środki z rezerwy zostały przeznaczone na sfinansowanie specjalnego dodatku motywacyjnego oraz wynagrodzeń dla pracowników zaangażowanych w realizację projektu w ramach Programu FERS 2021-2027. Łączne wydatki z rezerwy wyniosły 74,5 tys. zł (92,8%).

Tabela zawierająca informacje dotycząca wydatków BŚE w części 63 – Rodzina stanowi załącznik nr 12.20.

8.3. SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania łącznych sprawozdań za 2023 r. przez dysponenta części 63 i sprawozdań jednostkowych MRiPS:

- stanie środków na rachunkach bankowych państwowych /jednostek budżetowych (Rb-23);
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27);
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28);
- z wykonania planu wydatków BŚE, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 UE);
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz BŚE w układzie zadaniowym (Rb-BZ1).

Kontrolą poprawności sporządzania objęto również sprawozdanie w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2023 r. o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z). Sprawozdania łączne zostały sporządzone przez dysponenta części 63 na podstawie sprawozdań jednostkowych. Kwoty wykazane w sprawozdaniach jednostkowych kontrolowanej jednostki (dysponent trzeciego stopnia – Ministerstwo) były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Sprawozdania jednostkowe zostały sporządzone rzetelnie oraz prawidłowo pod względem formalno-rachunkowym.

Stosowany system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość i rzetelność sporządzania sprawozdań. Sprawozdania przedstawiały wiarygodne dane o dochodach i wydatkach oraz związanych z nimi należnościach i zobowiązaniach.

¹³⁹ Rezerwa celowa poz. 99 – Finansowanie wynagrodzeń w ramach budżetu środków europejskich.

9. WYNIKI KONTROLI REALIZACJI WYPŁAT Z KRAJOWEGO PLANU ODBUDOWY I ZWIĘKSZENIA ODPORNOŚCI

W 2023 r. zgodnie z Porozumieniem o realizacji reform / inwestycji w ramach planu rozwojowego¹⁴⁰ MRPiPS w ramach KPO¹⁴¹ realizowało siedem reform: A4.1 – Efektywne instytucje na rzecz rynku pracy; A4.2 – Reforma na rzecz poprawy sytuacji rodziców na rynku pracy poprzez zwiększenie dostępu do wysokiej jakości opieki nad dziećmi do lat 3; A4.3 – Wdrożenie ram prawnych dla rozwoju ekonomii społecznej; A4.4 – Uelastycznienie form zatrudnienia, w tym wprowadzenie pracy zdalnej; A4.5 – Przedłużenie kariery zawodowej i promowanie pracy po przekroczeniu ustawowego wieku emerytalnego; A4.6 – Wzrost uczestnictwa niektórych grup w rynku pracy poprzez rozwój opieki długoterminowej; A4.7 – Ograniczenie segmentacji rynku pracy. W ramach ww. reform sformułowanych zostało 13 kamieni milowych, których okres wdrożenia zaplanowano do III kwartału 2024 r. W KPO nie przewidziano środków finansowych na realizację reform.

Po rewizji KPO z 8 grudnia 2023 r. Ministerstwo realizowało trzy inwestycje: A4.1.1 – Inwestycje wspierające reformę instytucji rynku pracy; A4.2.1 – Wsparcie programów dofinansowania miejsc opieki na dziećmi 0-3 lat (żłobki, kluby dziecięce) w ramach Maluch+; A4.3.1 – Programy wsparcia inwestycyjnego umożliwiające w szczególności rozwój działalności, zwiększenie udziału w realizacji usług społecznych oraz poprawę jakości reintegracji w podmiotach ekonomii społecznej. W ramach ww. inwestycji określono sześć wskaźników, których termin osiągnięcia przewidziano do II kwartału 2026 r. Kwota środków przeznaczona na realizację wskazanych inwestycji wyniosła 3 168 414,1 tys. zł.

Na realizację wszystkich inwestycji Polski Fundusz Rozwoju¹⁴² w latach 2022-2023 przekazał łącznie kwotę 150 643,8 tys. zł, w tym na wyodrębniony rachunek dochodów przekazano środki w wysokości 6323,6 tys. zł. W latach 2022-2023 dokonano zwrotów na kwotę 456,7 tys. zł.

Do beneficjentów przekazano kwotę 144 311,2 tys. zł, z tego w 2023 r. środki w wysokości 149 817,3 tys. zł. W ww. latach na realizację KPO wydatkowano łącznie 148 564,0 tys. zł, w tym w 2022 r. 798,8 tys. zł i w 2023 r. 147 765,2 tys. zł. Minister podjął realizację wszystkich inwestycji i reform.

Kwota zaangażowanych środków na realizację ww. inwestycji do dnia 31 grudnia 2023 r. wyniosła łącznie¹⁴³ 86 455,4 tys. zł, w tym na inwestycję A4.1.1 – 4273,8 tys. zł, na inwestycję A4.2.1 – 784 711,3 tys. zł oraz na inwestycje A4.3.1 – 73 470,3 tys. zł. Poniesione wydatki wraz z wydatkami z umów MRPiPS z wykonawcami i umów o pracę w latach 2022-2023 wyniosły 148 564 tys. zł. Kwota VAT niekwalifikowalnego wyniosła łącznie 9254,4 tys. zł. Minister zrealizował konkursy / nabory w ramach dwóch inwestycji: A4.2.1 – wartość rozstrzygniętych naborów wyniosła 1 439 253,3 tys. zł oraz A4.3.1 – wartość rozstrzygniętych konkursów wyniosła 197 276,6 tys. zł.

W 2023 r. Minister złożył 29 wniosków o płatność w zakresie inwestycji KPO, w tym cztery wnioski dotyczące 2022 r. oraz 25 wniosków dotyczących 2023 r. Kontrola pięciu z nich (17,2%) na łączną kwotę 68 174,3 tys. zł wykazała, że dane ujęte ww. wnioskach wynikały z systemu Centrum PFR za ww. okresy oraz ewidencji księgowej Ministerstwa.

W 2022 r. na realizację inwestycji A4.2.1 Minister wydatkował kwotę 362,6 tys. zł bezpośrednio ze środków budżetu państwa, z uwagi na niedostępność środków z PFR z powodu braku umowy pomiędzy MRPiPS a PFR. Umowa została zawarta 5 października 2022 r., a wydatkowanie środków nastąpiło w dniach: 16 grudnia 2020 r., 13 grudnia 2021 r. i 28 lutego 2022 r. Wydatki dotyczyły rozbudowy istniejącego systemu Rejestr Żłobków. W systemie zaprojektowano i wdrożono nowy moduł do obsługi Programu Maluch+, służący do obsługi projektów przez podmioty tworzące i prowadzące instytucje opieki nad dziećmi do lat 3. Prace nad zmianami w systemie rozpoczęto z wyprzedzeniem, z uwagi na konieczność odpowiednio wcześniejszego przygotowania rozwiązań informatycznych dotyczących realizacji Programu Maluch+, jak również możliwość refundowania w ramach KPO poniesionych kosztów, które wpisywałyby się w kamienie milowe KPO. Zgodnie z założeniami kamienia milowego A60G¹⁴⁴, rozbudowano istniejący system Rejestr Żłobków, gdzie oprócz modułu Maluch+ konieczne było także jego rozszerzenie o dodatkową przestrzeń dyskową oraz dodatkowe napędy taśmowe dla systemu kopii

¹⁴⁰ Porozumienie pomiędzy Ministrem Funduszy i Polityki Regionalnej a Ministrem Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 24 sierpnia 2022 r. (dalej: Porozumienie).

¹⁴¹ Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności.

¹⁴² Dalej: PFR.

¹⁴³ Wartość podpisanych umów.

¹⁴⁴ A60G – Utworzenie systemu informatycznego do zarządzania finansowaniem i tworzeniem placówek opiekuńczych dla dzieci do lat 3, łączącego różne źródła finansowania opieki nad dziećmi.

zapasowych. Koszty powyższych działań zostały wskazane w pierwszym wniosku o płatność do projektu A4.2.1 Wsparcie programów dofinansowania miejsc opieki nad dziećmi 0-3 lat (żłobki, kluby dziecięce) w ramach MALUCH+ za okres 22 maja 2020 – 8 grudnia 2022.

Na wynagrodzenia wraz z pochodnymi w latach 2022-2023 wydatkowano łącznie 1036,6 tys. zł, w tym w 2022 r. 72,0 tys. zł oraz w 2023 r. 964,6 tys. zł. Nie stwierdzono poniesienia istotnych wydatków administracyjnych z innych tytułów niż wynagrodzenia.

Minister podjął działania w celu realizacji wszystkich ww. inwestycji. W zakresie inwestycji A4.1.1 Inwestycje wspierające reformę instytucji rynku pracy, w IV kwartale 2022 r. zorganizowano spotkania z przedstawicielami OHP i PSZ poświęcone omówieniu uwag do projektów ustaw: o zatrudnianiu cudzoziemców, o aktywności zawodowej oraz omówieniu koncepcji wdrażania tych ustaw w kontekście realizacji kamieni milowych KPO, m.in. szkolenia kadry PSZ i promocji ich działań. W IV kwartale 2022 r. zorganizowano konferencję pn. "Osoby młode na rynku pracy", podczas której omówiono nowe przepisy dot. wsparcia osób młodych na rynku pracy stanowiące element pakietu nowych regulacji w zakresie rynku pracy. W I kwartale 2023 r. przeprowadzono ankietę potrzeb szkoleniowych dla pracowników PSZ, której wyniki posłużyły do ustalenia schematu tematycznego szkoleń dla PSZ w ramach KPO. W II kwartale 2023 r. zorganizowano warsztaty konsultacyjne dla pracowników PSZ dot. standardów i zarządczych ram wykonania w zakresie funkcjonowania i koordynacji PSZ. W III kwartale 2023 r. opracowano ocenę użyteczności i poprawności metodologicznej projektu narzędzia do oceny kompetencji cyfrowych osób do 30 roku życia oraz zaproponowano niezbędne zmiany i przetestowano powstałe narzędzia.

W zakresie inwestycji A4.2.1 Wsparcie programów dofinansowania miejsc opieki nad dziećmi 0-3 lata (żłobki, kluby dziecięce) w ramach Maluch+, w 2023 r. MRPiPS ogłosiło dwa nabory wniosków¹⁴⁵, w ramach których gminy i podmioty inne niż JST złożyły 2590 wniosków. Łącznie do dofinansowania zakwalifikowano 2381 wniosków, dotychczas zawarto 1114 umów na dofinansowanie tworzenia miejsc opieki dla dzieci do lat 3.

W zakresie inwestycji A4.3.1 Programy wsparcia inwestycyjnego umożliwiające w szczególności rozwój działalności, zwiększenie udziału w realizacji usług społecznych oraz poprawę jakości reintegracji w podmiotach ekonomii społecznej, w 2023 r. Minister ogłosił dwa nabory wniosków w ramach Programu „Odporność oraz rozwój ekonomii społecznej” na lata 2022-2025. W wyniku tych naborów wpłynęło 2214 wniosków (1116 w pierwszym i 1098 w drugim naborze), spośród których 1141 zostało rekomendowanych do dofinansowania. Dotychczas zawarto łącznie 719 umów o wsparcie działalności (496 umów z podmiotami wyłonionymi w pierwszym i 223 w drugim naborze wniosków).

Na 2022 r. zaplanowane było osiągnięcie pięciu kamieni milowych, z których cztery osiągnięte zostały w terminie, a realizacja jednego przesunięta na IV kwartał 2024 r. Na 2023 r. zaplanowano osiągnięcie również pięciu kamieni milowych, z których jeden osiągnięty został w terminie¹⁴⁶, zaś zakończenie czterech przesunięto na: II kwartał 2024 r. – A57G (Wdrożenie standardów jakości opieki nad dziećmi, w tym wytycznych edukacyjnych oraz standardów usług opiekuńczych dla dzieci do lat 3, zapewniających wysoką jakość, w tym edukacyjną i opiekuńczą) i A69G (Strategiczny przegląd opieki długoterminowej w Polsce w celu określenia priorytetów reformy); IV kwartał 2024 r. – A52G (Nowe standardy i ramy wykonania w zakresie funkcjonowania i koordynacji PSZ) oraz na I kwartał 2025 r. – A71G (Wejście w życie nowelizacji ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych ograniczająca segmentację rynku pracy i zwiększającą ochronę socjalną wszystkich osób pracujących na podstawie umów cywilnoprawnych, poprzez objęcie tych umów składkami na ubezpieczenia społeczne). Terminy realizacji pozostałych kamieni milowych i wskaźników przypadają na czas od II kwartału 2024 r. (A58G – Wejście w życie nowelizacji ustawy o opiece nad dziećmi do lat 3, zapewniającej stabilne długoterminowe finansowanie usług opieki nad dziećmi do lat 3) do II kwartału 2026 r. (A61G – Tworzenie nowych miejsc w placówkach opiekuńczych (żłobki, kluby dziecięce) dla dzieci do 3 roku życia).

Minister identyfikując ryzyka nieterminowego zrealizowania zadań w ramach KPO, na podstawie § 2 ust. 5 Porozumienia, w 2023 r. trzykrotnie aktualizował harmonogramy realizacji reform i inwestycji. Zaproponowane zmiany zaakceptowane zostały przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej. Zmiana terminów realizacji kamieni milowych i wskaźników nastąpiła w wyniku rewizji KPO, w czasie trwania kontroli NIK MRPiPS oczekiwało na zawarcie aneksu do Porozumienia zmieniającego terminy realizacji pięciu kamieni milowych lub wskaźników.

¹⁴⁵ Nabór z 19 stycznia 2023 r. trwający do 19 lutego 2023 r. oraz nabór z 6 lipca 2023 r. – nabór ciągły.

¹⁴⁶ A62G (Wejście w życie ustawy o ekonomii społecznej).

10. USTALENIA INNYCH KONTROLI

W 2023 r. NIK przeprowadziła kontrole w obszarze zabezpieczenie społeczne i rodzina:

1. **Przygotowanie i realizacja Konkursu ofert w ramach programu wieloletniego na rzecz Osób Starszych „Aktywni+” przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej w 2023 r. (K/23/001).** NIK negatywnie oceniła przygotowanie i realizację Konkursu ofert w ramach programu wieloletniego na rzecz Osób Starszych „Aktywni+” na lata 2021-2025, edycja 2023 (dalej: Program lub Program „Aktywni+”), podczas którego dofinansowano 518 ofert na kwotę 39 177,4 tys. zł spośród 1907 ofert na kwotę 281 847,9 tys. zł. Ustalenia kontroli wskazują, że przyjęte rozwiązania w zakresie wyboru projektów nie zapewniały optymalnego ich wyboru, głównie z powodu wprowadzanych zmian przez Sekretarza Stanu Stanisława Szweda, które nie gwarantowały wydatkowania środków zgodnie z zasadami określonymi w art. 44 ust. 3 pkt 1 upf. W konsekwencji wprowadzanych zmian wybór ofert w niewielkim stopniu miał charakter konkursowy.

W wyniku kontroli sformułowano wnioski m.in. o: wyeliminowanie rozbieżności dotyczących postanowień zawartych w Regulaminie Konkursu; podejmowanie działań w zakresie podziału środków w ramach Konkursu zgodnie z Regulaminem Konkursu; przyznawanie oferentom zakwalifikowanym do dofinansowania kwot dotacji w wysokości wynikającej z uregulowań Programu oraz w oparciu o kwoty rekomendowane przez ekspertów oceniających wnioski; dofinansowywanie projektów o najwyższej jakości, w przypadku dokonania przesunięć środków pomiędzy priorytetami z powodu wyczerpania alokacji środków w ramach priorytetów; przyjęcie mierzalnych kryteriów oceny przy podziale środków z zachowaniem zasady równości wobec wszystkich oferentów; przekazywanie uzasadnień odrzucenia ofert organizacjom, które w terminie 30 dni od dnia ogłoszenia wyników przyszłych edycji Konkursu wystąpią do MRPiPS z żądaniem przekazania uzasadnienia odrzucenia oferty; egzekwowanie od oferentów przekazywania dokumentacji dotyczącej zawarcia umowy w terminach określonych w Regulaminie Konkursu; zamieszczanie w wynikach Konkursu uzasadnień wyboru ofert zgodnie z § 2 ust. 9 pkt 9 Regulaminu Komisji Konkursowej.

2. **Rozwój systemu opieki nad dziećmi do lat 3, w tym realizacja Programu „Maluch+” (P/23/034).** W wyniku kontroli ustalono, że Minister na ogół prawidłowo realizował zadania związane z rozwojem systemu opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, określone w ustawie o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3. Istotną rolę w zwiększaniu liczby instytucji opieki odgrywał Resortowy program rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 „Maluch+”. W Programie nie określono mierników realizacji celów, co uniemożliwiło dokonanie jednoznacznej oceny, w jakim zakresie cele Programu zostały zrealizowane. Brak określenia wskaźników realizacji celu Programu w latach 2020-2021 czy brak informacji o liczbie instytucji, które nie dochowały trwałości miejsc uniemożliwiał pełny nadzór Ministra nad realizacją Programu.

W wyniku kontroli sformułowano wnioski o: prawidłowe wskazywanie w sprawozdaniach z wykonania planu działalności Ministra wartości miernika odnoszącego się do odsetka dzieci w wieku 1-2 lata objętych instytucjonalnymi formami opieki; wprowadzenie w aplikacji RZ (Moduł 2) pola informacyjnego w zakresie danych dziecka uczęszczającego do żłobka lub klubu dziecięcego oraz dziecka objętego opieką sprawowaną przez dziennego opiekuna dotyczących obywatelstwa, a także pola informacyjnego w zakresie danych rodziców dotyczących obywatelstwa; zintensyfikowanie działań na rzecz zwiększenia dostępności terytorialnej instytucji opieki; wzmocnienie nadzoru nad wojewodami odnośnie prawidłowej weryfikacji sprawozdań zbiorczych z zakresu opieki nad dziećmi w wieku do lat 3; pozyskiwanie danych dotyczących niedochowania trwałości miejsc w ramach uzyskanego dofinansowania, ze szczególnym uwzględnieniem instytucji, które zostały zamknięte przed upływem okresu trwałości.

11. INFORMACJE DODATKOWE

Czynności kontrolne w MRiPS rozpoczęto 16 stycznia, a zakończono 22 kwietnia 2024 r. Wystąpienie pokontrolne po kontroli wykonania budżetu państwa w części 31 – Praca, części 44 – Zabezpieczenie społecznej i części 63 – Rodzina oraz wykonania planów finansowych Funduszu Pracy i Funduszu Solidarnościowego skierowano do Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w dniu 22 kwietnia 2024 r. W wystąpieniu pokontrolnym sformułowano wnioski o:

1. Wzmocnienie mechanizmów kontroli zarządczej zgodnie z wymogami art. 68 ufp, w celu zapewnienia:
 - ponoszenia wydatków na kampanie informacyjno-promocyjne w sposób uzasadniony potrzebami i wynikający z realizowanych zadań;
 - dokonywania rzetelnych ocen złożonych ofert oraz udzielania dotacji w ramach przeprowadzanych programów w sposób gwarantujący wszystkim oferentom uczciwą konkurencję i jawność postępowania;
 - terminowego zatwierdzania rozliczeń udzielonych dotacji;
 - przeprowadzania postępowań o udzielenie zamówień publicznych z zachowaniem zasad przejrzystości postępowania, uczciwej konkurencji oraz równego traktowania wykonawców.
2. Dokonanie stosownych zmian w polityce rachunkowości zapewniających zgodność z przepisami uor odnośnie: określenia korespondencji kont dla odpisów umorzeniowych dla pozostałych wartości niematerialnych i prawnych zgodnie z rozporządzeniem w sprawie rachunkowości, uzupełnienia zakładowego planu kont o konta związane z ewidencją rzeczowych składników aktywów obrotowych oraz wyceny stanu rzeczowych składników aktywów obrotowych.
3. Podejmowanie działań w zakresie zapewniania aktualności planu postępowań o udzielanie zamówień oraz rzetelnego sporządzania protokołów postępowań.
4. Dokumentowanie realizacji zadań zgodnie z postanowieniami zawartych umów.
5. Zamieszczanie w ogłoszeniach otwartych konkursów ofert wszystkich wymaganych elementów, w szczególności informacji o zrealizowanych przez organ administracji publicznej w roku ogłoszenia otwartego konkursu ofert i w roku poprzednim zadaniach publicznych tego samego rodzaju i związanych z nimi kosztami, ze szczególnym uwzględnieniem wysokości przekazanych dotacji.
6. Zintensyfikowanie działań w celu wykonania wniosków dotyczących wyegzekwowania środków poniesionych na sfinansowanie wydatków niekwalifikowanych a sformułowanych przez NIK w trakcie kontroli przeprowadzonych u beneficjentów, którzy otrzymali dofinansowanie do zadań publicznych realizowanych w ramach programu „Aktywni+”.
7. Wprowadzanie informacji o pomocy de minimis dla dwóch podmiotów oraz informacji o korekcie danych w zakresie udzielonej pomocy de minimis dla sześciu podmiotów do systemu SHRIMP.
8. Dostosowanie kart oceny sprawozdań z realizacji wsparcia w ramach programu „Przedsiębiorstwo społeczne+” na lata 2023-2025 – w części dotyczącej obowiązku informacyjnego stosowania zasad określonych w rozporządzeniu w sprawie określenia działań informacyjnych podejmowanych przez podmioty realizujące zadania finansowane lub dofinansowane z budżetu państwa lub z państwowych funduszy celowych – do podmiotów, które otrzymały dofinansowanie poniżej 50,0 tys. zł i nie są zobowiązane do jego realizacji.

Do wystąpienia pokontrolnego zostały wniesione zastrzeżenia. Z uwagi na wniesienie zastrzeżeń przez osobę nieuprawnioną, Prezes Najwyższej Izby Kontroli odmówił przyjęcia zgłoszonych zastrzeżeń.

12. ZAŁĄCZNIKI

12.1. DOCHODY I WYDATKI JEDNOSTEK FUNKCJONUJĄCYCH W RAMACH CZĘŚCI 31 – PRACA

Lp.	Nazwa jednostki podległej	Wykonanie 2023				Udział w wydatkach części ogółem
		Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70	Dochody	Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich	w tym, wydatki na wynagrodzenia wg Rb-70	
1.	CPS „Dialog”	10	105,2	2 595,4	1098,2	0,2
2.	Rada i Biuro Rady Dialogu Społecznego	4	0,0	7 957,9	459,7	0,5
3.	OHP ¹⁴⁷	5521	26 943,2	395 576,2	240 731,4	27,0
4.	Główna Biblioteka Pracy i Zabezpieczenia Społecznego	28	10,5	4 778,0	2098,9	0,3

Opracowanie własne na podstawie wyników kontroli NIK.

¹⁴⁷ Dysponentami środków budżetu państwa trzeciego stopnia bezpośrednio podległymi dysponentowi drugiego stopnia w części 31 – Praca (Komendantowi Głównemu OHP) są: Komendant Główny OHP; Komendanci Wojewódzcy 16 Wojewódzkich Komend OHP; Dyrektorzy sześciu Centrów Kształcenia i Wychowania, Dyrektorzy czterech Ośrodków Kształcenia Zawodowego i Dyrektor Europejskiego Centrum Kształcenia i Wychowania.

12.2. KALKULACJA OCENY OGÓLNEJ W CZĘŚCI 31 – PRACA

Oceny wykonania budżetu w części 31 – Praca dokonano stosując kryteria¹⁴⁸ oparte na wskaźnikach wartościowych opracowanych przez NIK i opublikowanych w *Analizie wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2023 roku*¹⁴⁹.

Dochody (D):	35 553,4 tys. zł
Wydatki (W):	1 465 149,8 tys. zł
Łączna kwota (G = D + W):	n/d
Waga dochodów w łącznej kwocie (Wd = D : G):	n/d
Waga wydatków w łącznej kwocie: (Ww = W : G):	n/d
Nieprawidłowości w dochodach:	n/d
Ocena cząstkowa dochodów (Od):	n/d
Nieprawidłowości w wydatkach:	739,6 tys. zł (0,05%)

Stwierdzono dwa przypadki nieprzestrzegania zasad ewidencji księgowej wynikających z rozporządzenia w sprawie rachunkowości, a także dokonanie odpisu umorzeniowego majątku niewydanego do użytkowania na kwotę 284,1 tys. zł oraz dokonanie umorzenia pozostałych wartości niematerialnych i prawnych ujętych na koncie 072 - umorzenie pozostałych środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych oraz zbiorów bibliotecznych w korespondencji z kontem 402 – usługi obce zamiast z kontem 401 – zużycie materiałów i energii na kwotę 67,1 tys. zł. Stwierdzono również nieprawidłowość dotyczącą udzielenia zamówienia publicznego o wartości nieprzekraczającej 130,0 tys. zł netto, w obszarze informacji i promocji, w sposób niegwarantujący przejrzystości postępowania, uczciwej konkurencji oraz równego traktowania wykonawców.

Świadczy to o niezapewnieniu kontroli zarządczej zgodnie z art. 68 ust. 2 pkt 1 i 2 ufp.

Ocena cząstkowa wydatków (Ow):	3 (ocena została obniżona o dwa punkty ze względu na niezapewnienie przez Ministra adekwatnych i skutecznych mechanizmów kontroli zarządczej, o której mowa w art. 68 ust 1 i 2 ufp)
Łączna ocena dochodów i wydatków (ŁO ¹⁵⁰):	3 (ocena została obniżona o dwa punkty ze względu na niezapewnienie przez Ministra adekwatnych i skutecznych mechanizmów kontroli zarządczej, o której mowa w art. 68 ust 1 i 2 ufp)
Opinia o sprawozdaniach:	pozytywna
Ocena ogólna:	w formie opisowej

¹⁴⁸ <http://www.nik.gov.pl/kontrole/standardy-kontroli-nik/>

¹⁴⁹ Porównaj: <http://www.nik.gov.pl/kontrole/analiza-budzetu-panstwa/>

¹⁵⁰ $\text{ŁO} = \text{Od} \times \text{Wd} + \text{Ow} \times \text{Ww}$

12.3. KALKULACJA OCENY OGÓLNEJ FUNDUSZU PRACY

Oceny wykonania planu finansowego Funduszu Pracy dokonano stosując kryteria ¹⁵¹ oparte na wskaźnikach wartościowych opracowanych przez NIK i opublikowanych w *Analizie wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2023 roku*¹⁵².

Przychody (P):	10 354 997,8 tys. zł
Koszty (K) (łącznie z wydatkami majątkowymi):	9 032 958,6 tys. zł
Łączna kwota (G = P + K):	19 387 956,4 tys. zł
Waga przychodów w łącznej kwocie (Wp = P : G):	0,5341
Waga kosztów w łącznej kwocie (Wk = K : G):	0,4659
Nieprawidłowości w przychodach:	nie stwierdzono
Ocena częściowa przychodów (Op):	5
Nieprawidłowości w kosztach (łącznie z wydatkami majątkowymi):	nie stwierdzono
Ocena częściowa kosztów (Ok):	5
Łączna ocena przychodów i kosztów (ŁO ¹⁵³):	5
Opinia o sprawozdaniach:	pozytywna
Ocena ogólna:	pozytywna

¹⁵¹ <http://www.nik.gov.pl/kontrole/standardy-kontroli-nik/>

¹⁵² Porównaj: <http://www.nik.gov.pl/kontrole/analiza-budzetu-panstwa/>

¹⁵³ $\text{ŁO} = \text{Op} \times \text{Wp} + \text{Ok} \times \text{Wk}$

12.4. KALKULACJA OCENY OGÓLNEJ W CZĘŚCI 44 – ZABEZPIECZENIE SPOŁECZNE

Oceny wykonania budżetu w części 44 – Zabezpieczenie społeczne dokonano stosując kryteria¹⁵⁴ oparte na wskaźnikach wartościowych opracowanych przez NIK i opublikowanych w *Analizie wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2023 roku*¹⁵⁵.

Dochody (D):	2 994,3 tys. zł
Wydatki (W):	10 945 928,6 tys. zł
Łączna kwota (G = D + W):	n/d
Waga dochodów w łącznej kwocie (Wd = D : G):	n/d
Waga wydatków w łącznej kwocie: (Ww = W : G):	n/d
Nieprawidłowości w dochodach:	n/d
Ocena cząstkowa dochodów (Od):	n/d
Nieprawidłowości w wydatkach:	3 290,8 tys. zł (0,03%)

W wyniku kontroli stwierdzono nieprawidłowości polegające na:

- poniesieniu niecelowego wydatku w wysokości 156,5 tys. zł w ramach kampanii informacyjno-edukacyjnej, co stanowiło naruszenie art. 44 ust. 3 pkt 1 ufp;
- nierzetelnym i niezgodnym z ustawą Pzp oraz wewnętrznymi regulacjami przyjętymi w procedurze zamówień publicznych, a także z postanowieniami zawartej umowy, dokumentowaniu czynności dotyczących postępowania i wykonania tej umowy;
- wystąpieniu 16 przypadków uznaniowości i nierównego traktowania podmiotów składających oferty w przyznawaniu przez MRiPS dotacji, co skutkowało niewłaściwym rozdysponowaniem kwoty 1584,6 tys. zł;
- niedochowaniu terminu rozliczenia 13 dotacji dofinansowanych w ramach programów realizowanych przez Ministerstwo na łączną kwotę 1394,1 tys. zł, co było sprzeczne z art. 152 ust. 2 ufp;
- niezamieszczeniu w ogłoszeniach dwóch otwartych konkursów ofert niektórych elementów wskazanych w art. 13 ustawy opp.

Świadczy to o niezapewnieniu kontroli zarządczej zgodnie z art. 68 ust. 2 pkt 1 i 2 ufp.

Ocena cząstkowa wydatków (Ow):	3 (ocena została obniżona o dwa punkty ze względu na niezapewnienie przez Ministra adekwatnych i skutecznych mechanizmów kontroli zarządczej, o której mowa w art. 68 ust 1 i 2 ufp)
Łączna ocena dochodów i wydatków (ŁO ¹⁵⁶):	3 (ocena została obniżona o dwa punkty ze względu na niezapewnienie przez Ministra adekwatnych i skutecznych mechanizmów kontroli zarządczej, o której mowa w art. 68 ust 1 i 2 ufp)
Opinia o sprawozdaniach:	pozytywna
Ocena ogólna:	w formie opisowej

¹⁵⁴ <http://www.nik.gov.pl/kontrolle/standardy-kontroli-nik/>

¹⁵⁵ Porównaj: <http://www.nik.gov.pl/kontrolle/analiza-budzetu-panstwa/>

¹⁵⁶ $\text{ŁO} = \text{Od} \times \text{Wd} + \text{Ow} \times \text{Ww}$

12.5. KALKULACJA OCENY OGÓLNEJ FUNDUSZU SOLIDARNOŚCIOWEGO

Oceny wykonania planu finansowego Funduszu Solidarnościowego dokonano stosując kryteria¹⁵⁷ oparte na wskaźnikach wartościowych opracowanych przez NIK i opublikowanych w *Analizie wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2023 roku*¹⁵⁸.

Przychody (P):	24 768 980,4 tys. zł
Koszty (K) (łącznie z wydatkami majątkowymi):	45 178 322,1 tys. zł
Łączna kwota (G = P + K):	69 947 302,5 tys. zł
Waga przychodów w łącznej kwocie (Wp = P : G):	0,3541
Waga kosztów w łącznej kwocie (Wk = K : G):	0,6459
Nieprawidłowości w przychodach:	nie stwierdzono
Ocena częściowa przychodów (Op):	5
Nieprawidłowości w kosztach (łącznie z wydatkami majątkowymi):	nie stwierdzono
Ocena częściowa kosztów (Ok):	5
Łączna ocena przychodów i kosztów (ŁO ¹⁵⁹):	5
Opinia o sprawozdaniach:	pozytywna
Ocena ogólna:	pozytywna

¹⁵⁷ <http://www.nik.gov.pl/kontrola/standardy-kontroli-nik/>

¹⁵⁸ Porównaj: <http://www.nik.gov.pl/kontrola/analiza-budzetu-panstwa/>

¹⁵⁹ $\text{ŁO} = \text{Op} \times \text{Wp} + \text{Ok} \times \text{Wk}$

12.6. KALKULACJA OCENY OGÓLNEJ W CZĘŚCI 63 – RODZINA

Oceny wykonania budżetu w części 63 – Rodzina dokonano stosując kryteria¹⁶⁰ oparte na wskaźnikach wartościowych opracowanych przez NIK i opublikowanych w *Analizie wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2023 roku*¹⁶¹.

Dochody (D):	206,6 tys. zł
Wydatki (W):	74 330,5 tys. zł
Łączna kwota (G = D + W):	n/d
Waga dochodów w łącznej kwocie (Wd = D : G):	n/d
Waga wydatków w łącznej kwocie: (Ww = W : G):	n/d
Nieprawidłowości w dochodach:	n/d
Ocena cząstkowa dochodów (Od):	n/d
Nieprawidłowości w wydatkach:	12 486,6 tys. zł (16,80%)

W wyniku kontroli stwierdzono nieprawidłowości polegające na:

- niecelowych i niegospodarnych wydatkach na działania informacyjno-promocyjne dotyczące podwyższenia od stycznia 2024 r. świadczenia wychowawczego w łącznej kwocie 12 486,6 tys. zł, w tym 9557,6 tys. zł z rezerwy ogólnej oraz 2929,0 tys. zł z części 63;
- niezapewnieniu aktualności planu postępowań o udzielenie zamówień publicznych;
- udzieleniu zamówień poniżej 130 tys. zł netto w sposób niezapewniający przejrzystości postępowania, uczciwej konkurencji oraz równego traktowania;
- niezapewnieniu właściwego udokumentowania części przedmiotu umowy cywilnoprawnej;
- przyznaniu dotacji dwóm ofertom, które zostały ocenione w sposób nierzetelny;
- niezatwierdzeniu rozliczenia dotacji w terminie wynikającym z art. 152 ust. 2 ufp.

Świadczy to o niezapewnieniu kontroli zarządczej zgodnie z art. 68 ust. 2 pkt 1 i 2 ufp.

Ocena cząstkowa wydatków (Ow):	1
Łączna ocena dochodów i wydatków (ŁO ¹⁶²):	1
Opinia o sprawozdaniach:	pozytywna
Ocena ogólna:	negatywna

¹⁶⁰ <http://www.nik.gov.pl/kontrole/standardy-kontroli-nik/>

¹⁶¹ Porównaj: <http://www.nik.gov.pl/kontrole/analiza-budzetu-panstwa/>

¹⁶² $\text{ŁO} = \text{Od} \times \text{Wd} + \text{Ow} \times \text{Ww}$

12.7. DOCHODY BUDŻETU PAŃSTWA W CZĘŚCI 31 – PRACA

Lp.	Wyszczególnienie	2022	2023		5:3	5:4
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Wykonanie		
		tys. zł			%	
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem część 31 - Praca, w tym:		31 703,9	25 706,0	35 553,4	112,1	138,3
1	Dział 150 - Przetwórstwo przemysłowe	122,2	18,0	139,0	113,7	772,2
1.1	Rozdział 15011 - Rozwój przedsiębiorczości	101,0	18,0	135,2	133,9	751,1
1.1.1	§ 0570 Wpływy z tytułu grzywien, mandatów i innych kar pieniężnych od osób fizycznych	5,5	0,0	13,1	238,2	-
1.1.2	§ 0909 Wpływy z odsetek od dotacji oraz płatności: wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości	25,0	3,0	39,4	157,6	1 313,3
1.1.3	§ 2918 Wpływy ze zwrotów dotacji oraz płatności wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości	52,5	10,0	70,2	133,7	702,0
1.1.4	§ 2919 Wpływy ze zwrotów dotacji oraz płatności wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości	17,7	5,0	12,5	70,6	250,0
1.2	Rozdział 15012 - Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości	21,2	0,0	3,9	18,4	-
2	Dział 750 - Administracja publiczna	7 393,4	6 426,0	6 587,2	89,1	102,5
2.1	Rozdział 75001 - Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	7 306,8	6 386,0	6 481,9	88,7	101,5
2.1.1	§ 0920 Wpływy z pozostałych odsetek	12,1	5,0	27,6	228,1	552,0
2.1.2	§ 0940 Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych	233,7	0,0	52,6	22,5	-
2.1.3	§ 0950 Wpływy z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów	6,5	0,0	27,0	415,4	-
2.1.4	§ 0970 Wpływy z różnych dochodów	15,6	55,0	20,1	128,8	36,5
2.1.5	§ 2420 Wpłaty funduszy celowych do budżetu państwa	7 033,6	6 326,0	6 339,3	90,1	100,2
2.2	Rozdział 75072 - Centrum Partnerstwa Społecznego "Dialog"	81,2	40,0	105,2	129,6	263,0
2.2.1	§ 0830 Wpływy z usług	81,2	40,0	105,2	129,6	263,0
2.3	Rozdział 75083 - Funkcjonowanie Rady i Biura Rady Dialogu Społecznego	5,4	0,0	0,0	-	-

3	Dział 851 - Ochrona zdrowia	1,9	0,0	33,3	-	-
3.1	Rozdział 85195 - Pozostała działalność	1,9	0,0	33,3	-	-
3.1.1	§ 0940 Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych	1,9	0,0	33,3	1 752,6	-
4	Dział 853 - Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	24 183,4	19 262,0	28 783,5	119,0	149,4
4.1	Rozdział 85336 - Ochotnicze Hufce Pracy	23 382,1	18 498,0	26 943,2	115,2	145,7
4.1.1	§ 0750 Wpływy z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych oraz innych umów o podobnym charakterze	1 515,9	732,0	1 711,5	112,9	233,8
4.1.2	§ 0830 Wpływy z usług	7 247,0	3 862,0	7 371,5	101,7	190,9
4.1.3	§ 0840 Wpływy ze sprzedaży wyrobów	96,6	57,0	80,3	83,1	140,9
4.1.4	§ 0870 Wpływy ze sprzedaży składników majątkowych	26,5	10,0	47,2	178,1	472,0
4.1.5	§ 0940 Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych	62,7	0,0	435,6	694,7	-
4.1.6	§ 0950 Wpływy z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów	90,2	0,0	50,5	56,0	-
4.1.7	§ 0970 Wpływy z różnych dochodów	14 335,5	13 837,0	17 238,5	120,3	124,6
4.2	Rozdział 85395 - Pozostała działalność	801,3	764,0	1 840,3	229,7	240,9
4.2.1	§ 0929 Wpływy z pozostałych odsetek	10,0	1,0	32,6	326,0	3 260,0
4.2.4	§ 2959 Wpływy ze zwrotów niewykorzystanych dotacji oraz płatności	706,0	700,0	1 802,8	255,4	257,6
5	Dział 921 - Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	3,0	0,0	10,5	350,0	-
5.1	Rozdział 92116 - Biblioteki	3,0	0,0	10,5	350,0	-

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych zweryfikowanych przez NIK.

¹⁾ Ustawa budżetowa na rok 2023 z dnia 15 grudnia 2022 r. (Dz. U. z 2023 r. poz. 256, ze zm.).

12.8. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA W CZĘŚCI 31 – PRACA

Lp.	Wyszczególnienie	2022		2023		6:3	6:4	6:5
		Wykonanie	Ustawa ²⁾	Budżet po zmianach	Wykonanie ¹⁾			
		tys. zł						
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem część 31 – Praca, w tym:		447 472,4	520 124,0	527 293,3	519 388,6	116,1	99,9	98,5
1	Dział 750 - Administracja publiczna	97 810,4	113 570,0	116 756,1	113 275,5	115,8	99,7	97,0
1.1	Rozdział 75001 - Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	52 703,2	64 982,0	65 067,6	62 332,8	118,3	95,9	95,8
1.1.1	§ 2009 Dotacje celowe	50,2	144,0	167,9	118,5	236,1	82,3	70,6
1.1.2	§ 4010 Wynagrodzenia osobowe pracowników	2 252,8	2 403,0	3 021,2	3 008,2	133,5	125,2	99,6
1.1.3	§ 4020 Wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej	24 987,2	27 100,0	26 896,8	26 887,3	107,6	99,2	100,0
1.1.4	§ 4028 Wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej	5 175,1	6 015,0	6 449,9	6 449,6	124,6	107,2	100,0
1.1.5	§ 4029 Wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej	967,1	1 125,0	1 208,7	1 208,4	125,0	107,4	100,0
1.1.6	§ 4040 Dodatkowe wynagrodzenie roczne	1 673,9	2 251,0	1 749,2	1 749,1	104,5	77,7	100,0
1.1.7	§ 4048 Dodatkowe wynagrodzenie roczne	347,5	402,0	396,8	396,8	114,2	98,7	100,0
1.1.8	§ 4110 Składki na ubezpieczenia społeczne	4 611,8	5 156,0	5 145,2	5 055,7	109,6	98,1	98,3
1.1.9	§ 4118 Składki na ubezpieczenie społeczne	920,6	1 142,0	1 216,2	1 143,2	124,2	100,1	94,0
1.1.10	§ 4119 Składki na ubezpieczenie społeczne	174,8	217,0	230,8	215,9	123,5	99,5	93,5
1.1.11	§ 4120 Składki na Fundusz Pracy oraz Fundusz Solidarnościowy	541,0	778,0	778,4	580,9	107,4	74,7	74,6
1.1.12	§ 4128 Składki na Fundusz Pracy oraz Fundusz Solidarnościowy	114,4	163,0	173,4	142,0	124,1	87,1	81,9
1.1.13	§ 4170 Wynagrodzenia bezosobowe	85,2	129,0	280,4	239,9	281,6	186,0	85,6
1.1.14	§ 4210 Zakup materiałów i wyposażenia	985,9	0,0	0,0	1 772,0	179,7	-	-
1.1.15	§ 4218 Zakup materiałów i wyposażenia	6,8	0,0	0,0	117,9	1 733,8	-	-
1.1.16	§ 4260 Zakup energii	687,4	0,0	0,0	1 745,5	253,9	-	-
1.1.17	§ 4270 Zakup usług remontowych	234,0	508,0	756,2	716,4	306,2	141,0	94,7
1.1.18	§ 4300 Zakup usług pozostałych	4 535,5	0,0	0,0	5 083,2	112,1	-	-
1.1.19	§ 4308 Zakup usług pozostałych	1 220,5	0,0	0,0	996,9	81,7	-	-
1.1.20	§ 4309 Zakup usług pozostałych	419,1	0,0	0,0	278,2	66,4	-	-

1.1.21	§ 4410 Pod róże służbowe krajowe	77,3	202,0	163,9	118,0	152,7	58,4	72,0
1.1.22	§ 4420 Podróże służbowe zagraniczne	177,5	220,0	320,0	252,1	142,0	114,6	78,8
1.1.23	§ 4440 Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	643,9	657,0	717,2	706,6	109,7	107,5	98,5
1.1.24	§ 4480 Podatek od nieruchomości	104,4	181,0	126,9	114,8	110,0	63,4	90,5
1.1.25	§ 4540 Składki do organizacji międzynarodowych	0,0	92,0	110,8	110,8	-	120,4	100,0
1.1.26	§ 4550 Szkolenia członków korpusu służby cywilnej	161,5	215,0	221,2	208,6	129,2	97,0	94,3
1.1.27	§ 4710 Wpłaty na PPK finansowane przez podmiot zatrudniający	160,7	468,0	321,1	203,2	126,4	43,4	63,3
1.1.28	§ 6060 Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	348,3	1 759,0	1 538,4	1 522,7	437,2	86,6	99,0
1.2	Rozdział 75072 - Centrum Partnerstwa Społecznego "Dialog"	2 392,9	2 544,0	2 647,5	2 595,4	108,5	102,0	98,0
1.2.1	§ 4010 Wynagrodzenia osobowe pracowników	888,0	924,0	1 057,6	1 057,5	119,1	114,4	100,0
1.2.2	§ 4110 Składki na ubezpieczenia społeczne	162,3	170,0	179,6	179,5	110,6	105,6	99,9
1.2.3	§ 4170 Wynagrodzenia bezosobowe	174,8	100,0	180,0	179,5	102,7	179,5	99,7
1.2.4	§ 4210 Zakup materiałów i wyposażenia	283,9	0,0	0,0	224,4	79,0	-	-
1.2.5	§ 4300 Zakup usług pozostałych	729,2	0,0	0,0	794,2	108,9	-	-
1.3	Rozdział 75083 - Funkcjonowanie Rady i Biura Rady Dialogu Społecznego	5 889,4	7 974,0	7 974,5	7 957,9	135,1	99,8	99,8
1.3.1	§ 3030 Różne wydatki na rzecz osób fizycznych	2 292,3	3 000,0	2 600,0	2 585,2	112,8	86,2	99,4
1.3.2	§ 4010 Wynagrodzenia osobowe pracowników	404,9	427,0	437,0	436,7	107,9	102,3	99,9
1.3.2	§ 4210 Zakup materiałów i wyposażenia	65,1	0,0	0,0	102,9	158,1	-	-
1.3.4	§ 4300 Zakup usług pozostałych	2 927,0	0,0	0,0	4 680,5	159,9	-	-
1.4	Rozdział 75095 - Pozostała działalność	36 824,9	38 070,0	41 066,5	40 389,4	109,7	106,1	98,4
1.4.1	§ 2830 Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji pozostałym jednostkom niezaliczanym do sektora finansów publicznych	1 705,8	1 745,0	1 735,6	1 722,9	101,0	98,7	99,3
1.4.2	§ 4300 Zakup usług pozostałych	21 026,7	0,0	0,0	22 840,6	108,6	-	-
1.4.3	§ 4540 Składki do organizacji międzynarodowych	14 046,0	13 410,0	16 406,5	15 755,4	112,2	117,5	96,0
2	Dział 752 - Obrona narodowa	14,5	32,0	32,0	32,0	220,7	100,0	100,0
2.1	Rozdział 75212 - Pozostałe wydatki obronne	14,5	32,0	32,0	32,0	220,7	100,0	100,0

3	Dział 851 - Ochrona zdrowia	341,9	336,0	336,0	333,4	97,5	99,2	99,2
3.1	Rozdział 85195 - Pozostała działalność	341,9	336,0	336,0	333,4	97,5	99,2	99,2
3.1.1	§ 4300 Zakup usług pozostałych	341,9	0,0	0,0	333,4	97,5	-	-
4	Dział 853 - Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	344 884,7	401 401,0	405 377,2	400 969,7	116,3	99,9	98,9
4.1	Rozdział 85336 - Ochotnicze Hufce Pracy	323 962,1	380 116,0	384 259,0	382 882,0	118,2	100,7	99,6
4.1.1	§ 3020 Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń	766,3	710,0	814,1	812,4	106,0	114,4	99,8
4.1.2	§ 3259 Stypendia różne	16,4	82,0	594,1	594,1	3 622,6	724,5	100,0
4.1.3	§ 4010 Wynagrodzenia osobowe pracowników	196 854,1	222 237,0	225 331,5	225 325,6	114,5	101,4	100,0
4.1.4	§ 4019 Wynagrodzenia osobowe pracowników	14,7	154,0	386,6	383,2	2 606,8	248,8	99,1
4.1.5	§ 4040 Dodatkowe wynagrodzenie roczne	10 069,5	15 819,0	12 987,2	12 987,2	129,0	82,1	100,0
4.1.6	§ 4110 Składki na ubezpieczenia społeczne	35 049,0	40 812,0	40 221,8	40 143,5	114,5	98,4	99,8
4.1.7	§ 4120 Składki na Fundusz Pracy oraz Fundusz Solidarnościowy	3 763,3	4 639,0	4 309,5	4 281,2	113,8	92,3	99,3
4.1.8	§ 4140 Wpłaty na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	317,2	0,0	471,1	465,8	146,8	-	98,9
4.1.9	§ 4170 Wynagrodzenia bezosobowe	1 559,1	1 699,0	1 746,8	1 746,1	112,0	102,8	100,0
4.1.10	§ 4190 Nagrody konkursowe	624,1	518,0	583,9	582,1	93,3	112,4	99,7
4.1.11	§ 4210 Zakup materiałów i wyposażenia	10 024,8	0,0	0,0	13 066,1	130,3	-	-
4.1.12	§ 4220 Zakup środków żywności	6 807,2	0,0	0,0	7 131,3	104,8	-	-
4.1.13	§ 4260 Zakup energii	14 240,8	0,0	0,0	19 376,5	136,1	-	-
4.1.14	§ 4270 Zakup usług remontowych	2 870,5	1 417,0	8 042,0	7 953,1	277,1	561,3	98,9
4.1.15	§ 4280 Zakup usług zdrowotnych	419,7	0,0	0,0	486,5	115,9	-	-
4.1.16	§ 4300 Zakup usług pozostałych	16 778,8	0,0	0,0	19 038,4	113,5	-	-
4.1.17	§ 4309 Zakup usług pozostałych	45,4	0,0	0,0	1 222,3	2 692,3	-	-
4.1.18	§ 4340 Zakup usług remontowo-konserwatorskich dotyczących obiektów zabytkowych będący w użytkowaniu jednostek budżetowych	0,0	0,0	0,0	1 379,8	-	-	-
4.1.19	§ 4360 Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych	868,9	0,0	0,0	929,9	107,0	-	-
4.1.20	§ 4390 Zakup usług obejmujących wykonanie ekspertyz, analiz i opinii	213,0	0,0	0,0	175,8	82,5	-	-
4.1.21	§ 4400 Opłaty czynszowe za pomieszczenia biurowe	5 218,2	0,0	0,0	5 922,7	113,5	-	-

4.1.22	§ 4410 Podróże służbowe krajowe	598,3	988,0	860,3	844,8	141,2	85,5	98,2
4.1.23	§ 4430 Różne opłaty i składki	1 009,3	930,0	1 041,9	1 037,6	102,8	111,6	99,6
4.1.24	§ 4440 Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	6 218,4	6 500,0	6 845,7	6 786,0	109,1	104,4	99,1
4.1.25	§ 4480 Podatek od nieruchomości	1 622,0	1 813,0	1 712,5	1 712,3	105,6	94,4	100,0
4.1.26	§ 4520 Opłaty na rzecz budżetów jednostek samorządu terytorialnego	290,8	338,0	316,7	315,5	108,5	93,3	99,6
4.1.27	§ 4700 Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej	455,7	519,0	501,7	497,9	109,3	95,9	99,2
4.1.28	§ 4710 Wpłaty na PPK finansowane przez podmiot zatrudniający	517,4	700,0	686,9	678,4	131,1	96,9	98,8
4.1.29	§ 6050 Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	5 491,5	4 540,0	6 071,1	6 059,8	110,3	133,5	99,8
4.1.30	§ 6060 Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	1 038,8	595,0	633,9	633,0	60,9	106,4	99,9
4.2	Rozdział 85395 - Pozostała działalność	20 922,6	21 285,0	21 118,2	18 087,7	86,5	85,0	85,6
4.2.1	§ 2009 Dotacje celowe	10 525,4	12 568,0	12 216,4	11 283,3	107,2	89,8	92,4
4.2.2	§ 2059 Dotacje celowe	10 064,4	8 717,0	8 882,9	6 785,6	67,4	77,8	76,4
5	Dział 921 - Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	4 420,9	4 785,0	4 792,0	4 778,1	108,1	99,9	99,7
5.1	Rozdział 92116 - Biblioteki	4 420,9	4 785,0	4 792,0	4 778,1	108,1	99,9	99,7
5.1.1	§ 4010 Wynagrodzenia osobowe pracowników	1 788,9	1 949,0	1 984,0	1 982,3	110,8	101,7	99,9
5.1.2	§ 4040 Dodatkowe wynagrodzenie roczne	111,3	152,0	117,0	116,6	104,8	76,7	99,7
5.1.3	§ 4110 Składki na ubezpieczenia społeczne	324,6	351,0	345,0	344,3	106,1	98,1	99,8
5.1.4	§ 4210 Zakup materiałów i wyposażenia	199,9	0,0	0,0	149,5	74,8	-	-
5.1.5	§ 4300 Zakup usług pozostałych	530,4	0,0	0,0	553,2	104,3	-	-
5.1.6	§ 4400 Opłaty za administrowanie i czynsze za budynki, lokale i pomieszczenia garażowe	1 130,9	0,0	0,0	1 305,3	115,4	-	-

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-28 z wykonania planu wydatków budżetu państwa zweryfikowanych przez NIK.

¹⁾ Ustawa budżetowa na rok 2023 z dnia 15 grudnia 2022 r. (Dz. U. z 2023 r. poz. 256, ze zm.)

12.9. ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W CZĘŚCI 31 – PRACA

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2022			Wykonanie 2023			8:5
		Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70 ¹⁾	Wynagrodzenia wg Rb-70 ²⁾	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego	Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70 ¹⁾	Wynagrodzenia wg Rb-70 ²⁾	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem wg statusu zatrudnienia³⁾, w tym:		5 800	253 798,0	3 647	5 885	284 279,4	4 025	110,4
1.	Dział 750 - Administracja publiczna	315	38 083,2	10 075	336	41 449,3	10 280	102,0
1.1.	Rozdział 75001 - Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	299	36 731,2	10 237	322	39 891,5	10 324	100,8
1.1.1	status zatrudnienia 01	28	2 503,0	7 449	33	2 877,8	7 268	97,6
1.1.2	status zatrudnienia 02	1	144,1	12 000	1	339,1	28 250	235,4
1.1.3	status zatrudnienia 03	270	34 084,1	10 520	288	36 674,5	10 612	100,9
1.2.	Rozdział 75072 - Centrum Partnerstwa Społecznego „Dialog”	11	930,4	7 045	10	1 098,2	9 150	129,9
1.2.1	status zatrudnienia 01	11	930,4	7 045	10	1 098,2	9 150	129,9
1.3.	Rozdział 75083 - Funkcjonowanie Rady i Biura Rady Dialogu Społecznego	5	421,6	7 033	4	459,7	9 583	136,3
1.3.1	status zatrudnienia 01	5	421,6	7 033	4	459,7	9 583	136,3
2.	Dział 853 - Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	5 457	213 814,6	3 265	5 521	240 731,4	3 634	111,3
2.1.	Rozdział 85336 - Ochotnicze Hufce Pracy	5 457	213 814,6	3 265	5 521	240 731,4	3 634	111,3
2.1.1	status zatrudnienia 01	3 003	205 948,2	5 715	3 069	230 078,8	6 247	109,3
2.1.2	status zatrudnienia 01*	2 454	7 866,4	267	2 452	10 652,6	362	135,5
3.	Dział 921 - Kultura i Ochrona Dziedzictwa Narodowego	28	1 900,2	5 655	28	2 098,9	6 247	110,5
3.1.	Rozdział 92116 - Biblioteki	28	1 900,2	5 655	28	2 098,9	6 247	110,5
3.1.1	status zatrudnienia 01	28	1 900,2	5 655	28	2 098,9	6 247	110,5

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-70 o zatrudnieniu i wynagrodzeniach, zweryfikowanego przez NIK.

¹⁾ W przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

²⁾ Załącznik nr 35 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej, w sprawozdaniu Rb-70 wykazuje się wysokość wynagrodzeń osobowych, dodatkowe wynagrodzenie roczne, uposażenia żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy oraz dodatkowe uposażenia roczne żołnierzy zawodowych i nagrody roczne funkcjonariuszy.

³⁾ Status zatrudnienia określony został w rozporządzeniu Ministra Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej.

12.10. WYDATKI BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH W CZĘŚCI 31 – PRACA

Lp.	Wyszczególnienie	2022	2023			6:3	6:4	6:5
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Budżet po zmianach	Wykonanie			
		tys. zł						
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem, w tym:		1 493 641,5	595 679,0	959 647,8	945 761,1	63,3	158,8	98,6
1	Dział 750 - Administracja publiczna, z tego:	2 024,6	2 224,0	2 767,1	1 697,1	83,8	76,3	61,3
1.1	Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020	2 024,6	1 973,0	2 516,1	1 697,1	83,8	86,0	67,4
1.2	Program Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027	0,0	251,0	251,0	0,0	-	-	-
2	Dział 853 - Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej, z tego:	1 491 616,9	593 455,0	956 880,7	944 064,0	63,3	159,1	98,7
	Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020	803 588,1	303 332,0	548 762,4	543 378,1	67,6	179,1	99,0
	Regionalne Programy Operacyjne na lata 2014-2020	688 028,8	220 301,0	399 668,3	399 668,3	58,1	181,4	100,0
	Program Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027	0,0	16 628,0	7 357,1	503,4	-	3,0	6,8
	Fundusze Europejskie dla Regionów 2021-2027	0,0	53 194,0	1 092,9	514,2	-	1,0	47,0

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-28UE z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej i/lub rocznego sprawozdania Rb-28UE WPR z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich w zakresie wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej –po weryfikacji przez NIK.

¹⁾ Ustawa budżetowa na rok 2023 z dnia 15 grudnia 2022 r. (Dz. U. z 2023 r. poz. 256, ze zm.)

12.11. WYKONANIE PLANU FINANSOWEGO FUNDUSZU PRACY

Lp.	Wyszczególnienie	2022		2023		4:3	6:3	6:4	6:5
		Wykonanie	Plan wg ustawy budżetowej ¹⁾	Plan po zmianach	Wykonanie				
		tys. zł							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Część A – Zadania wynikające z ustawy tworzącej państwowy fundusz celowy									
1.	Zasiłki i świadczenia obowiązkowe	2 926 982,8	3 311 050,0	3 311 050,0	3 245 569,9	113,1	110,9	98,0	98,0
1.1.	Zasiłki dla bezrobotnych	1 940 199,9	2 300 000,0	2 234 985,0	2 214 381,9	118,5	114,1	96,3	99,1
1.1.1.	- w tym: składki na ubezpieczenia społeczne	416 185,2	494 500,0	480 520,0	475 023,4	118,8	114,1	96,1	98,9
1.2.	Zasiłki i świadczenia przedemerytalne	753 488,0	771 000,0	771 000,0	728 640,0	102,3	96,7	94,5	94,5
1.2.1.	- w tym: koszty obsługi	9 217,2	9 142,0	9 142,0	8 571,0	99,2	93,0	93,8	93,8
1.3.	Dodatki aktywizacyjne	108 852,4	120 000,0	140 000,0	138 590,6	110,2	127,3	115,5	99,0
1.4.	Świadczenia integracyjne	124 407,8	120 000,0	165 000,0	163 907,6	96,5	131,8	136,6	99,3
1.5.	Refundacja składek na ubezpieczenia dla zwalnianych rolników	34,7	50,0	65,0	49,8	144,1	144,1	100,0	76,9
2.	Pracownicze Plany Kapitałowe	483 516,1	740 000,0	740 000,0	590 303,7	153,0	122,1	79,8	79,8
3.	Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu	4 846 668,8	5 036 692,0	5 078 332,0	4 696 546,9	103,9	96,9	93,2	92,5
3.1.	- programy na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej, w tym:	3 562 571,4	3 450 931,0	3 453 071,0	3 255 922,0	96,9	91,4	94,3	94,3
3.1.1.	- składki na ubezpieczenia społeczne	323 417,9	345 093,0	345 093,0	283 487,7	106,7	87,7	82,1	82,1
3.1.2.	- koszty zakupów inwestycyjnych	282 309,5	172 547,0	251 734,0	251 078,8	61,1	88,9	145,5	99,7
3.2.	- refundacja wynagrodzeń młodocianych pracowników	481 999,6	550 000,0	550 000,0	538 947,5	114,1	111,8	98,0	98,0
3.2.1.	- w tym: składki na ubezpieczenia społeczne	70 232,8	77 000,0	80 000,0	79 500,3	109,6	113,2	103,2	99,4
3.3.	- dofinansowanie pracodawcom kosztów kształcenia młodocianych pracowników	380 332,4	372 300,0	372 300,0	258 709,8	97,9	68,0	69,5	69,5
3.4.	- Krajowy Fundusz Szkoleniowy	219 982,7	277 461,0	277 461,0	271 707,7	123,5	123,5	97,9	97,9
3.5.	- koszty związane z koordynacją przez asystenta rodziny zadań określonych w art. 8 ust. 2 ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem"	7 873,0	30 000,0	30 000,0	28 779,3	381,0	-	95,9	95,9

3.6.	- koszty związane z realizacją zadań określonych w art. 62 ust.1 i art. 64c ust. 1 ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3	150 000,0	250 000,0	250 000,0	250 000,0	166,7	166,7	100,0	100,0
3.7.	- umorzenia pożyczek	7 103,5	6 000,0	5 500,0	1 059,0	84,5	14,9	17,7	19,3
3.8.	- koszty egzaminów potwierdzających kwalifikacje zawodowe	36 148,9	50 000,0	50 000,0	34 523,2	138,3	95,5	69,0	69,0
3.9.	- koszty szkoleń lekarzy i pielęgniarek pochodzących z Ukrainy określone w art. 22i ust. 1 ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa	657,4	30 000,0	30 000,0	645,4	4563,6	98,1	2,2	2,2
3.10.	- koszty programów, o których mowa w art. 31 ust.1 ustawy o ekonomii społecznej	0,00	20 000,0	20 000,0	19 603,5	-	-	98,0	98,0
3.11.	- koszty związane z dofinansowaniem, o którym mowa w art. 197 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej	0,00	0,00	40 000,0	36 649,5	-	-	-	-
4.	Wynagrodzenia, składki i dodatki do wynagrodzeń oraz odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	190 813,4	213 271,0	213 211,0	208 847,6	111,8	109,5	97,9	98,0
4.1.	- wynagrodzenia, składki pracowników wojewódzkich urzędów pracy oraz odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	11 385,6	14 500,0	14 500,0	13 287,1	127,4	116,7	91,6	91,6
4.2.	- wynagrodzenia i składki pracowników powiatowych urzędów pracy	141 757,0	158 471,0	158 471,0	158 471,0	111,8	111,8	100,0	100,0
4.3.	- dodatki do wynagrodzeń dla pracowników wojewódzkich i powiatowych urzędów pracy oraz Ochotniczych Hufców Pracy	37 670,7	40 300,0	40 240,0	37 089,5	107,0	98,5	92,0	92,2
5.	Pozostałe zadania	248 586,4	309 787,0	309 212,0	266 454,7	124,6	107,2	86,0	86,2
5.1.	- wysyłka zawiadomień, druki, przewióz bankowe, komunikowanie się z bezrobotnymi i innymi podmiotami	50 467,5	55 400,0	54 825,0	45 679,5	109,8	90,5	82,5	83,3

5.2.	- poradnictwo zawodowe, badania i ekspertyzy dotyczące rynku pracy, partnerstwo lokalne, EURES, konferencje, zadania zlecone przez Ministra	13 810,7	19 700,0	19 531,0	15 831,5	142,6	114,6	80,4	81,1
5.3.	- podnoszenie kwalifikacji pracowników PSZ, rady rynku pracy	20 820,7	27 012,0	26 767,0	25 809,4	129,7	124,0	95,6	96,4
5.4.	- systemy informatyczne w PSZ - inwestycje, rozwój, eksploatacja	116 238,9	150 295,0	149 289,0	127 347,9	129,3	109,6	84,7	85,3
5.5.	- pobór składki na Fundusz Pracy przez ZUS	36 797,8	41 000,0	42 500,0	41 959,1	111,4	114,0	102,3	98,7
5.6.	- audyt zewnętrzny (w tym: projektów realizowanych w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego)	20,4	60,0	60,0	19,4	293,9	93,1	31,7	31,7
5.7.	- koszty postępowania sądowego, egzekucyjne, odsetki	1 270,6	1 820,0	1 760,0	1 013,5	143,2	79,7	55,7	57,6
5.8.	- koszty kwalifikowalne środków Europejskiego Funduszu Społecznego	5 400,5	11 000,0	10 975,0	5 335,9	203,7	98,8	48,5	48,6
5.9.	- umorzenia nienależnie pobranych świadczeń	3 759,3	3 500,0	3 505,0	3 458,5	93,1	92,0	98,8	98,7
6.	Koszty obsługi zadań w zakresie przeciwdziałania COVID-19	8 960,1	45 000,0	3 995,0	1 599,4	502,2	17,8	3,6	40,0
7.	Inne zmniejszenia	27 624,6	0,0	0,0	23 636,5	0,0	85,6	0,0	-
Część B – Plan finansowy w układzie memoriałowym									
I	Stan na początek roku	29 413 534,5	24 241 340,0	24 241 340,0	23 420 083,0	82,4	79,6	96,6	96,6
1	Środki pieniężne	21 292 497,6	16 184 340,0	16 184 340,0	15 242 710,7	76,0	71,6	94,2	94,2
2	Należności	8 171 322,2	8 132 000,0	8 132 000,0	8 222 416,6	99,5	100,6	101,1	101,1
2.1	w tym: z tytułu udzielonych pożyczek	8 027 189,5	8 012 000,0	8 012 000,0	8 017 622,4	99,8	99,9	100,1	100,1
2.1.1	w tym: od jednostek sektora finansów publicznych	8 000 000,0	8 000 000,0	8 000 000,0	8 000 000,0	100,0	100,0	100,0	100,0
3	Zobowiązania, z tego:	50 285,2	75 000,0	75 000,0	45 044,3	149,1	89,6	60,1	60,1
3.1	Pozostałe	50 285,2	75 000,0	75 000,0	45 044,3	149,1	89,6	60,1	60,1
II	Przychody	8 939 700,8	9 542 047,0	9 542 047,0	10 354 997,8	106,7	115,8	108,5	108,5
1	Środki otrzymane z Unii Europejskiej	1 373 613,5	491 047,0	491 047,0	843 313,7	35,7	61,4	171,7	171,7
2	Składki i opłaty	7 359 565,7	8 200 000,0	8 200 000,0	8 391 812,3	111,4	114,0	102,3	102,3
3	Pozostałe przychody, z tego:	601 770,3	851 000,0	851 000,0	1 137 277,6	141,4	189,0	133,6	133,6
3.1	odsetki	549 421,7	751 000,0	751 000,0	837 195,9	136,7	152,4	111,5	111,5
3.2	inne	52 348,6	100 000,0	100 000,0	300 081,7	191,0	573,2	300,1	300,1
III	Koszty realizacji zadań	14 933 152,3	9 655 800,0	9 655 800,0	9 032 958,6	64,7	60,5	93,5	93,5

1	Środki na realizację zadań bieżących przekazane innym podmiotom	299 630,0	438 471,0	478 471,0	473 899,8	146,3	158,2	108,1	99,0
2	Transfery na rzecz ludności, z tego na:	2 924 996,5	3 419 433,0	3 419 433,0	3 259 320,8	116,9	111,4	95,3	95,3
2.1	- zasiłki i świadczenia obligatoryjne	2 475 351,4	2 624 775,0	2 734 775,0	2 727 193,5	106,0	110,2	103,9	99,7
2.2	- pozostałe transfery	449 645,1	794 658,0	684 658,0	532 127,3	176,7	118,3	67,0	77,7
3	Środki z Unii Europejskiej	1 386 019,8	937 405,0	937 405,0	876 200,4	67,6	63,2	93,5	93,5
4	Koszty własne	3 894 107,4	4 735 554,0	4 641 554,0	4 223 408,8	121,6	108,5	89,2	91,0
4.1	Pozostałe, z tego:	3 894 107,4	4 735 554,0	4 641 554,0	4 223 408,8	121,6	108,5	89,2	91,0
4.1.1	- koszty poboru składki	36 797,8	41 000,0	42 500,0	41 959,1	111,4	114,0	102,3	98,7
4.1.2	- inne	3 857 309,6	4 694 554,0	4 599 054,0	4 181 449,8	121,7	108,4	89,1	90,9
4.1.2.1	- refundacja wynagrodzeń oraz dodatków do wynagrodzeń	932 860,2	1 042 880,0	1 029 820,0	1 023 700,0	111,8	109,7	98,2	99,4
4.1.2.2	- składki na ubezpieczenia społeczne od transferów na rzecz ludności i wynagrodzeń	718 880,4	846 523,0	849 523,0	827 141,6	117,8	115,1	97,7	97,4
4.1.2.3	- koszty niezaliczane do wynagrodzeń	861 560,5	1 001 191,0	966 344,0	938 798,3	116,2	109,0	93,8	97,1
4.1.2.4	- pozostałe, z tego:	1 344 008,5	1 803 960,0	1 753 367,0	1 391 809,9	134,2	103,6	77,2	79,4
4.1.2.4.1	- dofinansowanie pracodawcom kosztów kształcenia młodocianych pracowników	380 332,4	372 300,0	372 300,0	258 709,8	97,9	68,0	69,5	69,5
4.1.2.4.2	- Krajowy Fundusz Szkoleniowy	219 982,7	277 461,0	277 461,0	271 707,7	126,1	123,5	97,9	97,9
4.1.2.4.3	- umorzenia	10 844,1	9 400,0	8 905,0	4 476,7	86,7	41,3	47,6	50,3
4.1.2.4.4	- wysyłka zawiadomień, druki, prowizje bankowe, komunikowanie się z bezrobotnymi i innymi podmiotami	50 473,2	55 370,0	54 795,0	45 691,0	109,7	90,5	82,5	83,4
4.1.2.4.5	- poradnictwo zawodowe, badania i ekspertyzy dotyczące rynku pracy, partnerstwo lokalne, EURES, konferencje, zadania zlecone przez Ministra	13 993,9	19 700,0	19 531,0	15 846,8	140,8	113,2	80,4	81,1
4.1.2.4.6	- podnoszenie kwalifikacji pracowników PSZ, rady rynku pracy	20 820,7	27 012,0	26 767,0	25 809,4	129,7	124,0	95,5	96,4
4.1.2.4.7	- systemy informatyczne w PSZ - rozwój, eksploatacja	102 066,8	135 395,0	127 376,0	107 695,4	132,7	105,5	79,5	84,5

4.1.2.4.8	- koszty audytu zewnętrznego (w tym: projektów realizowanych w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego)	20,4	60,0	60,0	19,4	293,9	93,1	31,7	31,7
4.1.2.4.9	- koszty postępowania sądowego, egzekucyjne, odsetki	1 270,6	1 820,0	1 760,0	1 013,5	143,2	79,7	55,7	57,6
4.1.2.4.10	- koszty kwalifikowalne środków Europejskiego Funduszu Społecznego	5 515,9	11 000,0	10 975,0	5 438,9	199,4	98,6	49,4	49,6
4.1.2.4.11	- odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	188,1	300,0	300,0	155,1	159,5	82,4	51,7	51,7
4.1.2.4.12	- koszty obsługi zasiłków i świadczeń przedemerytalnych	9 217,2	9 142,0	9 142,0	8 571,0	99,2	93,0	93,8	93,8
4.1.2.4.13	-Pracownicze Plany Kapitałowe	483 516,1	740 000,0	740 000,0	590 303,7	153,0	122,1	79,8	79,8
4.1.2.4.14	- koszty egzaminów potwierdzających kwalifikacje zawodowe	36 148,9	50 000,0	50 000,0	34 523,2	138,3	95,5	69,0	69,0
4.1.2.4.15	- koszty zadań związanych z przeciwdziałaniem COVID-19	8 960,1	45 000,0	3 995,0	1 599,4	502,2	17,8	3,6	40,0
4.1.2.4.16	- koszty szkoleń lekarzy i pielęgniarek pochodzących z Ukrainy określone w art. 22i ust. 1 ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa	657,4	30 000,0	30 000,0	645,4	4563,6	98,1	2,2	2,2
4.1.2.4.17	- koszty programów, o których mowa w art. 31 ust.1 ustawy o ekonomii społecznej	0,0	20 000,0	20 000,0	19 603,5	-	-	98,0	98,0
5	Koszty inwestycyjne, w tym:	200 774,0	124 937,0	178 937,0	176 492,3	62,2	87,9	141,3	98,6
6	Inne zmniejszenia	27 624,6	0,0	0,0	23 636,5	0,0	85,6	-	-
IV	Stan funduszu na koniec roku (I + II - III)	23 420 083,0	24 127 587,0	24 127 587,0	24 742 122,2	103,0	105,6	102,5	102,5
1	Środki pieniężne	15 242 710,7	16 365 587,0	16 365 587,0	8 913 269,5	107,4	58,5	54,5	54,5
2	Należności	8 222 416,6	7 832 000,0	7 832 000,0	15 884 135,0	95,3	193,2	202,8	202,8
2.1	w tym: z tytułu udzielonych pożyczek	8 017 622,4	7 712 000,0	7 712 000,0	15 713 996,2	96,2	196,0	203,8	203,8
2.1.1	w tym: od jednostek sektora finansów publicznych	8 000 000,0	7 700 000,0	7 700 000,0	15 700 000,0	96,3	196,3	203,9	203,9
3	Zobowiązania, z tego:	45 044,3	70 000,0	70 000,0	55 282,3	155,4	122,7	79,0	79,0
3.1	Pozostałe	45 044,3	70 000,0	70 000,0	55 282,3	155,4	122,7	79,0	79,0

Część E – Dane uzupełniające									
1	Wolne środki finansowe przekazane w zarządzanie lub depozyt u Ministra Finansów	14 466 002,5	15 600 000,0	15 600 000,0	8 362 093,6	107,8	57,8	53,6	53,6
1.1	- overnight (O/N)	651 002,5	500 000,0	500 000,0	4 562 093,6	76,8	700,8	912,4	912,4
1.2	- terminowe	13 815 000,0	15 100 000,0	15 100 000,0	3 800 000,0	109,3	27,5	25,2	25,2

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-40 z wykonania planu finansowego państwowego funduszu celowego, zweryfikowanego przez NIK.

¹⁾ Ustawa budżetowa na rok 2023 z dnia 15 grudnia 2022 r. (Dz. U. z 2023 r. poz. 256, ze zm.)

12.12. DOCHODY BUDŻETU PAŃSTWA W CZĘŚCI 44 – ZABEZPIECZENIE SPOŁECZNE

Lp.	Wyszczególnienie	2022	2023		5:3	5:4
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Wykonanie		
		tys. zł			%	
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem część 44 – Zabezpieczenie społeczne, w tym:		2 346,0	219,0	2 994,3	127,6	1 367,3
1	Dział 010 - Rolnictwo i łowiectwo	1 351,0	0,0	1 867,8	138,3	-
1.1	Rozdział 01024 - Działalność Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa	1 351,0	0,0	1 867,8	138,3	-
1.1.1	§ 0959 Wpływy z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów	222,0	0,0	1 684,9	759,0	-
1.1.2	§ 2919 Wpływy ze zwrotów dotacji oraz płatności wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości	0,0	0,0	144,0	-	-
1.1.3	§ 2959 Wpływy ze zwrotów niewykorzystanych dotacji oraz płatności	100,9	0,0	38,9	38,6	-
2	Dział 750 - Administracja publiczna	446,5	144,0	245,8	55,1	170,7
2.1	Rozdział 75001 - Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	412,5	14,0	192,9	46,8	1 377,9
2.1.1	§ 0630 Wpływy z tytułu opłat i kosztów sądowych oraz innych opłat uiszczanych na rzecz Skarbu Państwa z tytułu postępowania sądowego i prokuratorskiego	52,6	0,0	54,2	103,0	-
2.1.2	§ 0750 Wpływy z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych oraz innych umów o podobnym charakterze	9,5	14,0	10,1	106,3	72,1
2.1.3	§ 0840 Wpływy ze sprzedaży wyrobów	12,7	0,0	11,4	89,8	-
2.1.4	§ 0940 Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych	61,9	0,0	29,4	47,5	-
2.1.5	§ 0950 Wpływy z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów	8,8	0,0	45,9	521,6	-
2.1.6	§ 0970 Wpływy z różnych dochodów	18,7	0,0	26,7	142,8	-
2.2	Rozdział 75095 - Pozostała działalność	34,0	130,0	52,9	155,6	40,7
2.2.1	§ 0610 Wpływy z opłat egzaminacyjnych oraz opłat za wydawanie świadectw, dyplomów, zaświadczeń, certyfikatów i ich duplikatów	34,0	130,0	52,8	155,3	40,6

3	Dział 852 - Pomoc społeczna	64,8	14,0	408,8	630,9	2 920,0
3.1	Rozdział 85205 - Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	3,1	0,0	9,0	290,3	-
3.2	Rozdział 85295 - Pozostała działalność	61,7	14,0	399,8	648,0	2 855,7
3.2.3	§ 0929 Wpływy z pozostałych odsetek	3,6	0,0	256,0	7 111,1	-
3.2.4	§ 2950 Wpływy ze zwrotów niewykorzystanych dotacji oraz płatności	0,4	8,0	16,5	4 125,0	206,3
3.2.5	§ 2959 Wpływy ze zwrotów niewykorzystanych dotacji oraz płatności	0,0	0,0	116,3	-	-
4	Dział 853 - Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	483,7	61,0	471,9	97,6	773,6
4.1	Rozdział 85324 - Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	98,4	0,0	390,2	396,5	-
4.1.1	§ 0979 wpływy z różnych dochodów	0,0	0,0	29,4	-	-
4.1.2	§ 2950 Wpływy ze zwrotów niewykorzystanych dotacji oraz płatności	93,4	0,0	359,9	385,3	-
4.2	Rozdział 85395 - Pozostała działalność	385,3	61,0	81,7	21,2	133,9
4.2.1	§ 0900 Wpływy z odsetek od dotacji oraz płatności: wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości	2,5	5,0	16,1	644,0	322,0
4.2.2	§ 2910 Wpływy ze zwrotów dotacji oraz płatności wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości	3,8	25,0	47,9	1 260,5	191,6

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych zweryfikowanych przez NIK.

²⁾ Ustawa budżetowa na rok 2023 z dnia 15 grudnia 2022 r. (Dz. U. z 2023 r. poz. 256, ze zm.).

12.13. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA W CZĘŚCI 44 – ZABEZPIECZENIE SPOŁECZNE

Lp.	Wyszczególnienie	2022		2023		6:3	6:4	6:5
		Wykonanie	Ustawa ²⁾	Budżet po zmianach	Wykonanie ¹⁾			
		tys. zł						
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem część 44 – Zabezpieczenie społeczne, w tym:		4 068 152,9	3 660 725,0	10 973 780,3	10 812 078,8	265,8	295,4	98,5
1	Dział 010 - Rolnictwo i łowiectwo	32 550,1	14 043,0	24 597,3	19 484,8	59,9	138,8	79,2
1.1	Rozdział 01024 - Działalność Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa	32 550,1	14 043,0	24 597,3	19 484,8	59,9	138,8	79,2
1.1.1	§ 2008 Dotacja celowa	4 062,7	6 694,0	4 947,8	4 550,4	112,0	68,0	92,0
1.1.2	§ 2009 Dotacja celowa	28 487,4	7 149,0	19 449,5	14 934,4	52,4	208,9	76,8
2	Dział 750 - Administracja publiczna	75 839,8	77 886,0	95 634,2	89 342,2	117,8	114,7	93,4
2.1	Rozdział 75001 - Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	75 211,0	77 016,0	94 761,6	88 630,3	117,8	115,1	93,5
2.1.1	§ 2009 Dotacja celowa	6 773,8	3 593,0	4 211,6	3 123,2	46,1	86,9	74,2
2.1.2	§ 2051 Dotacje celowe	3 504,6	0,0	4 087,5	3 742,1	106,8	-	91,5
2.1.3	§ 2052 Dotacje celowe	1 168,2	0,0	1 362,5	1 247,4	106,8	-	91,6
2.1.4	§ 4010 Wynagrodzenia osobowe pracowników	6 058,6	4 790,0	6 716,9	6 705,1	110,7	140,0	99,8
2.1.5	§ 4018 Wynagrodzenia osobowe pracowników	173,7	210,0	195,1	195,1	112,3	92,9	100,0
2.1.6	§ 4019 Wynagrodzenia osobowe pracowników	102,6	166,0	178,3	152,7	148,8	92,0	85,6
2.1.7	§ 4020 Wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej	30 996,2	35 271,0	34 454,0	34 445,5	111,1	97,7	100,0
2.1.8	§ 4028 Wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej	786,3	1 150,0	1 181,3	1 180,9	150,2	102,7	100,0
2.1.9	§ 4029 Wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej	423,3	597,0	581,1	552,4	130,5	92,5	95,1
2.1.10	§ 4040 Dodatkowe wynagrodzenie roczne	2 507,4	3 064,0	2 410,4	2 410,4	96,1	78,7	100,0
2.1.11	§ 4110 Składki na ubezpieczenia społeczne	6 460,7	7 003,0	7 067,8	6 975,7	108,0	99,6	98,7
2.1.12	§ 4118 Składki na ubezpieczenia społeczne	163,5	248,0	248,0	236,7	144,8	95,4	95,4
2.1.13	§ 4119 Składki na ubezpieczenia społeczne	91,8	140,0	144,9	122,0	132,9	87,1	84,2

2.1.14	§ 4120 Składki na Fundusz Pracy oraz Fundusz Solidarnościowy	786,4	1 057,0	1 067,5	859,0	109,2	81,3	80,5
2.1.15	§ 4170 Wynagrodzenia bezosobowe	176,1	144,0	597,0	324,9	184,5	225,6	54,4
2.1.16	§ 4210 Zakup materiałów i wyposażenia	2 111,3	-	-	2 637,0	124,9	-	-
2.1.17	§ 4260 Zakup energii	1 056,4	-	-	1 854,8	175,6	-	-
2.1.18	§ 4270 Zakup usług remontowych	604,3	587,0	928,3	886,2	146,6	151,0	95,5
2.1.19	§ 4300 Zakup usług pozostałych	6 750,0	-	-	13 733,6	203,5	-	-
2.1.20	§ 4308 Zakup usług pozostałych	30,2	-	-	1 269,6	4204,0	-	-
2.1.21	§ 4309 Zakup usług pozostałych	31,3	-	-	229,7	733,9	-	-
2.1.22	§ 4380 Zakup usług obejmujących tłumaczenia	125,0	-	-	101,9	81,5	-	-
2.1.23	§ 4410 Podróże służbowe krajowe	149,0	234,0	257,8	200,0	134,2	85,5	77,6
2.1.24	§ 4420 Podróże służbowe zagraniczne	192,1	270,0	335,4	320,6	166,9	118,8	95,6
2.1.25	§ 4440 Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	706,2	703,0	767,6	767,6	108,7	109,2	100,0
2.1.26	§ 4550 Szkolenia członków korpusu służby cywilnej	194,3	282,0	312,8	310,2	159,7	110,0	99,2
2.1.27	§ 4710 Wpłaty na PPK finansowane przez podmiot zatrudniający	275,2	640,0	526,2	312,9	113,7	48,9	59,5
2.1.28	§ 6050 Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	14,4	700,0	724,5	718,1	4986,8	102,6	99,1
2.1.29	§ 6060 Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	1 123,4	2 303,0	1 884,4	1 865,6	166,1	81,0	99,0
2.2	Rozdział 75080 - Działalność badawczo-rozwojowa	179,5	124,0	124,0	124,0	69,1	100,0	100,0
2.3	Rozdział 75095 - Pozostała działalność	449,3	746,0	748,6	588,0	130,9	78,8	78,5
2.3.1	§ 3040 Nagrody o charakterze szczególnym niezaliczone do wynagrodzeń	236,0	150,0	256,0	236,0	100,0	157,3	92,2
2.3.2	§ 4300 Zakup usług pozostałych	42,1	-	-	151,7	360,3	-	-
2.3.3	§ 4540 Składki do organizacji międzynarodowych	156,6	151,0	151,0	144,4	92,1	95,6	95,6
3	Dział 752 - Obrona narodowa	7,0	7,0	7,0	6,4	91,4	91,4	91,4
3.1	Rozdział 75212 - Pozostałe wydatki obronne	7,0	7,0	7,0	6,4	91,4	91,4	91,4
4	Dział 852 - Pomoc społeczna	40 815,4	29 517,0	29 582,0	28 304,6	69,3	95,9	95,7

4.1	Rozdział 85205 - Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	2 974,5	3 000,0	3 000,0	2 826,2	95,0	94,2	94,2
4.1.1	§ 2020 Dotacja celowa przekazana z budżetu państwa na zadania bieżące realizowane przez gminę na podstawie porozumień z organami administracji rządowej	2 055,1	1 400,0	1 682,1	1 619,3	78,8	115,7	96,3
4.1.2	§ 2120 Dotacja celowa przekazana z budżetu państwa na zadania bieżące realizowane przez powiat na podstawie porozumień z organami administracji rządowej	919,4	1 000,0	1 317,9	1 206,9	131,3	120,7	91,6
4.2	Rozdział 85295 - Pozostała działalność	37 840,9	26 517,0	26 582,0	25 478,5	67,3	96,1	95,8
4.2.1	§ 2020 Dotacja celowa przekazana z budżetu państwa na zadania bieżące realizowane przez gminę na podstawie porozumień z organami administracji rządowej	1 398,4	700,0	881,1	846,1	60,5	120,9	96,0
4.2.2	§ 2120 Dotacja celowa przekazana z budżetu państwa na zadania bieżące realizowane przez powiat na podstawie porozumień z organami administracji rządowej	127,4	800,0	202,1	196,2	154,0	24,5	97,1
4.2.3	§ 2810 Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji fundacjom	3 275,1	1 300,0	772,2	764,0	23,3	58,8	98,9
4.2.4	§ 2820 Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji stowarzyszeniom	7 496,4	4 600,0	3 688,8	3 676,4	49,0	79,9	99,7
4.2.5	§ 2830 Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji pozostałym jednostkom niezaliczanym do sektora finansów publicznych	3 734,2	1 100,0	2 955,8	2 610,5	69,9	237,3	88,3
4.2.6	§ 4300 Zakup usług pozostałych	16 807,0	-	-	17 302,9	102,9	-	-
5	Dział 853 - Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	3 918 940,6	3 539 272,0	10 823 959,8	10 674 940,8	272,4	301,6	98,6
5.1	Rozdział 85324 - Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	702 747,8	857 659,0	1 261 228,8	1 113 008,7	158,4	129,8	88,2
5.1.1	§ 2009 Dotacja celowa	5 104,7	5 973,0	6 886,6	6 296,2	123,3	105,4	91,4
5.1.2	§ 2430 Dotacja z budżetu dla funduszu celowego	695 953,9	850 000,0	1 253 500,0	1 105 964,0	158,9	130,1	88,2

5.1.3	§ 6209 Dotacja celowa	1 689,2	1 686,0	842,2	748,5	44,3	44,4	88,9
5.2.	Rozdział 85326 - Fundusz Solidarnościowy	3 175 159,0	2 636 963,0	9 516 963,0	9 516 963,0	299,7	360,9	100,0
5.2.1	§ 2300 Wpłaty jednostek na państwowy fundusz celowy	600 000,0	0,0	6 880 000,0	6 880 000,0	1146,7	-	100,0
5.2.2	§ 2430 Dotacja z budżetu dla funduszu celowego	2 575 159,0	2 636 963,0	2 636 963,0	2 636 963,0	102,4	100,0	100,0
5.3.	Rozdział 85395 - Pozostała działalność	41 033,8	44 650,0	45 768,0	44 969,1	109,6	100,7	98,3
5.3.1	§ 2020 Dotacja celowa przekazana z budżetu państwa na zadania bieżące realizowane przez gminę na podstawie porozumień z organami administracji rządowej	0,0	540,0	574,5	574,3	-	106,4	100,0
5.3.2	§ 2120 Dotacja celowa przekazana z budżetu państwa na zadania bieżące realizowane przez powiat na podstawie porozumień z organami administracji rządowej	0,0	240,0	114,6	114,6	-	47,7	100,0
5.3.3	§ 2810 Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji fundacjom	14 283,6	16 360,0	15 687,2	15 417,3	107,9	94,2	98,3
5.3.4	§ 2820 Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji stowarzyszeniom	20 623,1	19 810,0	20 455,4	20 261,7	98,2	102,3	99,1
5.3.4	§ 2830 Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji pozostałym jednostkom niezaliczanym do sektora finansów publicznych	3 223,2	4 050,0	5 468,3	5 425,7	168,3	134,0	99,2
5.3.6	§ 4170 Wynagrodzenia bezosobowe	518,3	650,0	616,2	602,1	116,2	92,6	97,7
5.3.7	§ 4300 Zakup usług pozostałych	2 344,6	-	-	2 573,5	109,8	-	-

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-28 z wykonania planu wydatków budżetu państwa zweryfikowanych przez NIK.

¹⁾ Ustawa budżetowa na rok 2023 z dnia 15 grudnia 2022 r. (Dz. U. z 2023 r. poz. 256, ze zm.)

12.14. ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W CZĘŚCI 44 – ZABEZPIECZENIE SPOŁECZNE

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2022			Wykonanie 2023			8:5
		Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70 ¹⁾	Wynagrodzenia wg Rb-70 ²⁾	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego	Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70 ¹⁾	Wynagrodzenia wg Rb-70 ²⁾	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem wg statusu zatrudnienia ³⁾ , w tym:		359	45 029,0	10 452	381	48 501,6	10 608	101,5
1.	Dział 750 - Administracja publiczna	359	45 029,0	10 452	381	48 501,6	10 608	101,5
1.1.	Rozdział 75001 - Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	359	45 029,0	10 452	381	48 501,6	10 608	101,5
1.1.1	status zatrudnienia 01	72	6 611,2	7 652	73	7 396,0	8 443	110,3
1.1.2	status zatrudnienia 02	3	674,8	18 750	3	705,0	19 583	104,4
1.1.3	status zatrudnienia 03	284	37 682,9	11 057	305	40 400,6	11 039	99,8
1.1.4	status zatrudnienia 10	0	60,1	-	-	-	-	-

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-70 o zatrudnieniu i wynagrodzeniach, zweryfikowanego przez NIK.

¹⁾ W przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

²⁾ Załącznik nr 35 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej, w sprawozdaniu Rb-70 wykazuje się wysokość wynagrodzeń osobowych, dodatkowe wynagrodzenie roczne, uposażenia żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy oraz dodatkowe uposażenia roczne żołnierzy zawodowych i nagrody roczne funkcjonariuszy.

³⁾ Status zatrudnienia określony został w rozporządzeniu Ministra Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej.

12.15. WYDATKI BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH W CZĘŚCI 44 – ZABEZPIECZENIE SPOŁECZNE

Lp.	Wyszczególnienie	2022	2023			6:3	6:4	6:5
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Budżet po zmianach	Wykonanie			
		tys. zł						
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem, w tym:		263 853,7	124 103,0	188 175,7	133 849,8	50,7	107,9	71,1
1.	Dział 010 - Rolnictwo i łowiectwo	157 365,8	48 634,0	120 082,6	80 077,6	50,9	164,7	66,7
1.1	Rozdział 01024 - Działalność Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa	157 365,8	48 634,0	120 082,6	80 077,6	50,9	164,7	66,7
1.1.1	Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020	157 365,8	8 629,0	80 077,6	80 077,6	50,9	928,0	100,0
1.2.1	Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2070	0,0	40 005,0	40 005,0	0,0	-	0,0	0,0
2.	Dział 750 - Administracja publiczna, z tego:	39 482,0	34 404,0	30 519,0	19 937,1	50,5	57,9	65,3
2.1	Rozdział 75001 - Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	39 482,0	34 404,0	30 519,0	19 937,1	50,5	57,9	65,3
2.1.1	Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020	38 885,0	17 478,0	26 609,8	19 747,8	50,8	113,0	74,2
2.1.2	Norweski Mechanizm Finansowy 2014-2020	423,5	3 410,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-
2.1.3	Program Operacyjny Polska Cyfrowa 2014-2020	173,5	207,0	207,0	171,5	98,8	82,9	82,9
2.1.4	Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027	0,0	13 309,0	3 702,2	17,8	-	0,1	0,5
3.	Dział 852 - Pomoc społeczna, z tego:	26 647,4	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-
3.1	Rozdział 85295 - Pozostała działalność, z tego:	26 647,4	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-
3.1.1	Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020	26 647,4	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-
4.	Dział 853 - Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej, z tego:	40 358,5	41 065,0	37 574,1	33 835,1	83,8	82,4	90,0
4.1	Rozdział 85324 - Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, z tego:	40 358,5	41 065,0	37 574,1	33 835,1	83,8	82,4	90,0
4.1.1	Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020	40 358,5	41 065,0	37 574,1	33 835,1	83,8	82,4	90,0

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-28UE z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej i/lub rocznego sprawozdania Rb-28UE WPR z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich w zakresie wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej –po weryfikacji przez NIK.

¹⁾ Ustawa budżetowa na rok 2023 z dnia 15 grudnia 2022 r. (Dz. U. z 2023 r. poz. 256, ze zm.)

12.16. WYKONANIE PLANU FINANSOWEGO FUNDUSZU SOLIDARNOŚCIOWEGO

Lp.	Wyszczególnienie	2022	2023			4:3	6:3	6:4	6:5
		Wykonanie	Plan wg ustawy budżetowej ¹⁾	Plan po zmianach	Wykonanie				
		tys. zł							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Część A - Zadania wynikające z ustawy tworzącej fundusz celowy									
I	Zadania wynikające z ustawy o Funduszu Solidarnościowym	32 259 618,3	25 095 800,0	46 121 800,0	45 178 322,1	77,8	140,1	180,0	98,0
1.	Wsparcie społeczne, zawodowe, zdrowotne oraz finansowe osób niepełnosprawnych	4 358 872,2	4 652 000,0	4 743 997,0	4 359 437,4	106,7	100,0	93,7	91,9
1.1.	Programy rządowe i resortowe	870 929,3	1 010 000,0	1 142 396,0	956 676,9	116,0	109,9	94,7	83,7
1.1.1.	programy rządowe	0,0	5 000,0	2 000,0	2 000,0	0,0	0,0	40,0	100,0
1.1.2.	programy resortowe	870 929,3	1 005 000,0	1 140 396,0	954 676,9	115,4	109,6	95,0	83,7
1.2.	Świadczenie uzupełniające dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji	3 447 942,9	3 600 000,0	3 561 601,0	3 362 760,5	104,4	97,5	93,4	94,4
1.2.1.	w tym: koszty obsługi	83 942,9	87 805,0	86 869,0	81 760,5	104,4	97,5	93,4	94,4
1.3.	Zadania związane z promowaniem i wspieraniem systemu wsparcia osób niepełnosprawnych	0,0	1 000,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.4.	Zadania z zakresu innowacyjnych rozwiązań w zakresie wsparcia osób niepełnosprawnych	0,0	1 000,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.5.	Odpis na Fundusz Dostępności	40 000,0	40 000,0	40 000,0	40 000,0	100,0	100,0	100,0	100,0
2.	Renta socjalna, zasiłek pogrzebowy	4 679 806,1	5 550 000,0	5 588 399,0	5 585 025,3	118,6	119,3	100,6	99,9
2.1.	w tym: koszty obsługi	114 141,6	135 366,0	136 302,0	136 222,5	118,6	119,3	100,6	99,9
3.	Dodatkowe roczne świadczenie pieniężne dla emerytów i rencistów	23 143 868,0	14 800 000,0	35 690 000,0	35 138 456,7	63,9	151,8	237,4	98,5
3.1.	w tym: koszty obsługi	115 144,0	73 632,0	117 562,0	174 818,8	63,9	151,8	237,4	148,7
4.	Koszty programów, o których mowa w art. 31 ust. 1 ustawy o ekonomii społecznej	0,00	2 000,0	2 000,0	1 969,3	0,0	0,0	98,5	98,5
5.	Pozostałe zadania	77 071,9	91 800,0	97 404,0	93 433,4	119,1	121,2	101,8	95,9
5.1.	pobór składki na FS przez ZUS	53 348,7	59 500,0	61 000,0	60 831,4	111,5	114,0	102,2	99,7
5.2.	zwroty nadpłat	7 225,5	7 000,0	15 800,0	15 557,5	96,9	215,3	222,3	98,5
5.3.	koszty obsługi zadań	16 496,9	25 250,0	20 603,0	17 044,1	153,1	103,3	67,5	82,7
5.4.	koszty postępowania sądowego, egzekucyjnego, obsługi wyodrębnionych rachunków bankowych	0,8	50,0	1,0	0,4	6250,0	50,0	0,8	40,0

Część B - Plan finansowy w układzie memoriałowym									
I.	Stan na początek roku	5 644 736,4	-10 322 854,0	-10 322 854,0	-9 174 351,8	282,9	262,5	88,9	88,9
	z tego:								
1.	Środki pieniężne	25 149 004,1	9 181 414,0	9 181 414,0	10 195 376,2	36,5	40,5	111,0	111,0
2.	Należności	0,0	0,0	0,0	134 539,6	0,0	0,0	0,0	0,0
3.	Zobowiązania, z tego:	19 504 267,7	19 504 268,0	19 504 268,0	19 504 267,7	100,0	100,0	100,0	100,0
3.1.	Pozostałe	19 504 267,7	19 504 268,0	19 504 268,0	19 504 267,7	100,0	100,0	100,0	100,0
II.	Przychody	17 440 530,0	17 397 417,0	24 413 417,0	24 768 980,4	99,8	142,0	142,4	101,5
1.	Dotacje z budżetu państwa, z tego:	2 575 159,0	2 636 963,0	2 636 963,0	2 636 963,0	102,4	102,4	100,0	100,0
1.1	dla państwowego funduszu celowego	2 575 159,0	2 636 963,0	2 636 963,0	2 636 963,0	102,4	102,4	100,0	100,0
2.	Składki i opłaty	10 669 747,6	11 900 000,0	11 900 000,0	12 166 277,6	111,5	114,0	102,2	102,2
3.	Pozostałe przychody, z tego:	3 595 623,4	2 860 454,0	2 996 454,0	3 085 739,8	79,6	85,8	107,9	103,0
3.1.	odsetki	512 571,7	400 000,0	400 000,0	449 349,8	78,0	87,7	112,3	112,3
3.2.	danina solidarnościowa	2 818 944,8	2 460 454,0	2 460 454,0	2 248 395,3	87,3	79,8	91,4	91,4
3.3.	inne	264 106,9	0,0	136 000,0	387 994,7	0,0	146,9	0,0	285,3
4	Wpłaty od jednostek na państwowy fundusz celowy, z tego:	600 000,0	0,0	6 880 000,0	6 880 000,0	0,0	1146,7	0,0	100,0
4.1.	bieżące	600 000,0	0,0	6 880 000,0	6 880 000,0	0,0	114,67	0,0	100,0
III.	Koszty realizacji zadań	32 259 618,3	25 095 800,0	46 121 800,0	45 178 322,1	77,8	140,1	180,0	98,0
1.	Środki na realizację zadań bieżących przekazane innym podmiotom	803 443,3	882 000,0	934 000,0	880 192,7	109,8	109,6	99,8	94,2
2.	Transfery na rzecz ludności, z tego na:	30 958 388,5	23 653 197,0	44 439 267,0	43 693 440,7	76,4	141,1	184,7	98,3
2.1.	świadczenie uzupełniające dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji	3 364 000,0	3 512 195,0	3 474 732,0	3 281 000,0	104,4	97,5	93,4	94,4
2.2.	renta socjalna, zasiłek pogrzebowy	4 565 664,5	5 414 634,0	5 452 097,0	5 448 802,8	118,6	119,3	100,6	99,9
2.3.	dotatkowe roczne świadczenie pieniężne dla emerytów i rencistów	23 028 724,0	14 726 368,0	35 512 438,0	34 963 637,9	63,9	151,8	237,4	98,5
3.	Koszty własne	390 300,4	390 603,0	498 137,0	486 235,2	100,1	124,6	124,5	97,6
3.1.	Pozostałe, z tego:	390 300,4	390 603,0	498 137,0	486 235,2	100,1	124,6	124,5	97,6
3.1.1.	koszty poboru składki	53 348,7	59 500,0	61 000,0	60 831,4	111,5	114,0	102,2	99,7
3.1.2.	inne	336 951,7	331 103,0	437 137,0	425 403,8	98,3	126,3	128,5	97,3
3.1.2.1.	koszty realizacji zadań związanych z promowaniem i wspieraniem systemu wsparcia osób niepełnosprawnych	0,0	1 000,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3.1.2.2.	koszty realizacji zadań z zakresu innowacyjnych rozwiązań w zakresie wsparcia osób niepełnosprawnych	0,0	1 000,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3.1.2.3.	zwroty nadpłat	7 225,5	7 000,0	15 800,0	15 557,5	96,9	215,3	222,3	98,5
3.1.2.4.	koszty obsługi zadań	16 496,9	25 250,0	20 603,0	17 044,1	153,1	103,3	67,5	82,7

3.1.2.5.	koszty postępowania sądowego, egzekucyjne, obsługi wyodrębnionych rachunków bankowych, odsetki	0,8	50,0	1,0	0,4	6250,0	50,0	0,8	40,0
3.1.2.6.	koszty obsługi	83 942,9	87 805,0	86 869,0	81 760,5	104,6	97,4	93,1	94,1
3.1.2.7.	koszty obsługi wypłaty renty socjalnej, zasiłku pogrzebowego	114 141,6	135 366,0	136 302,0	135 222,5	118,6	118,6	99,9	99,2
3.1.2.8.	koszty obsługi wypłaty dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego dla emerytów i rencistów	115 144,0	73 632,0	117 562,0	174 818,8	64,0	151,8	237,4	148,7
4.	Koszty inwestycyjne, w tym:	67 486,0	130 000,0	210 396,0	78 453,5	192,6	116,3	60,4	37,3
4.1.	Środki przekazane innym podmiotom na inwestycje	67 486,0	130 000,0	210 396,0	78 453,5	192,6	116,3	60,4	37,3
5.	Przelewy redystrybucyjne, z tego na:	40 000,0	40 000,0	40 000,0	40 000,0	100,0	100,0	100,0	100,0
5.1.	odpis na Fundusz Dostępności	40 000,0	40 000,0	40 000,0	40 000,0	100,0	100,0	100,0	100,0
IV.	Stan na koniec roku	-9 174 351,8	-18 021 237,0	-32 031 237,0	-29 583 693,5	196,4	322,5	164,2	92,4
	z tego:								
1.	Środki pieniężne	10 195 376,2	1 183 031,0	173 031,0	2 620 609,8	11,6	25,7	221,5	1514,5
2.	Należności	134 539,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3.	Zobowiązania, z tego:	19 504 267,7	19 204 268,0	32 204 268,0	32 204 303,3	98,5	165,1	167,7	100,0
3.1.	pozostałe	19 504 267,7	19 204 268,0	32 204 268,0	32 204 303,3	98,5	165,1	167,7	100,0
Część E - Dane uzupełniające									
1.	Wolne środki finansowe przekazane w zarządzanie lub depozyt u Ministra Finansów	10 193 218,4	1 183 031,0	173 031,0	2 620 248,9	11,6	25,7	221,5	1514,3
1.1.	overnight (O/N)	1 603 218,4	1 053 031,0	43 031,0	2 620 248,9	65,7	163,4	248,8	6089,2
1.2.	terminowe	8 590 000,0	130 000,0	130 000,0	0,0	1,5	0,0	0,0	0,0

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-40 z wykonania planu finansowego państwowego funduszu celowego, zweryfikowanego przez NIK.

1) Ustawa budżetowa na rok 2023 z dnia 15 grudnia 2022 r. (Dz. U. z 2023 r. poz. 256, ze zm.)

12.17. DOCHODY BUDŻETU PAŃSTWA W CZĘŚCI 63 – RODZINA

Lp.	Wyszczególnienie	2022	2023		5:3	5:4
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Wykonanie		
		tys. zł			%	
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem część 63 – Rodzina, w tym:		87,8	26,0	206,6	235,3	794,6
1	Dział 750 - Administracja publiczna	87,8	25,0	206,6	235,3	826,4
1.1	Rozdział 75001 - Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	9,8	0,0	25,1	256,1	-
1.1.1	§ 0940 Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych	3,0	0,0	5,0	166,7	-
1.1.2	§ 0950 Wpływy z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów	1,5	0,0	10,2	680,0	-
1.1.3	§ 0970 Wpływy z różnych dochodów	5,3	0,0	7,0	132,1	-
2.1	Rozdział 75095 - Pozostała działalność	78,0	25,0	181,6	232,8	726,2
2.1.1	§ 0900 Wpływy z odsetek od dotacji oraz płatności: wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości	4,8	0,0	33,2	691,7	-
2.1.2	§ 2910 Wpływy ze zwrotów dotacji oraz płatności wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości	48,4	0,0	145,7	301,0	-
3.	Dział 855 - Rodzina	0,0	1,0	0,0	-	0,0
3.1.	Rozdział 85516 - System opieki nad dziećmi w wieku do lat 3	0,0	1,0	0,0	-	0,0

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych zweryfikowanych przez NIK.

¹⁾ Ustawa budżetowa na rok 2023 z dnia 15 grudnia 2022 r. (Dz. U. z 2023 r. poz. 256, ze zm.).

12.18. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA W CZĘŚCI 63 – RODZINA

Lp.	Wyszczególnienie	2022		2023		6:3	6:4	6:5
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Budżet po zmianach	Wykonanie			
		tys. zł						
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem część 63 – Rodzina, w tym:		37 154,4	67 244,0	79 844,5	73 672,5	198,3	109,6	92,3
1	Dział 750 - Administracja publiczna	24 422,3	53 651,0	61 121,5	55 372,7	226,7	103,2	90,6
1.1	Rozdział 75001 - Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	13 590,5	32 124,0	41 618,1	36 079,0	265,5	112,3	86,7
1.1.1	§ 4010 Wynagrodzenia osobowe pracowników	1 866,2	1 819,0	2 521,7	2 505,4	134,3	137,7	99,4
1.1.2	§ 4020 Wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej	6 662,0	7 471,0	7 275,1	7 270,2	109,1	97,3	99,9
1.1.3	§ 4029 Wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej	0,0	104,0	122,7	120,3	-	115,7	98,0
1.1.4	§ 4040 Dodatkowe wynagrodzenie roczne	387,0	695,0	523,2	523,2	135,2	75,3	100,0
1.1.5	§ 4110 Składki na ubezpieczenia społeczne	1 374,8	1 624,0	1 659,2	1 600,3	116,4	98,5	96,5
1.1.6	§ 4120 Składki na Fundusz Pracy oraz Fundusz Solidarnościowy	181,6	247,0	254,8	215,3	118,6	87,2	84,5
1.1.7	§ 4210 Zakup materiałów i wyposażenia	511,8	-	-	1 093,1	213,6	-	-
1.1.8	§ 4260 Zakup energii	194,9	-	-	372,9	191,3	-	-
1.1.9	§ 4270 Zakup usług remontowych	111,4	122,0	191,8	164,8	147,9	135,1	85,9
1.1.10	§ 4300 Zakup usług pozostałych	1 450,9	-	-	20 919,0	1441,8	-	-
1.1.11	§ 4420 Podróże służbowe zagraniczne	18,8	200,0	127,0	101,0	537,2	50,5	79,5
1.1.12	§ 4440 Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	141,6	135,0	169,8	169,7	119,8	125,7	99,9
1.1.13	§ 4540 Składki do organizacji międzynarodowych	137,4	132,0	150,8	150,8	109,8	114,2	100,0
1.1.14	§ 4710 Wpłaty na PPK finansowane przez podmiot zatrudniający	82,4	150,0	127,3	99,9	121,2	66,6	78,5

1.1.15	§ 6060 Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	97,5	368,0	421,0	417,1	427,8	113,3	99,1
1.2	Rozdział 75080 - Działalność badawczo-rozwojowa	21,2	23,0	24,8	24,8	117,0	107,8	100,0
1.3	Rozdział 75095 - Pozostała działalność	10 810,6	21 504,0	19 478,6	19 268,9	178,2	89,6	98,9
1.3.1	§ 2810 Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji fundacjom	7 132,5	8 750,0	13 255,0	13 186,3	184,9	150,7	99,5
1.3.2	§ 2820 Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji stowarzyszeniom	2 357,8	8 750,0	5 815,7	5 679,6	240,9	64,9	97,7
1.3.3	§ 2830 Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji pozostałym jednostkom niezaliczanym do sektora finansów publicznych	225,0	4 000,0	404,3	402,4	178,8	10,1	99,5
2	Dział 752 - Obrona narodowa	2,0	2,0	2,0	1,6	80,0	-	80,0
2.1	Rozdział 75212 - Pozostałe wydatki obronne	2,0	2,0	2,0	1,6	80,0	-	80,0
3	Dział 852 - Pomoc społeczna	4 056,9	4 650,0	4 715,0	4 606,2	113,5	99,1	97,7
3.1	Rozdział 85295 - Pozostała działalność	4 056,9	4 650,0	4 715,0	4 606,2	113,5	99,1	97,7
3.1.1	§ 4000 Grupa wydatków bieżących jednostek	-	4 635,0	4 702,5	-	-	-	-
3.1.3	§ 4300 Zakup usług pozostałych	4 044,9	-	-	4 603,7	113,8	-	-
4	Dział 855 - Rodzina	8 673,2	8 941,0	14 006,0	13 692,0	157,9	153,1	97,8
4.1	Rozdział 85501 - Świadczenia wychowawcze	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
4.1.1	§ 4000 Grupa wydatków bieżących jednostek	-	100,0	100,0	-	-	-	-
4.1.2	§ 4300 Zakup usług pozostałych	100,0	-	-	100,0	100,0	-	-
4.2	Rozdział 85503 - Karta Dużej Rodziny	6 949,0	5 250,0	10 315,0	10 026,2	144,3	191,0	97,2

4.2.1	§ 2820 Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji stowarzyszeniom	1 500,0	1 500,0	1 800,0	1 754,3	117,0	117,0	97,5
4.2.2	§ 4000 Grupa wydatków bieżących jednostek	-	3 750,0	8 515,0	-	-	-	-
4.2.3	§ 4300 Zakup usług pozostałych	5 449,0	-	-	8 271,9	151,8	-	-
4.3	Rozdział 85508 - Rodziny zastępcze	0,0	1 100,0	1 100,0	1 100,0	-	100,0	-
4.3.1	§ 4000 Grupa wydatków bieżących jednostek	0,0	1 100,0	1 100,0	0,0	-	-	-
4.3.2	§ 4300 Zakup usług pozostałych	100,0	-	-	1 100,0	1100,0	-	-
4.4	Rozdział 85516 - System opieki nad dzieckiem w wieku do lat 3	1 048,4	2 091,0	2 091,0	2 065,8	197,0	98,8	98,8
4.4.1	§ 4000 Grupa wydatków bieżących jednostek	-	2 091,0	2 091,0	-	-	-	-
4.4.2	§ 4300 Zakup usług pozostałych	1 048,4	-	-	2 065,8	197,0	-	-
4.5	Rozdział 85595 - Pozostała działalność	575,8	400,0	400,0	400,0	69,5	100,0	100,0
4.5.1	§ 4000 Grupa wydatków bieżących jednostek	-	400,0	400,0	-	-	-	-
4.5.2	§ 4300 Zakup usług pozostałych	573,8	-	-	400,0	69,7	-	-

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-28 z wykonania planu wydatków budżetu państwa zweryfikowanych przez NIK.

¹⁾ Ustawa budżetowa na rok 2023 z dnia 15 grudnia 2022 r. (Dz. U. z 2023 r. poz. 256, ze zm.)

12.19. ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W CZĘŚCI 63 – PRACA

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2022			Wykonanie 2023			8:5
		Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70 ¹⁾	Wynagrodzenia wg Rb-70 ²⁾	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego	Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70 ¹⁾	Wynagrodzenia wg Rb-70 ²⁾	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem wg statusu zatrudnienia³⁾, w tym:		74	9 178,9	10 336	85	10 977,1	10 762	104,1
1.	Dział 750 - Administracja publiczna	74	9178,9	10 336	85	10 977,1	10 762	104,1
1.1.	Rozdział 75001 - Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	74	9178,9	10 336	85	10 977,1	10 762	104,1
1.1.1	status zatrudnienia 01	18	1506,0	6 972	22	2 122,8	8 042	115,3
1.1.2	status zatrudnienia 02	2	442,4	18 417	2	473,1	19 708	107,0
1.1.3	status zatrudnienia 03	54	7230,5	11 157	61	8 381,2	11 449	102,6

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-70 o zatrudnieniu i wynagrodzeniach, zweryfikowanego przez NIK.

¹⁾ W przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

²⁾ Załącznik nr 35 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej, w sprawozdaniu Rb-70 wykazuje się wysokość wynagrodzeń osobowych, dodatkowe wynagrodzenie roczne, uposażenia żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy oraz dodatkowe uposażenia roczne żołnierzy zawodowych i nagrody roczne funkcjonariuszy.

³⁾ Status zatrudnienia określony został w rozporządzeniu Ministra Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej.

12.20. WYDATKI BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH W CZĘŚCI 63 – RODZINA

Lp.	Wyszczególnienie	2022	2023			6:3	6:4	6:5
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Budżet po zmianach	Wykonanie			
		tys. zł						
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem, w tym:		0,0	3 761,0	673,6	658,1	-	17,5	97,7
1	Dział 750 - Administracja publiczna, z tego:	0,0	3 761,0	673,6	658,1	-	17,5	97,7
1.1	Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020	0,0	869,0	0,0	0,0	-	0,0	-
1.2	Program Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027	0,0	2 892,0	673,6	658,1	-	22,8	97,7

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-28UE z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej i/lub rocznego sprawozdania Rb-28UE WPR z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich w zakresie wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej –po weryfikacji przez NIK.

¹⁾ Ustawa budżetowa na rok 2023 z dnia 15 grudnia 2022 r. (Dz. U. z 2023 r. poz. 256, ze zm.)

12.21. WYKAZ PODMIOTÓW, KTÓRYM PRZEKAZANO INFORMACJĘ O WYNIKACH KONTROLI

1. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
2. Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
3. Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
4. Prezes Rady Ministrów
5. Prezes Trybunału Konstytucyjnego
6. Rzecznik Praw Obywatelskich
7. Minister Finansów
8. Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
9. Komisja Finansów Publicznych Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
10. Komisja Polityki Społecznej i Rodziny Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
11. Komisja do Spraw Kontroli Państwowej Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej